Оксана Мацьопа

Науковий керівник – доц. Мусурівська О. В.

Поняття і складові комунікації як ключового компонента у формуванні комунікативної компетентності

Комунікація – це фактор, який забезпечує існування суспільства і людства в цілому, без комунікації неможливо набувати нового досвіду, розвиватися та і навіть виживати. Саме тому формування комунікативної компетентності студентів першого курсу є одним з ключових факторів у їх становленні як майбутніх професійних викладачів. Без розуміння і співставлення поглядів на поняття комунікації неможливо цю комунікативну компетентність сформувати.

Англомовний словник етимології висвітлює латинське походження слова «комунікація» через слова «communis» (лат. публічний) → «communicare» (лат. поділяти, інформувати, робити публічним) → «communicationem» (лат. процес становлення чогось публічним, поширення) [2]. Merriam Webster подає нам комунікацію як «процес, у якому інформація обмінюється між співрозмовниками через загальні системи символів, знаків та поведінки» [1]. Схожі, але ширші визначення цьому поняттю дають вчені в різних галузях. Професор Ф.С. Бацевич визначає комунікацію як «смисловий та ідеально-змістовий аспект соціальної взаємодії; обмін інформацією в різноманітних процесах спілкування» [3, с. 28]. Семенюк Т. також визначала поняття комунікації як «семіотично негомогенний процес передачі інформації, який включає в себе різні знакові системи (вербальну та невербальну)» [6, с. 130].

Для того, щоб бути ефективним способом передачі інформації, комунікація повинна вписуватися в рамки структурованої системи та повинна складатися з чітко визначених елементів. Різні дослідники по-різному бачать складові комунікації, та все ж виділяються такі її компоненти:

А) відправник/кодувальник – особа, що є джерелом інформації; Б) повідомлення – сама інформація, яку намагається передати відправник; В) канал – засіб, який застосовується відправником для передачі інформації; Г) одержувач/декодувальник – особа, на яку спрямоване повідомлення.

Іноді як компоненти комунікації виділяються також сприйняття та зворотний зв'язок щодо отриманої інформації [5, с. 267]. Усі вищезазначені компоненти об'єднують у поняття комунікативного середовища. Для того, щоб ефективно проводити комунікацію, потрібно ставити собі такі питання: Хто передає інформацію? Як це відбувається? Хто сприймає інформацію? [4, с. 84-85].

Враховуючи усе вищезазначене, можемо зробити наступний висновок: комунікація як вербальний або невербальний спосіб передачі інформації від відправника до одержувача є дуже важливим компонентом педагогічного процесу. Саме тому формування комунікативної компетентності, тобто вміння ефективно доносити та сприймати інформацію у відповідному комунікативному середовищі, у студентів першого курсу надзвичайно важливt для їх професійного розвитку.

Список літератури

1. Merriiam Webster. URL: https://www.merriam-webster.com/dictionary/communication
2. Online Etymology Dictionary. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.etymonline.com/word/communication
3. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. *Видавничий центр «Академія»*. Київ. 2004. – 344 с.
4. Красна В.В. Сутність та структура педагогічної комунікації. *Педагогічний дискурс*. Вип.2. 2007. С. 81-86
5. Моргулець О.Б. Менеджмент у сфері послуг. Навчальний посібник. *Центр учбової літератури*. Київ. 2012. – 384 с.
6. Семенюк Т. П. Інтерсеміотичні компоненти письмової комунікації. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. №24, 2012. С. 129-13

Олена Медіна
Науковий керівник – асист. Ліннікова В. О.

Проблеми дистанційного навчання очима студентів Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича

Українська освіта вже кілька років поспіль працює онлайн. Умови, в які були поставлені освітяни, вимагали опанування навичками проведення занять в онлайні без підготовки. Умови війни, в які потрапила Україна, дають підстави припустити, що онлайн-навчання буде продовжене ще впродовж тривалого часу (особливо в східних та південних областях України). Вивчення проблем, з якими стикаються студенти під час онлайн-навчання, можна вважати актуальною проблемою, оскільки дозволяє розробити шляхи їх подолання.

Емпіричне дослідження «Викладач очима студентів» проводилось Соціологічною лабораторією університету методом онлайн-анкетування (самозаповнення) у жовтні-листопаді 2022 р.. У дослідженні проаналізовані відповіді студентів двох структурних підрозділів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича – факультету іноземних мов та Інституту фізико-технічних та комп'ютерних наук. Гіпотезою дослідження було припущення, що засоби комунікації та труднощі, з якими стикаються студенти вказаних факультетів, можуть суттєво відрізнятися. Дослідження дало можливість порівняти особливості використання навчальних платформ на зазначених факультетах.

Згідно з отриманими результатами, викладачі використовують широкий арсенал засобів комунікації, але найбільш активно Google Meet, MOODLE та Zoom. Порівняння відповідей студентів (див. табл. 1) свідчить про те, що викладачі факультету іноземних мов користуються Zoom, тоді як викладачі ІФТКН використовують Google Meet. Можна зробити висновок щодо того, що на факультеті іноземних мов більше половини викладачів віддають перевагу в розміщенні методичного забезпечення курсів у Google Classroom (32,3 %), натомість серед співробітників ІФТКН симпатиків Google Classroom значно менше (7,2 %).

Таблиця 1

Розподіл відповідей на питання «Які ресурси ви використовували під час дистанційного навчання?»

	Факультет іноземних мов	Інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук
Google Meet	**72,9**	**97**
MOODLE	**29,1**	**65,7**
Zoom	**36,8**	**1,6**
Google Classroom	**32,3**	**7,2**
Інше: Skype	**0,8**	**1,2**

Можна припустити, що цей вибір зумовлений особливостями методики вивчення навчальних дисциплін. Зокрема, Zoom дає можливість створювати кабінети для роботи малими групами. Натомість перевагою Google Meet є можливості проводити численні конференції.

Відповіді на питання щодо труднощів, з якими стикались студенти під час вивчення конкретних дисциплін, свідчить про практичну відсутність відмінностей. Більшість респондентів (68,7 %) не стикалися з жодними труднощами. Серед того, що потребує поліпшення – незручність користування системою електронного навчання MOODLE. Отже, виявлена відсутність значних відмінностей в засобах комунікації та труднощах під час дистанційного навчання на факультеті іноземних мов та в ІТФКН. Використання платформ залежить від особливостей освітнього напряму та освітнього процесу на факультетах. Переваги навчальних платформ є вирішальним фактором вибору під час реалізації навчального процесу.

Список літератури

1. Переваги та недоліки денного та дистанційного навчання. URL: https://stimul.kiev.ua/articles.htm?a=perevagi_ta_nedoliki_dennogo_ta_distantsiynogo_navchannya

Павліна Мізунська
Науковий керівник – проф. Кійко С.В.

СТРАТЕГІЇ І ТЕХНОЛОГІЇ ВИКОРИСТАННЯ СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Успішне опанування іноземної мови є важливою умовою для її вживання у побуті і в професійній діяльності. У сучасних методиках викладання іноземних мов розглядають використання статистичних матеріалів як одну з переваг для кращого засвоєння мови. Статистичні дані позначають кількісні характеристики мовних явищ і виражають їх числами, щоб показати конкретне вимірювання явища і виявити, як його розвиток проявляється в змінах числових значень за певних умов. **Об'єктом** дослідження є процес розвитку іншомовного мовлення учнів базової середньої загальноосвітньої школи. **Предмет** дослідження – стратегії і технології використання статистичних даних у процесі розвитку іншомовних мовленнєвих навичок учнів. **Мета** дослідження – наукове обґрунтування і розв'язання проблеми використання статистичних даних у навчанні іншомовному мовленню. **Гіпотеза** дослідження полягає в тому, що розвиток в учнів базової середньої школи мовленнєвої компетентності з усіма властивими їй якостями, а також досягнення бажаних освітніх результатів навчання можливе за умови організації навчання за допомогою стратегій і технологій використання статистичних даних, що передбачають управління процесом створення висловлювань на основі статистичного матеріалу шляхом поетапного рішення мисленнєвих завдань, співвіднесених з відповідними розумовими операціями. Для виконання поставлених завдань та перевірки гіпотези використаний комплекс **методів дослідження**: аналіз літератури наукового і практичного спрямування з проблеми дослідження, нормативних документів, німецькомовних матеріалів, що містять статистичні дані, які використовують для навчання німецької мови у базовій середній школі; бесіди з вчителями та учнями; спостереження за навчальним процесом та діяльністю учнів; експеримент; метод обробки кількісних і якісних результатів експерименту; метод аналізу продуктів діяльності (висловлювань учнів). Основними формами подання інформації в сучасній статистиці є текст, таблиці та графіки. На основі статистичних носіїв змісту необхідно ознайомити учнів зі статистичними таблицями, їх

особливостями, видами та підвидами, навчити учнів розпізнавати інформацію в статистичних таблицях і представляти зібрану інформацію в будь-якій формі, керуючись при цьому правилами побудови статистичних таблиць [1, с. 104] Основним елементом статистичного компоненту є „вправи-опори”, з допомогою яких учні можуть відразу побачити і зрозуміти інформацію, яку потрібно описати, або висловити думку щодо наведених даних. Наведемо кілька прикладів таких вправ: 1) учень з опорою на допоміжні слова у табличці повинен пояснити, від чого залежить вид діяльності підлітків у вільний час та який саме рід діяльності є найпоширенішим. Ключові слова: *Über die Art der Aktivitäten entscheidet maßgeblich...; Vor allem ... ; Viele bevorzugen...., weil; Nach diesen statistischen Daten können wir sagen, dass....*тощо; 2) статистика представлена в табличній і графічній формах, в яких наведена інформація про вибір професії серед підлітків тепер і 10 років тому. Учні повинні вказати, що було характерним для кожного року, який вибір щодо професії переважав у підлітків та порівняти їх; 3) з допомогою діаграми, де вказано цілі подорожей опитуваних, розказати своїм однокласникам про те, що учні дізналися з представлених даних, і висловити щодо них свою думку. Діаграма представляє відсоток опитуваних і переваги певних місць для подорожі і відпочинку. Отже, використання вправ з статистичними даними у вивченні іноземних мов дає змогу учням набути загальних знань і вмінь, необхідних для самостійної навчально-пізнавальної діяльності, і розвинути навички мислення.

Список літератури

1. Бук С. Н. Основи статистичної лінгвістики: Навчально-методичний посібник. Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008.124 с.

Марія Москалюк
Науковий керівник – асист. Сунько Н.О.

Переклад інтертекстуальної метафори в газетно-публіцистичному дискурсі

На початку XXI століття поняття «інтертекстуальності» стає дедалі більш уживаним прийомом у газетно-публіцистичному дискурсі. Інтертекстуальна метафора є звичним терміном для перекладача. Проте це стало актуальною проблемою у перекладацькій діяльності, оскільки потрібно знайти спосіб, за допомогою якого вдало передати зміст ІМ, та спосіб зближення газетно-публіцистичного дискурсу англійської та української мов. Мета даної роботи полягає у дослідженні функції ІМ в англомовному ГПД як об'єкта перекладацьких трансформацій та особливостей їх перекладу. Згідно з метою, перед нами постав ряд таких завдань: з'ясувати зміст поняття «інтертекстуальність» та його різновиди; дослідити взаємозв'язок інтертекстуальності та перекладу; розглянути способи передачі інтертекстуальної метафори при перекладі; довести важливість дослідження інтертекстуальної метафори у контексті газетно-публіцистичного дискурсу англійської мови та способів її перекладу. Наукова новизна роботи полягає в тому, що в ній вперше проаналізовано ІМ в англомовному ГПД, датованих проміжком 2019-2021 рр., та способи їх перекладу. У даній роботі розглянуто політичні тексти британської газети "*The Guardian*" та американської газети "*The New York Time*" (2019-2021 рр..), досліджено чотири групи ІМ, а саме: ІМ, яка містить у собі прецедентне ім'я; ІМ у вигляді інтертексту-переказу; ІМ, яка містить алюзію та ІМ у вигляді абревіатури. У ході дослідження було виявлено, що найпоширенішою з чотирьох досліджуваних була група ІМ у формі інтертексту-переказу (зафіксовано 55%). Друга за відсотком вживання група ІМ, яка містить алюзію на твір іншого автора, фільм або музику (25 %). Найменш численними були групи ІМ, які засновані на вживанні прецедентного імені чи абревіатурі (по 10%).

Ми вдалися до методу суцільної вибірки, щоб зібрати корпус ІМ із газет "*The Guardian*" та "*The New York Time*". Кількісний метод був використаний для підрахунку кількості вживання досліджуваних ІМ в англомовних британських та американських газетах; і порівняльний –

для порівняння оригіналу і перекладу, з метою виокремлення трансформацій. ІМ можуть перекладатися різними способами. Нариклад, ІМ, яка містить алюзію на політичний факт "*The Lib Dems have identified 30 Tory seats mostly in the south of England where they want to "**turn the blue wall yellow**" at the next election ("The Guardian" 2021)* я пропоную перекласти за допомогою описового перекладу: *Ліберал-демократи визначили 30 місць переважно на півдні Англії, де вони хочуть «**змінити владу**» на наступних виборах.*

Отже, ІМ часто можна знайти в англомовному ГПД. ІМ – це складне явище у перекладацькій діяльності. Виникає багато проблем, для розв'язання яких просто необхідно мати знання не лише з теорії та практики перекладу, а й величезний багаж історичних та культурних знань, які допоможуть відтворити іншою мовою таке багатогранне явище як інтертекстуальна метафора. Перспективу дослідження вбачаємо у подальшому застосуванні отриманих результатів, на основі яких можна встановити нові закономірності вживання ІМ, глибше дослідити їх вплив на читача та детальніше дослідити переклад англійських ІМ українською мовою.

Список літератури

7. Грек Л.В. Інтертекстуальність як проблема перекладу (на матеріалі англомовних перекладів української постмодерністської прози) / Л.В. Грек: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.16; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. – 18 с.
8. Офіційний сайт газети The Guardian [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.theguardian.com/uk
9. Офіційний сайт газети The New York Times [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.nytimes.com

Дмитро Москаль
Науковий керівник – асист. Чепишко Р. М.

Англійськомовна політична полеміка: зміст, організація та функція

У нинішньому заполітизованому суспільстві, яке стрімко рухається в напрямку глобалізації, варто знати, як формується політична думка, що впливає на політичну культуру суспільства будь-якої країни та що мотивує політичну поведінку громадян. Ще з часів Давньої Греції було відомо, що слово має значну силу, здатну маніпулювати людьми, їх діями й думками. Після Першої світової війни з'явилася нагальна потреба вивчення політичного дискурсу та його лінгвістичних й екстралінгвістичних особливостей, оскільки саме в той час політична комунікація досягла свого апогею [1, с. 248–249].

Звичайно слово « Полеміка» відіграє важливу роль у цій справі, адже важко уявити якийсь політичний процес або прийняття якихось нових політичних положень без полемічного підгрунтя. Л. В. Словей зазначає, що полеміка видасться в більш організованих формах, ніж суперечка, та видається найбільш адекватною формою обговорення питань, що мають соціально-політичне значення [2, с. 133]. Навіть одні з перших політичних робіт, написаних ще в Древній греції, ставали в заочну полеміку та старалися указати на слабкі та нерелевантні положення одне одного.

Та ще одним з важливих факторів політичного дискурсу є праці політичного напрямку, без яких важко уявити нинішню мейнстрімну політичну думку. До таких можна віднести «Політика» Аристотеля, на яку не можна не зсилатися, говорячи про політику. Але оскільки тема курсової загострює увагу на англомовному політичному дискурсі та полеміці, то основними працями на які ми будемо посилатися, будуть написані англійською мовою і, що найбільше вплинули на політичний дискурс в англомовних країнах.

Це «Федераліст», опублікований «батьками-засновниками» США А. Гамільтоном, Дж. Медісоном та Дж. Джеєм, та «Два трактати про правління» Дж. Локка. В подальшому ці дві праці будуть детально розглядатися. Спробуємо проаналізувати їх вплив на сучаний політичний дискурс та зрозуміти, чому вони залишаються актуальними і по сьогоднішній день. В другій половині нашої роботи ми

розгладатимемо конгрес США, який в свою чергу складається з двох діаметрально протилежних партій – республіканців та демократів. Обидві партії мають свою чітку ідеологію, обидві партії мають вплив не тільки на внутрішню політику, а й на зовнішню політику США. Увагу слід зосередити на контроверсійних питаннях, внаслідок обговорення яких в конгресі й виникають полемічні моменти. А таких моментів безліч, від абортів до розміру податків.

Детальний розгляд монументальних політичних праць написаних на англійській мові, поглиблення у теперішній час політичного дискурсу США та порівняння двох основних політичних партій: демократів та республіканців, переосмислення змісту її основних ідеологічних розбіжностей, які значною мірою і сформували американське суспільство, дасть нам змогу краще зроміти причини успішності англомовних країн, беручи до уваги тільки їх політичний устрій.

Список літератури

1. 1. Алексієвець О.М. Історія та сучасність політичної лінгвістики *Україна-Європа-Світ*: міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини. Тернопіль, 2012. № 9. С. 248-255.
2. Соловей Л. В. Основи ораторського мистецтва. – Київ: Знання, 2002. 133 с.

Юлія Мостолюк

Науковий керівник – асист. Гафу Т.Г.

Особливості перекладу сучасних англійських назв газет, журналів, інформаційних агентств тощо

Переклад назв газет, журналів, інформаційних агентств та інших ЗМІ є важливою та складною задачею для перекладача. В цьому контексті будуть розглянуті такі аспекти, як вибір перекладацької стратегії, термінологічний аналіз та переклад назв медіа-продуктів з різних галузей. Переклад таких назв іншими мовами може бути справжнім викликом, оскільки вимагає глибокого розуміння культурного та соціального контексту, а також вміння знайти еквівалентні й локалізовані назви в мові, на яку здійснюється переклад. Тому, коли мова йде про такий переклад, є деякі особливості, які потребують уваги та ретельного аналізу. По-перше, назви газет, журналів та інформаційних агентств можуть містити складні скорочення, що потребують розшифрування для читача, що не знає англійської мови. Наприклад, BBC означає "British Broadcasting Corporation", а CNN - "Cable News Network". Важливо зрозуміти, що ці скорочення можуть мати культурний контекст, тому їх переклад може бути складним завданням. По-друге, назви газет та журналів можуть містити гумористичні або іронічні елементи, які можуть бути важкими для перекладу. Наприклад, назва газети "The Guardian" може мати двозначний сенс, який складається з гумору та іронії, і переклад цього може бути непростим завданням. По-третє, назви газет та журналів можуть містити відсилання до культурних, історичних і географічних контекстів. Наприклад, назва газети "The New York Times" може містити відсилання до місцевості та історії міста Нью-Йорк, тому при перекладі цієї назви важливо враховувати ці контексти. Тут завжди важливо враховувати специфіку медіа-видань та їхню місію, оскільки це може вплинути на вибір перекладу, на його сприйняття в мові приймача. Відсутність еквівалентних термінів у мові перекладу може призвести до використання нових термінів, які можуть бути неправильно сприйнятті в мові приймача. Тому ця робота потребує ретельного вивчення специфіки кожної конкретної назви, а також розуміння контексту її використання. Перекладачі повинні бути

уважними та кваліфікованими, щоб знайти правильний спосіб перекладу назв, які відображають особливості культурного контексту. Вони також повинні звертати увагу на те, які елементи є ключовими для збереження їхнього сенсу та звучання. Для досягнення точності та наочності перекладу назв, перекладачі повинні досліджувати специфіку конкретного медіа-продукту та його мету. Наприклад, якщо назва газети або журналу містить графічні елементи, такі як логотипи чи інші символи, перекладач повинен знайти спосіб їх відображення в перекладі. Важливо враховувати, що назви медіа-продуктів можуть містити культурні або історичні асоціації, які повинні бути передані в перекладі. У деяких випадках, перекладач може вирішити залишити назву незмінною, якщо вона вже досить відома у цільовій мові. Однак, якщо назва містить термін, не зрозумілий аудиторії, перекладач повинен вибрати альтернативний варіант або пояснити його значення у додатку до перекладу. Отже, переклад назв медіа-продуктів є важливим етапом комунікації з аудиторією та вимагає від перекладача знань про медіа-продукт, контекст їх використання та культурні особливості. Тільки такий підхід дозволить зберегти сенс та звучання назв, зробити їх зрозумілими для цільової аудиторії та забезпечити успішний комунікаційний ефект.

Список літератури

1. Baker, M. (1992). In Other Words: A Coursebook on Translation.
2. Bassnett, S. (2014). Translation.
3. Bielsa, E., & Bassnett, S. (2009). Translation in Global News. Routledge.
4. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/81106/1/Korytnik_mah_robota.pdf

Антоніна Мулик

Науковий керівник – доц. Сеник Г. І.

Особливості перекладу Петром Рихло творів буковинських письменників-білінгвів

Метою даного дослідження є теоретичне та практичне дослідження особливостей перекладу творів письменників-білінгвів на матеріалі перекладів Петра Рихла. Явище білінгвізму у літературі, зумовлене різними соціальними причинами, отримало своє поширення у XX столітті та означало можливість входження у еліту суспільства і отримання популярності серед читачів. Прикладом регіонального білінгвізму є мовна ситуація на Буковині у другій половини XIX – на початку XX століття, адже за часів Австро-Угорської імперії у більшості шкіл навчання велося німецькою мовою: державні установи, суди, преса послуговувалися також німецькою, що сприяло розвитку і поширенню білінгвізму серед корінного населення краю. Буковина стала за часи Австро-Угорщини багатомовним суспільством. Двомовність поетів виявляється у тому, що вони, народившись у Буковині, переважно мали єврейське, австрійське, німецьке коріння. Тому володіли як німецькою, так і мовою походження. Деякі письменники були емігрантами, що знову ж таки вплинуло на їхнє володіння більш ніж одною мовою. Петро Рихло є відомим українським перекладачем. Опублікував українською, німецькою і російською мовами понад 800 праць. Свої перші переклади з німецької мови він опублікував у газеті «Радянська Буковина» у 1972 році. Відтоді в перекладача упорядковано та перекладено понад 20 книг. Серед них і книга «Загублена арфа» - антологія німецькомовної поезії Буковини [1].

Аналізуючи поетичні переклади П. Рихла, можна відзначити концептуальну, ритмомелодійну, фонетичну та семантичну близькість до оригіналу. В його українському перекладі німецькомовна лірика звучить природно та плавно. П. Рихло досягає у своїх перекладах не лише тематичної та формальної близькості до оригіналу, але й демонструє тонке чуття душі кожного поета, що ґрунтується на багаторічних дослідженнях життя і творчості цієї «поетичної Атлантиди». Уміння з однаковою майстерністю передати римовані класичні строфи та постмодерну поезію зі складним ритмом і

синтаксисом, вправне володіння багатим арсеналом української мови та здатність відтворити типові для авторів неологізми – це лише деякі з рис перекладача. З метою визначення основних аспектів перекладу творів письменників-білінгвів, для аналізу відібрано 49 віршів та поем таких буковинських письменників, як Альфред Гонг, Зельма Меербаум-Айзінгер, Роза Ауслендер, Пауль Целан, Георг Дроздовський. Такий обсяг дозволив грунтовно проаналізувати наявний матеріал на реалізацію перекладу. У ході аналізу виявлено, що переважно використовувався безеквівалентний переклад. У віршах згадуються явища природи, пейзажі, риси людини, соціальні явища, які мають еквіваленти в обох мовах. Саме тому визначені явища перекладаються засобами точного перекладу. Наприклад: «Schnee ist gefallen, lichtlos» [3, ст. 346] – «Випав сніг, потемніло» [3, ст. 347]. Водночас деякі слова так і не були перекладені, що зобумовлено як емоційним тоном зазначених слів, так і відсутністю відповідника в українській мові або неможливістю подати вираз у віршованій формі. Наприклад: «Corona» [3, ст. 362]; «Morgenbessergrassen» [3, ст. 447]; «Buchenland» [3, ст. 435]. Перекладачем Петром Рихло було використано часткові еквіваленти, що дозволило точно передати зміст, здійснити римування, зробити саме художній переклад, а також застосувати універсальну лексику, що свідчить про можливість буквального перекладу.

Список літератури

1. Біографія Петра Рихла URL: https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Рихло_Петро_Васильович (дата звернення 07. 02. 2023)
2. Буковина URL: https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Буковина (дата звернення 07. 02. 2023)
3. Рихло П. Загублена арфа. Чернівці: Книги XXI, 2008. 608 с.

Ольга Нестеряк
Науковий керівник – асист. Ковалюк М.В.

Особливості контролю англомовної лексичної компетентності учнів старших класів

Важливим аспектом навчання учнів старших класів англомовної лексики є контроль та оцінювання рівня сформованості лексичної компетентності. Академічний тлумачний словник української мови трактує слово «контроль» так: «перевірка, облік діяльності кого-, чого-небудь, нагляд за кимось, чимось» [1]. Словник педагогічних термінів включає таке визначення контролю: «процес визначення рівня знань, навичок, умінь учня у результаті виконання ним усних і письмових завдань і формулювання на цій основі оцінки за пройдений розділ програми, курсу» [3]. Н. О. Приходькіна вказує, що педагогічний контроль – це спосіб отримання інформації про якісний стан навчального процесу [2]. Відтак, контроль у навчанні може розглядатися як процес, спосіб та система виявлення знань, умінь та навичок учнів, які підпорядковуються загальнодидактичним та власне методичним принципам конкретного предмета навчання. Контроль під час уроків іноземної мови перестав бути самоціллю і носить навчальний характер: він позитивно впливає на вдосконалення процесу навчання, допомагає замінити малоефективні прийоми і способи навчання ефективнішими, створити сприятливі умови для корекції поліпшення практичного володіння мовою, виховання засобами іноземних мов. Педагоги використовують різноманітні вправи та методичні прийоми для роботи з лексичним матеріалом. Проте задля успішного формування лексичної компетенції учнів важливо не лише дохідливо опрацювати лексичний матеріал, а й закріпити мовні навички учнів. Домогтися цього можна лише за умови застосування ефективного контролю з боку вчителя [4, с. 83]. Засоби контролю, які традиційно використовуються у сучасній системі навчання іноземних мов у школі, умовно можна розділити на усні та письмові. Усна форма контролю сприяє виробленню швидкої реакції на питання, розвитку пам’яті учнів. За допомогою письмової форми контролю можна охопити одночасно всіх учнів. Крім того, аналізувати письмові роботи простіше, ніж усні відповіді. Помилки в письмових роботах легше кваліфікувати і аналізувати, оскільки дії учня точно зафіксовані, тоді як при усній відповіді учні часто говорять речення, потім відразу його

виправляють, не закінчують одне речення і починають інше і т. д. Однак письмовий контроль не може бути використаний для перевірки всіх умінь, незважаючи на перелічені переваги. Застосовуючи письмову перевірку, неможливо проконтролювати ні вимову учнів, ні темп їх мовлення. Вчитель не може оцінити, наскільки автоматизовано учні користуються лексичними одиницями [2, с. 15]. Головна вимога до вибору форм контролю лексики під час уроків англійської мови полягає у тому, щоб вони максимально відповідали суті лексичних навичок, що перевіряються. Індивідуальна, групова, парна та фронтальна форми контролю є основними у педагогічній практиці. У свою чергу, кожна з перерахованих форм може проводитися усно або письмово. Вибір форми контролю залежить від мовного вміння, що перевіряється. Залежно від того, якій формі контролю віддає перевагу педагог, вибираються методи контролю засвоєння лексичних навичок учнів.

Список літератури

1. Академічний тлумачний словник української мови. URL: http://sum.in.ua/s/kontrolj (дата звернення: 14.02.2023)
2. Приходькіна Н. О. Педагогічний контроль в системі освіти. Київ, 2014. 60 с.
3. Словник педагогічних термінів. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/professors/slovnik.doc (дата звернення: 15.02.2023)
4. Федоренко Ю. П. Формування комунікативної компетенції старшокласників на сучасному етапі. Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка. Вип. 2. Полтава, 2004. С. 82-87.

Павло Никифорюк
Науковий керівник – асист. Батринчук З.Р.

Технологія CLIL як запорука зміцнення міждисциплінарних зв'язків у ЗЗСО

Процеси інтеграції і глобалізації, що панують у сучасному світі, мають безпосередній вплив і на освітню галузь, євроінтеграційна складова якої постійно посилюється. Згідно з Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (2021р.), освітні програми «можуть передбачати викладання одного чи декількох навчальних предметів (інтегрованих курсів) поряд із державною мовою англійською чи іншою офіційною мовою Європейського Союзу» [2, с. 2]. Створюються такі інтегровані курси на основі технології CLIL (Content and Language Integrated Learning), використання якої у ЗЗСО набуває дедалі більшої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про зростаючу зацікавленість як зарубіжних (N. Boyes, F. Costa, D. Coyle, E. Harrop, Ph. Hood, K. Kelly, D. Marsh, O. Meyer, M. Porcedda, K.J.F. Rojas), так і вітчизняних (Н. Євтушенко, Т. Кириченко, Н. Кононенко, І. Коренєва, С. Нікіфорчук, Л. Отрошенко, О. Першукова, Т. Рідель, О. Рудичик, Ю. Руднік, І. Ткаля, Т. Фонарюк) науковців питанням поєднання змісту профільних предметів з англійською мовою. Проте зазначимо, що більшість праць цих учених присвячена запровадженню CLIL саме у вищій школі, в застосуванню зазначеної технології у ЗЗСО приділяється значно менше уваги. Саме тому метою цієї публікації є висвітлення ролі, що відграє технологія CLIL у зміцненні міждисциплінарних зав'язків у ЗЗСО. CLIL або предметно-мовне інтегроване навчання являє собою технологію, за допомогою якої учні отримують знання про предмет з навчального плану за одночасного вивчення та використання іноземної мови [1, I, с. 69]. Отже, англійська мова в цьому разі розглядається як інструмент для вивчення змісту інших предметів таких, як інформатика, математика, географія, біологія, фізика, хімія. При цьому інтеграція двох шкільних предметів відбувається у взаємно вигідний спосіб, що забезпечує додаткову ефективність навчального процесу та гарні освітні результати [3, с. 3]. Проте застосування окресленої технології неможливе без організації співпраці та взаємодопомоги між учителями, що викладають мовні та профільні предмети, оскільки CLIL, як подвійно-орієнтована методика,

у взаємно вигідний спосіб сприяє створенню природних умов для одночасного набуття необхідних навичок і вмінь з обох предметів, що інтегруються. Така інтеграція відбувається на основі поєднання чотирьох компонентів CLIL – content (контент), cognition (когніція), communication (комунікація), culture (культура), які сприяють зміцненню міждисциплінарних зв'язків через одночасне вивчення змісту двох предметів, застосування англійської мови в процесі учнівської взаємодії, розвиток креативного та критичного мислення, усвідомлення власної і розуміння культур інших народів.

Таким чином, зміцнення ролі англійської мови як міжнародної загалом і запровадження інтегрованих педагогічних технологій зокрема, актуалізували необхідність використання технології CLIL, яка створює природні умови для опанування двох навчальних предметів, підвищує інтерес і мотивацію здобувачів освіти до їх вивчення, заохочує міжкультурне спілкування, дозволяє значно розширити словниковий запас учнів, посилює швидкість формування відповідних компетентностей і сприяє зміцненню міждисциплінарних зв'язків.

Список літератури

1. Євтушенко Н. Особливості використання методики предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) при підготовці студентів-філологів педагогічних вузів. *Актуальні питання гуманітарних наук.* 2019. Вип. 26. Т. 1. С. 77-82.

2. Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. 2021р. [Електронний ресурс]. URL: https://drive.google.com/file/d/1b9Xkh0UQHaX52oxTz6ZzMgm9WUurHadb/view (дата звернення: 13.02.2023).

3. Coyle D. Content and language integrated learning: Motivating learners and teachers. *Scottish languages review.* 2006. Vol. 13, № 5. P. 1-18.

Ольга Николин
Науковий керівник – доц. Лесінська О.М.

Вживання ідіом в англомовних медійних текстах

Мова є тією складовою суспільства, яка відповідає за створення нації. Саме тому володіти нею означає розуміти та використовувати її значущі слова та структури у щоденному мовленні. Для того, щоб додати мові яскравих барв та своєрідного колориту, прийнято вживати ідіоматичні одиниці. Говорячи про англійські ідіоми в англомовних медійних текстах, варто наголосити на доцільності їх вживання та правильного тлумачення. Фразеологія англійської та української мов характеризується невпинним збагаченням новими висловлюваннями. Відтак, з часом вони вдосконалюються, вбирають у себе безцінні скарби та дають можливість носіям мов плекати та зберігати їх у своїй пам'яті. Англійські засоби масової інформації останнім часом широко застосовують у своїх статтях ідіоми, адже їх специфічна структура приваблює та викликає неабияку зацікавленість читачів та слухачів.

Ми можемо зробити висновок про те, що використання ідіом у медійному дискурсі доволі поширене. Це пояснюється прагненням авторів надати текстам особливий національний колорит, реалізувати потенційну здатність ідіом актуалізувати активну позицію у тексті та емоційно впливати на реципієнта. Виконуючи різні стилістичні функції, ідіоми в медіапросторі надають мовленню великої емоційності та впливають як на індивідуальну, так і на масову свідомість реципієнта.

Тому можна зробити висновок про те, що англійські ідіоми є доволі поширеним явищем у матеріалах ЗМІ. Для того, щоб додати тексту більшої образності та охопити більшу частину читачів, прийнято використовувати ідіоматичні одиниці. Однак особливу увагу слід приділити правильному їх використанню для того, щоб вони не стали причиною непорозумінь.

Знання труднощів, що виникають при перекладі ідіоматичних одиниць, як-от багатозначність і омонімія, національно-культурні аспекти, різного роду історичні вирази, які часто мають по кілька відповідників як в мові оригіналу, так і в мові перекладу, може допомогти попередити виникнення невідповідностей при перекладі.

Вибір того чи іншого виду перекладу залежить від особливостей ідіоматичних одиниць, які перекладач повинен розпізнати і зуміти передати їх значення, яскравість і виразність. Оскільки ідіоматичні одиниці широко використовуються в літературі всіх стилів, грамотний перекладач не повинен допускати неточностей у перекладі тої чи іншої ідіоми.

Відповідно до тематичної класифікації ідіом, яка використана у нашій роботі з метою визначення специфіки перекладу ідіом у матеріалах англомовних ЗМІ, ми можемо зробити висновок про те, що в американських виданнях «New York Times» та «The Washington Post» переважають ідіоми зі значенням дії та занять осіб. Менша частина застосованих ідіом у досліджуваних нами статтях видань «New York Times» та «The Washington Post» пов'язана зі значенням кількісної характеристики предметів та явищ у суспільному житті людей. Що стосується ідіом зі значенням характеристики особи, то лише незначна їх частина використана у досліджуваних нами матеріалах англомовних електронних ЗМІ.

Список літератури

1. Березнева І.М. Особливості вивчення фразеологічних одиниць з семантизмами як наукова проблема . *Лінгвістичні дослідження. Зб наук. праць.* № 5. ХДПУ, 2000. С. 122-127.
2. Литвин А.А. Семантика та функціонування англійських фразеологічних одиниць на позначення поняття «удар» у спортивній грі волейбол. *Наукові записки. [Національний університет «Острозька академія»]. Сер.: Філологічна*. 2009. Вип. 11. С. 269-273
3. Нагорна О.О. Етнокультурні особливості семантики англійських фразеологізмів (на матеріалі британського варіанту англійської мови): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04; Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова. О., 2008. 21 с.

Марія-Олександра Німіджан
Науковий керівник – проф. Бялик В.Д.

Гумор та гра слів як предмет перекладу: можливості та обмеження

Гумор – це суб'єктивна категорія, що ґрунтується на культурних традиціях, відомостях і нормах, тому переклад гумористичних текстів потребує знань культури джерела і культури цільової аудиторії. Переклад гумористичних текстів вимагає від перекладача не тільки знань мови, але й вміння розуміти гумор, знати стилістику жарту та елементи гумору.

Однією з найважливіших вимог до гумористичного перекладу є відтворення в тексті жартів, іронії, сарказму та інших видів гумору, специфічних для кожної культури. Важливо зберегти авторський стиль та використовувати техніки переносу значень для досягнення гумористичного ефекту у цільовій мові.

У процесі перекладу гумористичних текстів необхідно враховувати різні типи гумору, такі як каламбур, іронія, пародія, сарказм, щоб передати весь спектр гумористичних прийомів, які містяться у джерелі. Потрібно враховувати контекст, у якому вони вживаються, і культурні реалії, що характеризуються різними нормами і традиціями. Для досягнення успішного гумористичного перекладу необхідно мати емпатію до аудиторії, знати, які жарти та ситуації можуть бути неприйнятними для цільової аудиторії. Успішний гумористичний переклад залежить від уміння перекладача пристосувати гумор.

Стоянова вважає, що гумор буває різний, а гумор з використанням гри слів можна віднести до розряду інтелектуального. Під час використання жартів часто виникають комічні ситуації, які не завжди зрозумілі всім, оскільки гра слів передає тонку грань гумору. Використання гри слів є складною інтелектуальною формою гумору. Ця складність особливо проявляється при перекладі гри слів з англійської на українську мову, і можуть виникати труднощі навіть під час перекладу найпростіших слів [1, с.409].

Основні методи перекладу гри слів — це опущення, компенсація і калькування. У разі опущення, гра слів повністю виключається з перекладу, і переклад тексту здійснюється шляхом

простого перекладу. Очевидно, що це може призвести до втрати семантичного змісту, притаманного мові оригіналу. Однак є метод компенсації, який дозволяє замінити втрачений елемент оригіналу аналогічним або іншим елементом, що доповнює втрату інформації і має подібний вплив на читача. Калькування є іншим методом перекладу, де кожна значуща частина оригіналу буквально перекладається і займає в перекладі таке ж місце, як і в оригіналі, використовуючи засоби рідної мови [2, с.48].

Т.Стоянова зазначає, що саме компенсація є найбільш ефективним лексико-семантичним засобом для передачі гумору мовою-джерела мовою перекладу [1, с.411].

Отже, переклад гумористичних текстів – складне завдання, оскільки гумор сам по собі невловимий і може мати різноманітні форми вираження. Виконання перекладу гумористичних текстів потребує не тільки вміння перекладача володіти мовою джерела та цільової мови, але й знання культурних особливостей та індивідуальних контекстів жартів та комічних ситуацій.

Список літератури

1. Стоянова Т. Особливості перекладу англійського гумору українською / Т. Стоянова, К. Черненко // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського : Лінгвістичні науки : зб. наук. праць. – Одеса: Астропринт, 2020. – № 31. – С. 401-418.
2. Каламбур або гра слів. Проблеми та особливості перекладу / П. М. Бокова // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. - 2015. - Вип. 27. - С. 45-50.

Леонід Овачук

Науковий керівник – доц. Лесінська О.М.

Аналіз лексичних особливостей англійської та української мов у сфері інформаційних технологій

Наукове поняття дискурсу як методу організації системи мови було введено французьким лінгвістом Емілем Бенвеністом і використовується в наші дні для позначення різних галузей мовної діяльності. На даний час практично відсутні систематизовані та послідовні наукові дослідження, присвячені формуванню мови у сфері інформаційних технологій або мови ІТ. Існуючі класифікації термінів покликані впорядкувати термінологічні системи, відокремити термінологічні одиниці від інших лексичних одиниць, виокремити базові термінологічні слова – терміни категорій (інформаційна система, штучний інтелект). При розвитку сучасної мови зустрічаються і терміни-синоніми, терміни-дуплети. Прикладом є: *computer ethics* та *netiquette* (комп'ютерна етика, мережевий етикет*); hard disk ma rigid disk* [1, с. 40].

Значне поширення комп'ютерної мови пояснюється його універсальністю та важливою роллю в успішному та ефективному здійсненні сучасних професійних комунікацій. Термінологія мови ІТ та комп'ютерного дискурсу значною мірою відрізняється від терміносистем інших професійних галузей [2, с. 145].

Основні способи поповнення мови ІТ в українській мові – це запозичення англомовних термінів шляхом калькування, транслітерації та транскрибування. Спочатку термін або поняття з'являється у первинній мові у вигляді елемента англомовної лексики, а потім уже шляхом запозичення знаходить відображення у вторинній мові.

Калькуванням називають буквальний дослівний переклад лексичної одиниці. Як правило, завдяки цьому лексичному прийому перекладу значно поповнюється основний словниковий фонд будь-якої мови [3, с. 56].

Серед способів лексичної трансформації під час перекладу англомовних термінів найчастіше зустрічаються такі лексичні трансформації: генералізація, конкретизація, смисловий розвиток, рідше – антонімічний переклад. Особливості обраних прийомів

перекладу мають відповідати комунікативному завданню наукового та спеціального текстів [4, с. 381].

Висновки. Близько половини наукових термінів у галузі інформаційних технологій утворені за допомогою транслітерування, менша частина, близько 40%, - за допомогою калькування. Фахівці галузі широко застосовують у мові англіцизми або транскрибовані еквіваленти, маючи на увазі наукові поняття.

Останнім часом переважна більшість термінів потрапляє в українську мову шляхом транслітерування, що, очевидно, пов'язано з ускладненням технологій, термінології та швидким розвитком нових напрямів науки та техніки. Дедалі більшого поширення в українській мові у спеціалізованих виданнях та засобах масової інформації набуває англомовна абревіатура, та вкраплення англомовних термінів і назв без перекладу й транслітерації.

Список літератури

1. Бічева А.В. Класифікація та переклад термінів, що використовуються у мережі Інтернет та інформаційних технологій. *Перекладацькі інновації* : матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, Суми, 25-27 листопада 2010 р. Суми : СумДУ, 2010. С. 39-41.

2. Д'яков А.С., Кияк Т.Р., Куделько З.Б. Основи термінотворення: *Семантичний та соціолінгвістичний аспект*. Київ : Вид. дім «КМ Academia», 2000. 218 с.

3. Єнікеєва Є.М. Особливості перекладу термінів на українську мову. *Вісник СумДУ*, 2001. № 5(26). С. 54–59.

4. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2002. 564 с.

Світлана Онеску

Науковий керівник – проф. Бялик В.Д.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ПАРЕМІЙ У ХУДОЖНЬОМУ ТВОРІ

Прислів'я – це, як правило, афористично стислий, логічно закінчений вислів з повчальним змістом. У сучасній фольклористиці під приказкою розуміється вираз, що відбиває явище із життя. Головна відмінність полягає в тому, що дидактична мета, тобто повчання, мораль, властива лише прислів'ям [1, с. 60].

У британській та американській літературі малі фольклорні жанри мають абсолютно однакове визначення. Англомовний тлумачний словник не розмежовує прислів'я та приказки, трактуючи їх як відомі фрази або пропозиції, що дають вам пораду.

Англійські прислів'я різнобічні і різноманітні. Вони охоплюють всі сфери життя людини і повчають англомовний народ. Для правильного трактування прислів'я українською мовою необхідний правильний переклад. Саме тут виникають труднощі, що полягають у перекладі мовних одиниць, зумовлених релігією та національною особливістю. Важливо знати, що значення багатьох слів не збігається, у наслідок різних історій розвитку двох народів, починаючи з географічного положення, кліматичних умов, закінчуючи темпераментом, менталітетом та багатьма іншими факторами, які, безумовно, відображаються у нашій мовою. У цьому випадку при перекладі необхідно поглиблено вивчити етимологію, історію виникнення та еквіваленти україномовних слів.

Багато англомовних прислів'їв мають український смисловий еквівалент, наприклад: «Rome was not built in a day» – «Рим не відразу будувався» [2, с. 205].

Якщо прислів'я немає українського аналога, то переклад буде дослівним, наприклад: «A rich man's joke is always funny» - «Жарти багатого завжди смішні». Томаса Б. Едварда згадав цей вираз у своєму вірші, запозичивши її з усної народної творчості, після чого остання фраза цього висловлювання перетворилася на прислів'я: «Money is honey, my little sonny, And a rich man's joke is always funny!» [3, с. 45].

Ще однією особливістю є те, що англійські імена, прізвища та населені пункти не перекладаються українською мовою або перекладаються, але з урахуванням місцевого колориту. Таким чином, прислів'я може мати кілька співзвучних, схожих смислових варіантів перекладу, але відмінних одним словом. Прислів'я «Don't outrun the constable» («не випереджай поліцейського»), прямого відношення до поліцейського не має. Сенс цього прислів'я означає «Не влізай у борги», тому що констеблі стягували заборгованості. Фраза «випереджати поліцейського» трактується як «переступити грань, що захищає від залучення закону». Існує схоже за змістом прислів'я «Don't overrun the constable» [4, с. 77].

Підсумовуючи, слід зазначити, що основними причинами помилок та неточностей при перекладі є:

1) незнання етимології слів та історичного походження прислів'їв та приказок;

2) неправильне розуміння тлумачення англійських прислів'їв та приказок;

3) нерозуміння сенсу прислів'їв;

4) відсутність аналогових прислів'їв та приказок в українській мові.

Список літератури

1. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми підручник. Полтава: Довкілля, 2008. 712 с.

2. Новікова Т.В. Переклад фразеологізмів крізь призму теоретичних досліджень. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. Вип. 52. 2015. С. 203-207.

3. Коцюба З. Г. Паремії як об'єкт етнолінгвопсихологічного дослідження. *Мовознавство*. 2009. № 2. С. 34–47.

Іонєла Опаєць
Науковий керівник – доц. Стефурак О. В.

Використання еквівалентів при відтворенні релігійної лексики з французької мови на українську

У сучасній лінгвістиці поняття «релігійна лексика» трактується неоднозначно, насамперед через полеміку навколо його співвідношення з поняттями «церковна лексика» та «біблійна лексика». Класифікації релігійної лексики також різняться. Так, М. І. Бойчук виокремлює загальнорелігійну, загальнохристиянську та приватнохристиянську лексику [1]. У свою чергу Т. Г. Горбаченко виокремлює п'ять груп релігійної лексики: лексика, що характеризує уявлення про Бога; лексика, що характеризує уявлення про волю Бога; лексика, що характеризує уявлення про людину, всесвіт, що залежать від уявлень про Бога; лексика, що характеризує релігійно-етичні та релігійно-правові уявлення та норми; лексика, що характеризує уявлення про належний порядок культу, церковної організації тощо [2].

До основних труднощів перекладу релігійної лексики відносять термінологічну варіативність, оскільки перекладач, звертаючись до лексикографічних джерел, стикається з різними варіантами передачі релігійного терміна, серед яких зустрічається транслітерація та експлікація [3].

Отже, існують різні способи перекладу релігійної лексики, проте у нашій роботі ми б воліли представити приклади еквівалентного перекладу релігійної лексики, зважаючи на те, що основною релігією у Франції та Україні є християнство.

Використання еквівалентів доцільне при відтворенні одиниць на позначення базових понять духовного світу, одиниць на позначення церковних дій, передачі деяких посад духовенства тощо.

У наступних прикладах представлений еквівалентний переклад одиниць на позначення базових понять духовного світу:

Église – церква: *A. Arjakovsky: «Sans les **Églises** on ne peut penser la paix en Ukraine»* [4] */ А. Аряковський: «Без **церков** ми не можемо думати про мир в Україні».*

*Les **Églises** peuvent-elles contribuer au retour de la paix en Ukraine?* [4] */ Чи можуть **церкви** сприяти поверненню миру в Україну?*

Orthodoxe – православний: *Pour l'historien **orthodoxe** Antoine Arjakovsky, on ne peut pas «penser le conflit», ni «penser la paix» sans*

s'intéresser à la dimension ***ecclésiologique*** *de cette rivalité entre la Russie et l'Ukraine* [4] / *Для* ***православного*** *історика Антуана Аржаковського не можливо ні «мислити про конфлікт», ні «мислити про мир», не цікавлячись* ***еклезіологічним*** *виміром цього суперництва між Росією та Україною.*

Catholique – католицький: *Lui-même de confession orthodoxe, il a notamment fondé l'Institut d'études œcuméniques de Lviv, ville majoritairement* ***catholique*** *située à l'ouest de l'Ukraine* [4] / *Сам він православної віри, зокрема, він заснував Інститут екуменічних студій у Львові, переважно* ***католицькому*** *місті, розташованому на заході України.*

Отже, при перекладі релігійної лексики з французької на українську еквіваленти є ефективним способом перекладу одиниць релігійної лексики, які позначають базові релігійні поняття.

Список літератури

1. Бойчук М. І. Полісемантичні особливості релігійної лексики. У : Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». № 48 (1). Одеса, 2021. С. 16–21.
2. Горбаченко Т. Г. Вплив християнства на становлення писемної культури Русі-України: філософсько-релігієзнавчий аспект : автореф. дис. … д-ра філос. наук : спец. 09.00.11. Ін-т філос. ім. Г. С. Сковороди НАН України. К., 2002. 35 с.
3. Карабан В. І. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську. Вінниця : Нова Книга, 2003. 605 с.
4. Arjakovsky A. Sans les Églises on ne peut penser la paix en Ukraine. URL: https://www.cath.ch/newsf/antoine-arjakovsky-sans-les-eglises-on-ne-peut-pas-penser-la-paix-en-ukraine/

Мар’яна Орлінська
Науковий керівник – доц. Бешлей О. В.

Стратегії використання гумору в сучасній англійській мові

На сьогоднішній день один із способів комунікації – гумор – став предметом дослідження багатьох науковців. Гумор, або комічне, – це категорія естетики, філософії, психології, літературознавства і лінгвістики, яка характеризує об’єкти й явища дійсності з більшою або меншою мірою осміяння [1, ст. 1].

Він тісно пов'язаний з такими поняттями, як “сміх”, “жарт”, “комедія”, тому і досліджується у зв’язку з ними. Проте ці терміни зовсім різні. Вони можуть використовуватися лише для опису того, як гумор використовується та як він сприймається в різних контекстах та комунікаційних ситуаціях, але не як його синоніми.

Гумор є надзвичайно важливим засобом комунікації між людьми, як і великою складовою сучасної англійської мови. Він допомагає підтримувати співрозмовників у розмові та привертати їхню увагу. Гумор може бути ефективним інструментом для зниження напруги та конфліктів в спілкуванні, особливо у важких або незручних ситуаціях. Використання гумору може допомогти залучити та утримати увагу аудиторії, що робить його корисним для рекламних та маркетингових цілей. Гумор може відображати соціокультурні реалії та сприяти розумінню культурних різниць, що може покращити міжкультурну комунікацію. Використання гумору в сучасній англійській мові може допомогти збільшити емоційну зв'язаність між співрозмовниками та поліпшити загальний настрій і забезпечити доброзичливість у розмові. Важлива функція нормалізації міжособистісного спілкування [2, ст. 8].

Досліджувати гумор важко, адже це доволі суб’єктивне явище. Науковці пропонують декілька теорій, за якими ведуться дослідження гумору, як він виникає і з яких причин. Серед них – еволюційна, психологічна, лінгвістична та соціологічна. Еволюційна теорія гумору каже, що гумор є еволюційним механізмом, який допомагає людям адаптуватися до змінних середовищ, що гумор розвивався як спосіб відчуження ворогів, підвищення соціального статусу та залучення партнерів у розмноженні. За психологічним підходом до гумору

вважається, що гумор є важливою соціальною навичкою, яка допомагає людям зняти напругу, зменшити стрес та підвищити емоційну стійкість і може бути використаний як засіб комунікації, привернення уваги та підвищення емоційної залученості.

У цій роботі ми дотримуємось соціологічного та лінгвістичного підходів до гумору. З боку лінгвістики, ми досліджуємо гумор як мовну форму, яка залежить від особливостей мови та культури, як гумор створюється та розуміється, які лексичні, граматичні та стилістичні засоби використовуються для досягнення гумористичного ефекту. Щодо соціального підходу, ми розглядаємо гумор як соціальне явище, яке залежить від соціального контексту та культурних установок і як гумор використовується для створення соціальної єдності.

Отже, дослідження гумору як лінгвістичного засобу нині актуальне, адже він відіграє велику роль у міжособовій комунікації, щоденних ситуаціях та навіть медіа-явищах, таких як фільми, музика та токшоу. Гумор будує засади вільної та спокійної комунікації та дає можливість привернути увагу до обговорюваної проблеми.

Список літератури

1. Блинова І. А., Зернецька А. А. ГУМОР ЯК РІЗНОВИД КОМІЧНОГО: КРИТЕРІЇ ВИОКРЕМЛЕННЯ, ТЕОРІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ І ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ. Київ, 2021. 9ст.

2. Габідулліна А. Р., Жарикова М. В. ЛІНГВІСТИЧНА ПРИРОДА ГУМОРУ. Слов’янськ, 2021. 141ст.

Ірина Осадець
Науковий керівник – проф. Кійко С. В.

Методика навчання граматичної сторони мовлення засобом вікі-технології

Вікі-технологія – це одна із сучасних технологій (Веб 2.0) нового покоління, за допомогою якої можна навчати іноземної мови. Вона дозволяє групі учнів дистанційно за допомогою телекомунікаційних мереж створювати спільні групові письмові роботи. У методичній літературі досить мало досліджень, у яких висвітлено методичні аспекти використання вікі-технології, що й зумовлює актуальність нашого дослідження.

Об'єкт дослідження: процес мовленнєвої підготовки учнів 5-9 класів за допомогою вікі-технології. **Предмет** дослідження – методика навчання граматичної сторони мовлення учнів з використанням вікі-технології. **Мета** дослідження – науково обґрунтувати, розробити й експериментально перевірити методику навчання граматичної сторони мовлення учнів за допомогою вікі-технології. Досягнення мети дослідження вимагало виконання низки **завдань**: 1) визначити основні характеристики (дидактичні властивості і методичні функції) вікі-технології; 2) встановити перелік граматичних навичок мовлення учнів (рівень А2), що формуються за допомогою вікі-технології; 3) виявити й обґрунтувати психолого-педагогічні умови навчання граматичної сторони мовлення учнів у вигляді вікі-технології; 4) розробити методичну систему навчання граматичної сторони мовлення учнів за допомогою вікі-технології; 5) розробити етапи навчання граматичної сторони мовлення учнів з використанням вікі-технології. Вікі-технологія має три відмінні дидактичні властивості і відповідні методичні функції, що дозволяють навчати граматичній стороні мовлення учнів на її основі. До них належать: можливість кільком користувачам працювати дистанційно з одним загальним документом через мережу Інтернет, нелінійність і можливість доступу до історії створення документа [1, с. 28-29]. Навчання граматичної сторони мовлення учнів за допомогою вікі-технології буде успішним при врахуванні таких психологічних і педагогічних умов: а) мотивації учнів опановувати граматичну сторону мовлення за допомогою вікі-технології; б) використання педагогічної технології «навчання у співпраці»; в) сформованості в учнів компетентності використовувати

інформаційно-комп’ютерні технології у навчальному процесі; г) сформованості у вчителя компетентності застосовувати інформаційно-комп’ютерні технології у навчальному процесі; д) наявності покрокової технології навчання. У роботі опрацьовано етапи навчання граматичної сторони мовлення учнів за допомогою вікі-технології і виокремлено чотири етапи (підготовчий, дослідницький, практичний, оціночний) та десять кроків: у класі: знайомство учнів з метою інтернет-проєкту на платформі «Вікі», реєстрація учасників проєкту на платформі "Pbwiki", вивчення правил публікації авторських матеріалів на вікі-сервері, обговорення необхідності дотримання правил інформаційної безпеки при реалізації вікі-проекту, вивчення мовного (граматичного) матеріалу з метою виявлення граматичних закономірностей і формулювання граматичних правил, знайомство з граматичним правилом, відпрацювання граматичної навички у вправах на підстановку чи трансформацію;

– у класі та/або дистанційно: вибір теми інтернет-проєкту, обговорення і пошук відповідного матеріалу для спільної письмової роботи;

– дистанційно: підготовка кожним учасником чорнової версії авторського фрагмента, розміщення її у спільному вікі-документі, участь кожного учня у коригуванні спільної письмової роботи на певне граматичне правило; здійснення учасниками проєкту самооцінки; оцінка вчителем роботи кожного учасника вікі-проєкту.

Перспективи дослідження полягають у подальшій розробці проблеми інтеграції сучасних інформаційно-комп’ютерних технологій у процес навчання мови і культурі.

Список літератури

1. Кійко С.В., Халус О. Електронні дидактичні засоби у формуванні компетентності іншомовного писемного мовлення школярів. *Науковий вісник Чернівецького університету*. Вип. 816. Чернівці: ЧНУ, 2019. С. 27–36

Андріана Осадчук
Накуковий керівник – проф. Кушнерик В.І.

Місце ідіом у фразеологічній системі мови

На сьогоднішній день фразеологічний осередок ідіоматичних одиниць досі не має визначених меж. Проблематикою цього питання займаються вчені з різних країн. Оскільки ідіоматика як наука виникла не так вже й давно, неможливо остаточно сказати та визначити конкретне місце ідіом в системі мови у фразеологічному аспекті. Втім, є деякі спроби заповнити цю наукову нішу. З одного боку, немає єдності думок щодо термінологічної фіксації одиниць, названих у різних концепціях "ідіомами", "ідіоматизмами", "фразеологічними єднаннями", "(власне) фразеологізмами", "фразерами", 'фразеосполученнями" і т.д. Згідно з існуючими традиціями та трактуваннями, поняття "ідіома" може охоплювати як відносно невелику частину одиниць мови, так і чималі мовні пласти. Використання терміна "ідіома" для позначення всього об'єкта фразеології в основному вважається недоцільним через його багатозначність і застосування не тільки до фразеологізмів, але й до слів і різних граматичних конструкцій [3, с.7]. Важливим залишається підкреслити те, що ідіоматичні одиниці із нефразеологічним характером не так добре досліджені як ідіоми із фразеологічним характером. Ідіома як складова фразеологічної системи ніколи не була поставлена під сумнів, чого не можна з впевненістю стверджувати стосовно приказок, прислів'їв, крилатих висловів [1, с.37]. В рамках ***європейської традиції*** предмет дослідження, фразеологічні одиниці, має чіткі межі. Саме тут звертається увага на те, що вивчення ідіом входить в рамки фразеології. Але, водночас, ідіоматичні одиниці із нефразеологічним характером не так добре досліджені, як ідіоми із фразеологічним характером. На думку Н.М. Амосової, до складу фразеології входять фраземи та ідіоми. Під фраземою розуміють вираз із фразеологічно пов'язаним значенням, тобто таким значенням, при якому слово, що реалізується семантично, залежить від постійного, єдино можливого вказівного мінімуму, тоді як в ідіомі весь склад виразу є одночасно і вказівним мінімумом, і семантично реалізованим елементом постійного контексту [2, с2].

Зі сказаного вище випливає те, що на думку науковиці, потрібно дивитись на фразеологію під двома неоднорідними кутами, а саме:

ідіоматики та фразеоматики. Близька за значенням до фраземи *фраза*, введена в мовознавство В. В. Виноградовим, як протиставлення до ідіоми. В. В. Виноградов вважав, що ідіома відрізняється від фрази повною відсутністю лексичної і семантичної індивідуальності складових, одиничністю і обов'язковим зв'язком компонентів у цій лексичній єдності[2, с.1]. З одного боку, поняття ідіоматики ширше за поняття фразеології, оскільки воно поширюється на одинці як синтаксичного, так і лексичного рівнів. З іншого боку, не всі фразеологізми є ідіомами: фразеологічні одиниці представляють такі підкласи, як зрощення, напівзрощення, єдності, напів'єдності та фразеологічні вирази ідіоматичного характеру. Правомірно зазначити, що всі перелічені підкласи ідіом- фразеологізмів разом із класом однослівних ідіом утворюють ідіоматичну систему мови. Провідними системними характеристиками ідіом є образність та яскраво виражена експресивна функція, адже всі вони прагматично навантажені [1, с.37].

Отже, у підсумку зазначимо, що такі два поняття, як "фразеологія" та "ідіоматика", не суперечать одна одній, та, з іншого боку, не тотожні. В певному розумінні вони перехрещуються, але не є одним неподільним цілим.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Лисенко Г. Л Чепурна З.В Ідіома як осоновний носій інформації у німецькомовних заголовках Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» 2019. С.37
2. Мосейчук О. М. Проблема визначення кордонів ідіоматики. Житомирський державний університет. 2004. С. 1-3
3. Якубіна С.Ю. Ідіоматика політичного дискурсу як перекладацька проблема нац. гірнич. ун-т Дніпро, 2018.-7с

Ганна Остафійчук
Науковий керівник – доц. Косенко А.В.

Особливості перекладу англійських прислів'їв та приказок

В англійській мові функціонує велика кількість влучних висловів, а саме приказок та прислів'їв, які мають тисячолітню історію зародження, розвитку та використання. Незважаючи на той факт, що більшість з них дуже старі, вони залишаються актуальними і в наш час, багато людей оперують ними в буденних ситуаціях. Прислів'я та приказки поза часом. Прислів'я та приказки несуть у собі багаторічний досвід, знання та мудрості тисячі народів, особливості їх культурної спадщини, побуту, моралі, систему цінностей, менталітету, національного характеру та трудової діяльності. Більше того детальне дослідження та вивчення паремій уможливлює ознайомлення людства з ідейним змістом англійських народних творів. Як вже було згадано, прислів'я та приказки виникли в прадавні часи, і тому неможливо визначити автора якогось конкретного прислів'я чи групи приказок. Узагальнюючи, можна сказати, що основними джерелами виникнення англійських паремій є: тексти з Біблії, усна народна творчість, література та запозичення та використання цитат [4, с. 3]. Прислів'я — це короткі народні вислови з повчальним змістом, які передаються з покоління в покоління. Приказки теж являють собою образні вислови без повчального підтексту та узагальненого сенсу. Практично у всіх українських прислів'їв і приказок є свій англійський аналог. Однак це не дослівний переклад прислів'я з української на англійську [2, с. 41]. Прислів'я та приказки вже давно розглядаються як одна зі специфічних характеристик кожної мови, оскільки вони містять сильну виразну здатність та емоційне натхнення, яскраво виражаючи графічні та естетичні характеристики мови, надаючи їй, так би мовити, «образ» – переконливий, красивий та виразний. Історія англійської мови налічує тисячу років. Багато виразів накопичилося в ній за цей період, які люди вважають успішними, точними та вдалими. Ось так і виник новий прошарок мови. Більше того, детальне дослідження паремій уможливлює краще зрозуміти ідейний зміст твору для визначення загальної тенденції зародження та розвитку цієї галузі. Багато вчених та дослідників займалися аналізом та вивченням пареміологічних одиниць, а також їх змістом та вагомістю. Загальна характеристика прислів'їв підкреслює, що вони передаються у часі з незмінною

формою, часто вживаються метафорично, є образними та багато з них створені на основі якогось конкретного образу. Ці фразеологічні одиниці передаються у часі зі незначною зміною форми. Різноманітні функції прислів'їв: передавання «народної мудрості» з покоління до покоління; загальні поради, як краще вчинити у тій чи іншій ситуації або як жити в цілому; повчання та настанова на життя, докір та визнання [3, с. 40]. Приказки бувають двох типів: ті, що зображають загальні ситуації та ті, що описують якісь специфічні ситуації певного народу. Приказки складаються з окремих фраз; написані простою мовою; описують реальні, буденні ситуації; можуть використовуватись у розмові; вони анонімного походження; передаються від покоління до покоління, легко запам'ятовуються, вони складають частину культурної народної спадщини. Вони вважаються загальнодоступними цінностями та частиною культурної ідентичності народу, що передаються наступним поколінням [1]

Список літератури

3. Дмитренко М. К. Крилата енциклопедія мудрості українського народу (передмова) // Прислів'я та приказки., К., 2008, стор. 4
4. Коляда Е. К. Фразеологічні одиниці сучасної англійської мови на позначення емоційного стану "гнів" / Е. К. Коляда // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2009. – С. 520-522.
5. Сиротків В. М. Прислів'я та приказки як джерело вивчення етико-правових звичаїв і уявлень народу / В. М. Сиротків // Народна творчість та етнографія. – 1987. – № 1. – С. 39-42.
6. Krzywicka-Ustrzycka A. Функції та приклади прислів'їв, приказок й пісень як зразків народної поезії [Електронний ресурс] / Anna

Маріанна Павчук
Науковий керівник – доц. Косенко А.В.

Фразеологічні одиниці в англомовних медійних текстах

У XXI ст. ЗМІ набувають особливого значення у всіх сферах діяльності людини – у соціальній, політичній, економічній та ін. ЗМІ називають «четвертою владою» [2, с. 170], а також розглядають як один із найбільш ефективних засобів впливу на свідомість та поведінку населення, що зумовлює актуальність їх дослідження різними науками.

Найважливішою ознакою мови англомовного медіадискурсу є діалектичне поєднання стандарту та експресії, взаємодія нейтральних та експресивно-оцінних мовних одиниць. Це зумовлено тим фактом, що мова медіадискурсу повинна бути «комунікативно ясною, але водночас виразною, яскравою, привабливою» [3, с. 76].

Фразеологічні звороти, прислів'я, приказки, крилаті вирази є важливими компонентами англомовного медіадискурсу, джерелом його експресивно-емоційної насиченості, істотним засобом реалізації його функційного потенціалу. Наприклад, порівняно із синонімічним словосполученням *to do something in vain* (займатися пустою справою) фразеологізм *to beat the air* (товкти воду в ступі) характеризується образним та експресивно-оцінним значенням [6].

Використання фразеологізмів у ЗМІ виконує прагматичні функції, а особливо коли використовується в заголовку. У такий спосіб автор публікації привертає та фіксує увагу читача, надає висловлюванню експресивності, емоційності. Фразеологізм значно більше здатний до впливу на читача, ніж нейтрально забарвлена лексика, а тому активно такі мовні засоби залучаються до публіцистичного стилю [4, с. 82].

Утворені в усному мовленні фразеологічні одиниці можуть застосовуватися у ЗМІ, виконуючи різноманітні функції. Наприклад, у наступному заголовку фразеологізм *to hit rock bottom* одночасно виконує функцію оцінки, слугує каталізатором іронії і створює драматичний ефект: *US election 2020: The night American democracy hit rock bottom* [5] / Вибори у США 2020: Вечір, коли американська демократія сягнула дна. У цьому випадку фразеологізм *to hit rock bottom* має значення *to be at the very lowest* та передає найвищий стан розчарування населення стосовно виборів у США.

У процесі аналізу особливостей використання фразеологізмів у сучасному англомовному мас-медійному дискурсі з'ясовано, що фразеологічні одиниці є ефективним мовним засобом, який часто використовується в заголовках та текстах мас-медійного дискурсу. Фразеологізми виконують роль лаконізації мовлення ЗМІ, а також виконують інформативну, експресивну, стилістичну та інші функції. Використання фразеологізмів має також прагматичну мету, адже вони забезпечують більшу образність мовлення, полегшують сприйняття матеріалу читачем. Фразеологізми є ефективним засобом оцінки того чи іншого явища, а також мають потенціал до здійснення мовленнєвого впливу та маніпуляції, що робить їх потужним мовним засобом у контексті мас-медійного дискурсу.

Список літератури

1. Григораш А.С. Стратегії перекладу фразеологізмів із негативною конотацією в англійськомовному політичному дискурсі. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2015. Вип. 1. С. 168–181.
2. Журавель М. Історія і стан дослідження англійської та української фразеології. *HUMANITY, COMPUTERS AND COMMUNICATION (HCC*. 22–24 April 2015, Lviv, Ukraine. С. 170–172.
3. Смаглій В.М. Аналіз особливостей англійських фразеологізмів і їхнього перекладу. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер., Філологія*. 2015. № 17 т.2. С. 76-78.
4. Хайдарі Н.І. Проблема розпізнання та виокремлення фразеологізмів у тексті. *Закарпатські філологічні студії. Ужгород*, 2018. Випуск 5.Том 2. С. 82–86.
5. BBC.com. 2019 URL: http://www.bbc.com/news/uk44266857
6. The Daily Telegraph. URL: https://www.telegraph.co.uk/

Юліана Паладян

Науковий керівник – проф. Єсипенко Н. Г.

Особливості публіцистичного дискурсу

Загальнонауковий світ, що вже давно став переповненим різноманітністю мовознавчих понять та феноменів, завдяки технологічному прогресові та широкого використання новітніх технологій у вивченні особливостей сучасного мовознавства, активно адаптує у своє русло тенденцію «дискурсу». У сучасній лінгвістиці спостерігається ажіотаж певним новоявленим поняттям, а саме «публіцистичним дискурсом». Дискурс – це «один із найбільш потужних та найважливіших засобів передачі інформації широкому колу осіб та впливу на аудиторію» [5, с.174]. К. Серажим означила дискурс як «складний соціолінгвістичний феномен сучасного комунікативного середовища, який, по-перше, детермінується його соціокультурними, політичними, прагматично-ситуативними, психологічними та іншими чинниками, по-друге, має “видиму” – лінгвістичну та “невидиму” – екстралінгвальну структуру»[2, с. 13].З іншого боку, публіцистичний дискурс є одним з найуживаніших видів дискурсу, оскільки його особливість полягає в поширенні інформації та емоційних забарвлень тексту на читачів. Емоційний вплив на аудиторію є найважливішою ознакою цього виду, що дозволяє нам відокремити та згодом аналізувати характеристики публіцистичного дискурсу в тексті. Публіцистичний дискурс залежний від двох понять: від інформатора, тобто автора тексту, та читача, тобто реципієнта. Аналогічно до цього, ми можемо відокремити, що публіцистичний дискурс має змогу досягнути багатьох реципієнтів, а це означає, що зона його впливу значно більша за відношення суто між автором-читачем. За спостереженнями Н. Єсипенко, «автор твору у своєму способі профілювання того чи іншого концепту використовує як усталені одиниці й вирази (лексеми чи ідіоми з уже заданими ономасіологічними властивостями), так і пропонує власні способи конструювання об’єкту концептуалізації»[1, с. 134]. Згадана особливість дозволяє нам визначити домінантні концепти будь-якого тексту, включаючи публіцистичний. На основі дослідження публіцистичних текстів про королеву Єлизавету II, ми визначили низку

найбільш типових когнітивно-дискурсивних ознак вербалізації образу королеви:
-вживання епітетів: «Her son King Charles III said the death of his **beloved** mother was a "moment of great sadness" for him and his family and that her loss would be "deeply felt" around the world.»[3]
-наявність метафор: «Her son King Charles III said the death of his beloved mother was a "**moment of great sadness**" for him and his family and that her loss would be "**deeply felt**" around the world.» [3].-використання ідіом: «Although that vow was made '**in my salad days when I was green in judgement**'»[4].

Отже, досліджуваний публіцистичний дискурс є феноменальним засобом передачі інформації до аудиторії за допомогою мовленнєвих засобів у такий спосіб, що реципієнт не усвідомлює прямий емоційний вплив на власне судження, ідейні переконання та інколи поведінку.

Список літератури

1.Єсипенко Н.Г. Профілювання концептів як когнітивна діяльність автора художнього дискурсу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.* Сер. Філолія. 2014. № 10. Том 1. С. 133-135.
2.Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність: монографія. Київ, 2002. 392 с.
3.Dymond, J. Death of queen Elizabeth II: The moment history stops. BBC News. 2022, September 8 – Retrieved February 21, 2023, from https://www.bbc.com/news/uk-59761477
4.This is what Queen Elizabeth II is really like as a mother: https://www.readersdigest.com.au/culture/this-is-what-queen-elizabeth-ii-is-really-like-as-a-mother
5.Хант Г., Разумна К. Лексичні та стилістичні особливості сучасного англійсько- та німецькомовного публіцистичного дискурсу. Сер. Філологія. 2019. Випуск 1 (41). С. 174-180

Юлія Панчук
Науковий керівник – асист. Батринчук З.Р.

Використання інтерактивних технологій у навчанні англійської мови у старших класах

В системі загальної освіти триває перехід на новий рівень, основою якого є положення про те, що першочергове завдання – оволодіння учнів загальнокультурними і професійними компетенціями, а не отримання набору знань і умінь з предмета [2]. Викладачі іноземної мови у своїй діяльності слідують загальноєвропейським компетенціям володіння іноземною мовою, де пропонується цілісний опис системи компетенцій, які мають стати необхідним результатом повноцінного оволодіння іноземною мовою [2, с. 34]. Для досягнення такого результату необхідні відповідні форми і методи, що застосовуються у школі при навчанні іноземним мовам. Навчання має будуватися так, щоб всі учні могли опанувати базові компетенції в необхідній мірі.

Один з варіантів організації навчального процесу – використання викладачем інтерактивних технологій у своїй діяльності. Актуальність використання таких методів визначається не тільки соціальним замовленням, але і потребами людини до самовизначення й самовираження в умовах сучасного інформаційного суспільства. З іншого боку, інформаційно-комунікаційна компетентність викладача, його здатність вирішувати професійні педагогічні задачі із залученням інформаційних і комунікаційних технологій, стає необхідною і, навіть, обов'язковою складовою його професіоналізму [2, с. 40].

Поняття «інтеракція» (від англ. Interaction – взаємодія) з’явилось вперше в соціології та соціальної психології. Для теорії символічного інтеракціонізму (основоположник – американський філософ Дж. Мід) властивий розгляд розвитку і життєдіяльності особистості, творення людиною свого «Я» в ситуаціях спілкування і взаємодії з іншими людьми [1, с. 36].

Інтерактивне навчання є особливою формою організації освітнього процесу, сутність якої полягає у спільній діяльності учнів над засвоєнням навчального матеріалу за рішенням загальних, але, одночасно, значущих для кожного проблем, обмінюючись при цьому знаннями, ідеями, способами діяльності.Специфічною рисою цієї інформації є те, що учень отримує її не як готову для використання

системи, укладеної викладачем, а в ході власної активності. Таким чином, позиція приймача інформації змінюється на активну позицію, засобами якої учень формує власну систему знання.

Президент французької групи «Нова освіта» О. Бассис зазначала, що міркувати й конструювати знання самому можливо, тому що і досвід, і знання утворюються в ході реальних процесів, що продукують думку і дію. Інтерактивні технології навчають того, як прислухатися до себе і як обмірковувати, аргументувати, вирішувати, не кидати роботу над отриманням знання, наражаючись при конструюванні на численні перешкоди [3].

З іншого боку, учень в процесі взаємодії на занятті з іншими учнями, викладачем опановує систему випробуваних способів діяльності по відношенню до себе, соціуму, світу взагалі, засвоює різні механізми пошуку знань. Отже, знання, отримані учнем, є одночасно і інструментом для самостійного їх здобування. Як наслідок, використання інтерактивних методів навчання допомагає учням розвиватися особистісно, розвивати готовність комунікативної діяльності, критичне мислення, емоційний інтелект та аналітичні навички.

Список літератури

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладення, оцінювання. / Науковий редактор укр. Видання С.Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
2. Загальноєвропейські компетенції володіння іноземною мовою: Вивчення, навчання, оцінка / Департамент з мовної політики. Страсбург, 2001. 256 с.
3. Bassis O. Se construire dans le savoir, à l'école, en formation d'adultes / O. Bassis. Paris: ESF, 1998. – 1184 p

Діана Пасовиста
Науковий керівник – доц. Косенко А.В.

Переклад фразеологічних та ідіоматичних виразів

У нинішньому глобалізованому світі, який постійно стрімко розвивається, варто знати про культурні та мовні відмінності між різними народами. Тепер для нас надзвичайно легко знайти співрозмовників на далекому сході чи у найвіддаленіших куточках нашої планети – нас об'єднують різні речі, проте найважливішим моментом є саме розуміння, прийняття та повага тих особливостей, які нас відрізняють. Найчастіше люди знайомляться з чимось новим завдяки книгам та творам авторів з різних країн. Щоб правильно інтерпретувати ці тексти та зрозуміти що саме автор старався донести до читачів, перекладачі повинні правильно та адекватно перекласти їх, зберігаючи всі особливості та колорит [4].

Колорит та особливості різних народів найкраще передати за допомогою фразеологізмів та ідіом – кожена така одиниця несе у собі частину культурних та історичних особливостией своєї мови та відображає своєріднісь побуту та культури окремого народу. Вивченням та дослідженням цих одиниць займається фразеологія. Ця галузь мови виникла відносно нещодавно, тому її дослідження є досить актуальною темою [1]. Свого часу такі вчені, як Антрушина Г.Б., Мостовий М.І., Кунін А.С., Мацак Ж.Г. та інші активно займалися вивченням фразеологізмів, укладали фразеологічні словники, класифікували їх та навіть створювали власні варіанти перекладу цих одиниць [2]. Одні з них стверджували, що не існує поняття, яке могло б правильно та всебічно декодувати поняття «фразеологізм», інші ж, на противагу, спробували це зробити [3].

Дослідження основних характеристик англомовної літератури сприятиме полегшенню та заохоченню до вивчення англійської мови та у свою чергу зробить її більш доступною для українців. У розмовній мові та на письмі ми часто можемо зустріти найрізноманітніші фразеологізми, сенс яких практично неможливо зрозуміти з початкової фрази. Без знання цих одиниць читач не може оцінити експресивність та емоційність фразу або ж просто неправильно її зрозуміти чи не зрозуміти взагалі. Щоб вільно володіти мовою та правильно розуміти свого співрозмовники, варто звернути увагу на вивчення цих одиниць. У англійській мові їхню кількість не вдалося підрахувати, що вказує на їхню широку поширеність та важливість [3].

Список літератури

1. Антрушина Г. Б. Лексикология английского языка: учебн.пособ.для студентов пед.вузов / Г. Б. Антрушина. – Харків: Дрофа, 2007. – 287 с.

2. Мостовий М. І. Лексикологія англійської мови: [Підручник для ін - тів і фак. інозем.мов] / М. І. Мостовий. – Харків: Основа, 1993. – 256 с.

3. Мацак Ж.Г., Кременчуцький державний політехнічний університет ім. М.В.Остроградського, Паремія як перекладацька проблема [Електронний ресурс] / Ж.Г. Мацак – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_DNI_2008/Philologia/33540.doc.ht

4. Мовні відмінності й особливості перекладу ідіоматичних виразів [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v42/part_3/25.pdf.

Валерія Паун
Науковий керівник – доц. Мігорян О.В.

Комунікативна компетенція як невід'ємна складова освітнього процесу

Сьогодні особливої актуальності набуває використання комунікативної компетенції, що забезпечує пріоритети освітнього процесу та сприяє інтелектуальному розвиткові особистості сучасного студента. Використання комунікативної компетенції є одним із ключових у вивченні іноземної мови, адже це спрямованість навчального процесу на формування і розвиток основних компетенцій та вміння практично діяти. На думку О. Пометун, компетентність – це складна інтегрована характеристика особистості, під якою розуміють набір знань, вмінь, навичок, ставлень, що дають змогу ефективно проводити діяльність або виконувати певні функції, забезпечуючи розв'язання проблеми досягнення певних стандартів у галузі професії або виді діяльності [2 с. 10]. Компетенція – необхідний комплекс знань, навичок та досвіду, що дозволяють ефективно здійснювати діяльність або певну функцію. Визначається державою, певними установами, які організують той чи інший вид діяльності [1, с. 33].

Тобто компетенція і компетентність – це дві взаємопов'язані характеристики цільової спрямованості сучасної освіти. Вони поєднані, але різні за суттю. Розробкою проблеми комунікативності в навчанні іншомовної компетенції займалися багато вчених і відомих методистів в різних країнах, а саме Н. В. Бордовська, О. О. Леонтьєв, У. Літлвуд, А. К. Михальська, Р. П. Мільруд, І. Р. Максимова, Ю. І. Пасов, Е. Піфо, Г. Уідоусан, Л. А. Шипиліна та інші [3; 9]. Інтерес до комунікативності невипадковий, переваги методу безперечні, він набуває дедалі більшого значення в навчанні іноземних мов, адже практичне застосування комунікативного методу дає можливість розвинути здібності особистості та активізувати її творчі задатки [4, с. 65]. Комунікативна компетенція є складним, системним утворенням. За твердженням Р. Белла, у сучасній соціолінгвістиці її розуміють саме як систему, що виконує функцію балансування існуючих мовних форм, які визначаються з опорою на мовну компетенцію комуніканта на тлі певних соціальних функцій [5, с. 23–30].С. Омельчук під комунікативною компетенцією розуміє сукупність знань про спілкування, умінь і навичок, потрібних для сприймання чужих і

побудови власних програм мовленнєвої поведінки, адекватних цілям, сферам і ситуаціям спілкування [6, с. 172–177]. В.О. Коккота репрезентує цікаву модель комунікативної компетенції: 1) фонологічна компетенція; 2) лексикограматична компетенція; 3) соціолінгвістична компетенція; 4) країнознавчі знання, навички й уміння, що забезпечуються дискурсивною, ілокутивною та стратегічною компетенціями [7, с. 208–213]. Таким чином, комунікативна компетенція – це здатність користуватися мовою залежно від ситуації, особливу якість мовленнєвої особистості, набуту в процесі спілкування або спеціально організованого навчання.

Список літератури

3. Лузан П. Г., Пащенко Т. М., Ваніна Н. М., Колісник Н. В. Стандартизація професійної освіти на основі компетентнісного підходу. *ScienceRise. Pedagogical Education*, (5), 2018. pp. 32–35.
4. Морочковська Л. Індивідуальні особливості школяра: Методика проведення психологопедагогічного консиліуму. 2001. С. 2–17.
5. Пантюк Т. І., Воробель М. М., Егрешій А. А. Компетентнісний підхід– важлива складова реформування сучасної освіти. 2020. 64 с.
6. Федоренко Ю. Комунікативна компетенція як найважливіший елемент успішного спілкування. Рідна школа. 2002. 1 (864). С. 63–75.
7. Стрельніков В. Ю. Інноваційні технології. 2019. С. 23–30.
8. Толмачова І. Г. Методологічні підходи до вивчення компетенцій. 2019. С. 172–177.
9. Фрицюк В. А., Грошовенко О. П. Професійний саморозвиток майбутніх педагогів: компетентнісний підхід. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія*, (1), 2018. С. 208–213.
10. Granados S.B. and Jaramillo M.A. Learning styles and the use of ICT in university students within a competency-based training model. *Journal of New Approaches in Educational Research (NAER Journal)*, *8*(1), 2019. P.1–6.

Вікторія Петрук
Науковий керівник – доц. Лесінська О.М.

Особливості вербалізації концепту «FEAR» у творчості Г. Ф. Лавкрафта

Мета роботи - аналіз концепту **«FEAR»** в оповіданнях Г. Ф. Лавкрафта шляхом дослідження лексично-семантичних особливостей стилю автора, образності та літературних прийомів, що експлікують цей концепт. Г. Ф. Лавкрафт вважається одним із засновників піджанру літератури жахів – лавкрафтських жахів, а його твори мають значний вплив на становлення сьогоденного жанру жахів. Автор оперує яскраво-вираженими стилістичними та лексичними засобами, що створюють детальні описи дивних та потойбічних пейзажів, істот і подій, які є засобами репрезентації концепту **«FEAR»**. Наприклад, в оповіданні *«Жах Данвіча»* Лавкрафт створює у читачів почуття тривоги та загрози за допомогою спеціально підібраної лексики: *«It was a* ***blasphemy beyond all human comprehension****, and* ***one could not speak of it except in whispers****»* [3]. Окрім цього, Г. Ф. Лавкрафт використовує архаїчні слова та алюзій, що відіграють значну роль у створенні відчуття *«іншості»* та незвичайної реальності в його зображеннях страху [1]. Використання автором незрозумілих та архаїчних слів або авторських неологізмів для опису невідомих і незнайомих істот, персонажів та понять підкреслює різницю та незвичайність описуваних сутностей в уяві читачів. Наприклад, в оповіданні *«Поклик Ктулху»* Лавкрафт описує сутність за однойменною назвою твору як ***«monstrous and nefandous shape»*** [2]. Слово ***«nefandous»*** — це архаїчне слово, що означає *«огидний»* або *«невимовний»,* яке допомагає підкреслити саму *«огидність»* природи істоти та її страхітливі якості. Аналогічно в оповіданні *«Морок над Інсмутом»* використовуються такі вигадані слова, як **«Deep One»** і **«Innsmouth look»** [4], щоб підкреслити відмінність і незвичайність описуваних сутностей та створити відчуття космічного жаху. Історії Лавкрафта відзначаються повторюваними темами та мотивами, що сприяє загальному відчуттю страху, деякими з яких є *космічний жах, стародавні цивілізації, невідоме, божевілля, неназване, сновидіння та кошмари.* Наприклад, Скотт Р. Паркер зазначав, що оповідання Лавкрафта характеризуються «*космічним жахом»,* який виникає через його зображення всесвіту як байдужого або ворожого до людського життя, і реальності, якої виходить за межі

людського розуміння [5]. В оповіданні *«Морок над Інсмутом»* бачимо приклад репрезентації теми космічного жаху: *«I saw* ***a spawn of unknown terrors*** *before I fled, and woke half delirious in the hotel at Arkham»* [4], оскільки головний герой стикається з загрозою, яка виходить за межі людського розуміння і самої реальності. Одним із прикладів вираження мотиву «невідоме» у творчості Лавкрафта є цей уривок *«Жах Данвіча»*: *«There was* ***a sense of vast, malign evil in the house*** *which made the men hesitate,* ***even though they knew that it was empty»*** [3]. Тобто ми бачимо, що авторські теми і мотиви наскрізні, оскільки підсилюють створений в голові читача ментальний концепт переживань та жаху. Підсумувавши все вищесказане, можемо припустити, що саме вербалізація концепту **«FEAR»** вказує на майстерність володіння автором мовних засобів. До того ж оперування двозначністю та багатогранністю викладу створюють стійкий вплив конвенції наскрізних тем та мотивів жаху, оскільки викликають сильні й тривалі емоції у читачів.

Список літератури

1. Houellebecq M. H. P. Lovecraft: Against the World, Against Life. 2005.
2. Lovecraft H.P. The Call of Cthulhu. *The Call of Cthulhu and Other Weird Stories* / S.T. Joshi. Penguin Books, 1999. P. 129-163.
3. Lovecraft H.P. The Dunwich Horror. *The Call of Cthulhu and Other Weird Stories* / S.T. Joshi. Penguin Books, 1999, P. 163-199.
4. Lovecraft H.P. The Shadow Over Innsmouth. *The Call of Cthulhu and Other Weird Stories* / S.T. Joshi. Penguin Books, 1999. P. 293-336.
5. Parker S. R. The Fearful Cosmos of H.P. Lovecraft. *Journal of the Association for the Study of Literature and Environment*. 2019. Vol. 26. N. 2. P. 191-207.

Юлія Піковська
Науковий керівник – доц. Лопатюк Н.І.

Онлайн-ресурс як сучасний засіб навчання іноземної мови

Вимоги сучасного суспільства спонукають до пошуку нових технологій і методик у навчанні іноземних мов. Таким чином, вивчати англійську можна за допомогою новітніх онлайн-ресурсів і додатків, спеціально розроблених для легкого і цікавого навчання.

Онлайн-ресурси – це комп'ютерні програми, які доступні у мережі Інтернет у будь-який час та є інтерактивними.

Освітнє середовище, побудоване на застосуванні онлайн-ресурсів, надає багато інформації та різноманітних сервісів, комплексно впливає на перцептивні канали сприйняття інформації та дозволяє індивідуалізувати навчання [2, с. 78-87].

У педагогічній діяльності для вивчення англійської мови та розвитку діалогічного мовлення використовуються такі онлайн-ресурси: BBC Learning English, British Council Learn English, Duolingo, LearningApps, ToonDoo.

BBC Learning English – пропонує велику кількість варіантів мультимедійних навчальних матеріалів з англійської мови [4].

British Council Learn English – платформа із високоякісними онлайн-ресурсами для формування іноземної компетентності [5].

Duolingo – містить інтерактивні ігри та вправи для розвитку діалогічного мовлення і не лише [6].

LearningApps – пропонує інтерактивні вправи для розвитку англійської мови [7].

ToonDoo – дозволяє реалізовувати ситуації спілкування відповідно до комунікативних завдань [8].

Кожен із цих ресурсів безкоштовний (в окремих випадках є опція отримання платних матеріалів) і доступний кожному. Проте існує і багато інших онлайн-ресурсів, які можна використовувати під час і поза шкільними уроками іноземної мови [1, с. 124].

Використання онлайн-ресурсів у навчанні дає можливість прискорити формування та розвиток умінь і навичок продуктивної діяльності учнів, підвищити мотивацію та зацікавленість, стимулювати розвиток творчої і пізнавальної діяльності. Як результат, учні вчаться спонтанно реагувати на висловлювання, що підвищує якість та швидкість формування оригінальних виразів.

Включення онлайн-ресурсів у навчальний процес гармонійно поєднується з традиційними методами навчання. Використання нових технологій дозволяє не тільки підвищити ефективність навчання, а й сприяти подальшому самостійному вивченню здобувачами освіти іноземної мови.

Отже, онлайн-ресурси є додатковим засобом засвоєння та повторення вивченого лексико-граматичного матеріалу. Вони – важлива частина новітніх засобів вивчення іноземних мов, які можуть бути використані і для автентичного спілкування з носіями мови, і для листування між окремими учнями, класами і для участі в онлайн-заходах.

Список літератури

1. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник / кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2016. 328 с.
2. Петрова О. Б., Попова Н. О., Акавець І. В. Застосування інтернет-ресурсів у навчанні іноземних мов як реалізація основних дидактичних принципів. *Сучасна україністика: наукові парадигми мови, історії, філософії. Збірник статей III Міжнародної наукової конференції.* Харків: ВД «ІНЖЕК», 2012. С. 78–87.
3. Романенко Л.В. Використання мультимедійних технологій у вивченні англійської мови. *Комп'ютер у школі та сім'ї.* 2016. № 5. С. 40–45.
4. BBC Learning English. URL: https://www.bbc.co.uk/learningenglish/
5. British Council Learn English. URL: https://learnenglish.britishcouncil.org
6. Duolingo. URL: https://uk.duolingo.com
7. LearningApps. URL: https://learningapps.org
8. ToonDoo. URL: http://www.toondoo.com/

Вікторія Піч
Науковий керівник – проф. Бялик В. Д.

Поняття евфемізм, евфемія, евфемізація.

Особливості розвитку мови у XX-XXI століттях, процеси інтернаціоналізації, технологічний, науковий та інформаційний прогрес спричинили динамічний розвиток словникового складу сучасної англійської мови та приплив у мову одиниць із якісно новими ознаками. Вплив політики та засобів масової інформації на мовну ситуацію в англомовних країнах став поштовхом до вживання евфемізмів як лексичних одиниць з яскраво вираженими вуалітивними функціями.

У західному та українському мовознавстві традиційне трактування евфемізму суттєво не відрізняється: евфемізми – це непрямі позначення, які мовці використовують через почуття сорому називати речі своїми іменами [2, с. 23]; результати субституції грубих, різких чи непристойних понять м'якими перефразованими виразами [1, с.101]; „слова, які з будь-якої причини виражають думку м'якшим, більш непрямим чи шанобливішим способом" [6, с.81]; використання м'якого чи делікатного виразу для позначення чогось, що вважається нерозумним, нетактовним, безсоромним чи образливим або самі вирази чи прийоми, що вживаються для такої заміни [5, с. 409]; один із різновидів тропу, відмінність якого полягає в його призначенні й у сфері застосування: основною функцією евфемізмів є не образне відображення дійсності, а прикриття негативних явищ життя чи нескромних думок та намірів [3, с.13].

У західній лінгвістиці термін „евфемізм» означає не лише сам субститут, а й процес чи прийом субституції [див., напр., 4, с. 13; 7, с. 11]. Для позначення процесу або прийому позначення фрагменту дійсності ми будемо користуватися загальноприйнятим терміном „евфемізація", явище субституції загалом називатимемо евфемією, сам субститут – евфемізмом.

Список літератури

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник К. : Видавничий центр „Академія”, 2004. 344 с.

2. Кацев А. М. Языковое табу и эвфемия. Л.: ЛГПИ, 1989. 79 с.

3. Burchfield R. An outline history of euphemisms in English. Fair of Speech: the uses of euphemism. Oxford: Oxford University Press, 1985. P.13–31.

4. Ham K. The Linguistics of Euphemism: A diachronic study of euphemism use and formation S. : University of Surrey, 2001. 67 p.

5. Liszka J. Euphemism as Transvaluation. *Language and Style*. 1990. Vol. 23/4. P. 409–424.

6. Macaulay R. The Social Art. Language and its Users. New York, Oxford : Oxford University Press, 1994. 241 p.

7. Safire W. No Uncertain Terms. N. Y. : Simon & Schuster, 2003. 384 p.

Світлана Пласкунова
Науковий керівник – асист. Гоян А. І.

Неологізми в сучасній німецькомовній пресі

Кожна мова постійно розвивається та вдосконалюється під впливом різних соціальних, політичних, економічних, етнонаціональних чинників та інноваційних технологій, адже будь-яка подія в суспільстві значно впливає зокрема й на мову всіх народів. Одні слова стають застарілими і зникають із вжитку, а натомість з'являються новостворені терміни й авторські слова, які широко використовуються в повсякденні – це неологізми або новотвори. Дослідження таких новоутворених слів дає змогу проаналізувати тенденції розвитку лексико-семантичної системи мови. Мета нашої роботи полягає у визначенні особливостей та способів утворення неологізмів, а також виявленню специфіки їх вживання у сучасній німецькомовній пресі.

Перш за все, зміни, які відбуваються в житті людства, і в кожному окремому суспільстві, стають причиною виникнення нових понять, створення нових найменувань і зміни семантики певних слів. З'являються неологізми (від грец. neos – «новий» і logos – «слово») – новоутворені слова або сполуки слів, які ще не набули широкого вжитку [1, с. 32]. Для проведення дослідження неологізмів використані статті п'яти німецькомовних електронних газет: *„ Der Spiegel“, „Zeit Online“, „Faz.net“, „Bild.de“, „Süddeutsche Zeitung“*, а також сайт *„Deutsche Welle“* та лексична база Інтернет-словника *„OWID“*.

Услід за німецької вченою І. Барц ми виділяємо такі основні способи творення неологізмів [3, с. 33]:

– **Neuwort** - сюди належать нові лексичні одиниці, які запозичені з іншої мови (здебільшого з англійської), напр.: der Zoomcall – онлайн відеоконференція (робоча, навчальна) за допомогою програмного забезпечення „Zoom“. Англонеологзім складений з слів „Zoom“ (назва програми) і «call“ (нім. „der Anruf“, укр. „дзвінок“).

– **Neuprägung** (новоутворення або словотвірна деривація), напр.: die Corona-Infektion/ Coronainfektion – інфекційне захворювання, викликане вірусом SARS-CoV-2. Неологізм складається з слів „die Corona“ – коронавірусна інфекція та „die Infektion“ – інфекційне захворювання.

– **Neubedeutung** (семантична деривація), напр.: das Last-Minute-Schnäppchen – має два значення: гаряча путівка або укладена угода в останню хвилину.

Найпоширенішим способом виявився – *Neuprägung*, коли неологізми утворені шляхом словотвірної деривації від уже існуючих слів.

Отже, провівши детальне дослідження щодо неологізмів у сучасній німецькомовній пресі, можемо зробити висновок, що вони найчастіше є запозиченнями з англійської мови і здебільшого утворюються шляхом деривації. Це свідчення того, що мова безупинно розвивається та водночас збагачується новими лексично-семантичними одиницями.

Список літератури

1. Дроздюк В. Неологізми періоду пандемії у сучасних німецьких змі. *Сучасні тенденції розвитку лінгвістики та лінгводидактики* : матеріали Всеукр. наук. конф., м. Рівне, 12 трав. 2021 р. 2021. С. 31–34.

2. Кійко Ю. Є. Неологізми в німецькій мові XXI ст.: тематичний аспект. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2020. Т. 31(70), № 6. С. 80–85.

3. Barz I. Neologie und Wortbildung. Zum Neuheitseffekt von Wortneubildungen. Neologie und Korpus. Tübingen, 1998. S. 11–30.

Діана Побігун
Науковий керівник – доц. Беженар І.В.

Англійські абревіатури та скорочення у віртуальному просторі

Абревіатури часто привертають надзвичайно велику увагу серед знавців, більше того,стають предметом лінгвістичних досліджень у всьому світі. Це пов'язано з широким використанням абревіатур та їх тлумачення у різних мовах, зокрема й у сучасній англійській. Лінгвісти використовують різноманітні підходи класифікації абревіатур. Це пояснюється тим, що багато абревіатур важко піддаються класифікації. Але визначити клас, до якого вони належать, складно, оскільки існує багато меж між різними типами абревіацій. Тому деякі абревіатури переходять з одного типу в інший.

Вивчаючи функції абревіатур, можна зробити висновок що основною метою абревіатур у віртуальному спілкуванні є економія часу з метою передачі більш простого повідомлення. Більше того, користувачі соціальних мереж спілкуються у вигляді абревіатур не тільки для економії часу, але й тому,що цей вид комунікації є неординарним, що робить його цікавим для користувачів інтернет-простору.

Абревіація виконує специфічні, характерні лише для неї завдання – значною мірою розширює дериваційні можливості лексики,і в цьому її цінність. Ось декілька варіантів популярних абревіатур в інтернеті : DH < Dear husband ; DIY < Do it yourself; FYI < For your information; HTH < Hope this helps; ICBW < I could be wrong (It could be worse) ISWYM < I see what you mean; SCNR < Sorry, could not resist; TIA < Thanks in advance; TWIMC < To whom it may concern[2].

Також можна розглянути абревіатури утворені шляхом скорочення словосполучень до їхніх ініціалів : ABS < American Broadcasting System –американська телерадіомовна компанія "Ей-Бі-Сі", AF < Air Force – військово-повітряні сили, g. f. < girlfriend [1] За останні десятиліття було проведено багаточисельні розслідування на рахунок значень абревіатур. У своїй статті «Meaning and Change of Meaning.With Special Reference to the English Language»(1931 р.) [3] Г.Стерн дослідив декілька базових факторів тлумачення абревіатур та їх відмінності від інших лексем мови:

1)*Графічні* - дія цих причин простежується у випадку gent від gentlemen.

2)*Функціональні* - де евфемізми відіграють провідну роль.

3)Фонетичні - у результаті їх дії з'явилося shun від attention.

4)Причини - засновані на економії зусиль, прикладом цих дій є лексема fall що утворилась шляхом усічення словосполучення "fall of the leaf" .

У мовній свідомості суспільства абревіатури посідають важливе місце. Тож подальші дослідження цього явища мають бути зосереджені на класифікації, перспективи розвитку та поширення. Спілкування між людьми в інтернеті розвивається і змінюється щодня, тому що не існує стандартів, а отже, використовуючи скорочення кожна людина може вплинути на розвиток абревіатур. Абревіатури потрібні для виконання одного з провідних завдань інтернету – передати якомога більше інформації невеликою кількістю символів.

Список літератури

1.Балла М. І. Новий англо-український словник / М. І. Балла. – К. : Чумацький Шлях, 2004. – 668 с.

2.Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика / А. Г. Ніколенко. – Вінниця : Нова книга, 2007. – 528 с.

3.Stern G. Meaning and Change of Meaning. With Special Reference to the EnglishLanguage. Göteborg, 1931. 314 p.

Іляна Поліщук
Науковий керівник – доц. Томнюк Л. М.

Особливості походження та перекладу англомовної анатомічної термінології (у галузі урології)

Як відомо, мова є багатошаровою системою. Тут ми говоримо не тільки про її рівневу структуру, а й про про різні соціолекти – кримінальний чи професійний. Кожному з них притаманна відмінна наповненість лексичного складу. Якщо говорити про професійний соціолект, то сюди можна віднести медичну лексику, відмінною рисою якої є термінологічна наповненість. Термін – слово або словосполучення, що означає чітко окреслене спеціальне поняття якої-небудь галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо [3].

Медична термінологія – це природна мова, знакова система якої склалась історично. Ця історія зазнала різних епох – від грецького гіпократизму, гуморизму аж до шкіл медицини, в яких лише у XV–XVI ст. твори з грецької перекладали на латинь [2; с. 3-10].

Для точності перекладу термінів необхідно розуміти їх походження. Це або **грецьке** – наприклад *σπλήν (splḗn) – spleen – селезінка* [2; с. 20], або **латинське** – *iliaca interna – internal iliac vein* [2; с. 25] – *внутрішня клубова вена* [4; с. 16]. Крім цього, у медичному дискурсі часто використовують терміни на латині, значення яких при перекладі слід зрозуміти та адекватно транслювати.

Об’єктом дослідження обрано одиниці лексичного рівня, а предметом – способи перекладу медичних термінів. Мета полягає в аналізі лексичних перекладацьких трансформацій під час перекладу медичних термінів, використаних у підручнику «Урологія» за редакцією професора С. П. Пасєчнікова, та у її англомовному перекладі – «UROLOGY», edited by Professor S.P. Pasiechnikov.

За основу взято такі перекладацькі трансформації: запозичення (транскрипція/трансітерація), дослівний переклад, та однокореневість слів.

Однокореневість слів — поняття, характерне для мовної пари латинь-англійська мови, що характеризується спільним коренем у двох мовах, що вказує на етимологію терміну з повним чи частковим збереженням латинського кореня у слові.

38,6% термінів мали латинське походженння, та в них простежували власне однокореневість з анлійською мовами – *Rectum – rectum* [2; с. 26] – *пряма кишка* [4; с. 16]; *ureter – ureter* [2; с. 26] – *сечовід* [4; с. 16].

У 47,7% термінів простежується запозичення при перекладі українською, наприклад – *cortical renal glomerulus* [2; с. 22] – *кортикальний нирковий клубочок* [4; с. 20]; *juxtamedullary renal glomerulus* [2; с. 22] – *юкстамедулярний нирковий клубочок* [4; с. 20]. Тут бачимо неповне наслідування англійського слова, оскільки походження англійських слів *cortical* та *juxtamedullary* – латинське.

У 13,6% випадків використано дослівний переклад англійського поняття українською та не простежується грецьке чи латинське походження: *collecting tubules* [2; с. 21] – збиральні канальці.

Отже, переважна більшість термінів, навіть у українському перекладі, містили латинський корінь, що пояснюється впливом латині на український медичний дискурс. Потім – однокореневість латинського та англійського поняття. І насамкінець дослівний переклад з англійської на українську, походження яких, скоріш за все, сучасне. Ці терміни не мають спільного кореня з грецьким чи латинським терміном.

Список літератури

1. Stefanie Voth. Medizinische Fachsprache Skript zum Kurs im Modellstudiengang Humanmedizin. 2nd ed. Berlin: Charité Universitätsmedizin Berlin, 2015. 83 p.
2. **Urology:** textbook for students. higher med. educat. institutions / S.P. Pasiechnikov, S.O. Voziyanov, V.M. Lisoviy [et al.], ed. by S.P. Pasechnikov. Kiev: New Book, 2013. 432 p.
3. Термін. *sum.in.ua*. URL: http://sum.in.ua/s/termin.
4. **Урологія** : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / [С. П. Пасєчніков, С. О. Возіанов, В. М. Лісовий та ін.] ; за ред. С. П. Пасєчнікова. Вінниця: Нова Книга, 2019. Вид. 3-тє, випр. і допов. 432 с.

Євгенія Попович
Науковий керівник – доц. Лех О.С.

Методичні прийоми роботи з казкою на уроках німецької мови як засіб формування мовленнєвої компетентності

Уперше термін «мовленнєва компетентність» у галузі викладання іноземної мови сформулював американський вчений Д.Хаймз: «Мовленнєва компетентність – це те, що потрібно знати мовцеві для здійснення комунікації в культуро значимих обставинах».Процес, за якого виникають навички говоріння, спрямований на розвиток готовності учня до спілкування, і в цьому нам на допомогу приходить казка. Тісний зв'язок життя та казки дає можливість учням через різноманітні ситуації отримувати досвід, мовний та соціальний, який буде корисним для них у майбутньому. Казка є змістовною основою для широкого навчання. Розвиваючий аспект є загальним на ранньому етапі здобування освіти, освоєння багатьох найважливіших здатностей. Для реалізації розвиваючих завдань казка є найкращим матеріалом.Як зазначає, В. П. Анікіна "Казка – це колективно створена й традиційно зберігається народом усна прозова художня розповідь такого реального змісту, що потребує використання прийомів неправдоподібного зображення реальності"[1]. Мета наукової роботи полягає у визначенні поняття мовленнєва компетентність тавиокремленні методичних прийомів роботи з казкою на уроках німецької мови як засобу розвитку мовлення. Матеріал дослідження – німецькомовні казки, підібрані у методичних цілях для порівняння. Об'єктом дослідження є методи та прийоми роботи з дитячою казкою на уроках німецької мови в учнів 1-4 класах. Узагальнюючи попередній досвід, можемо констатувати, що ефективними методами при формуванні мовленнєвої компетентності на уроках іноземної мови є такі: знайомі герої в нових обставинах, колаж з казок, салат з казок, нова назва до відомої казки, казки про фантастичні країни, підбір музичних фрагментів для кожного персонажа і музичної теми всієї казки.

Так, для відомої усім казки «DerkleineDäumling» (Brüder Grimm) школярі запропонували нову назву «DerkleineAuftrittdesJungen», використовуючи при цьому різноманітну лексику.

Нами було запропоновано метод «перебирання», який,полягає в тому, що вчитель розповідає знайому, опрацьованому на минулому уроці казку, роблячи помилки, а учні повинні виправляти їх. Закрема працюючи над казкою «Die Bremer Stadtmusikanten»(BrüderGrimm), вчитель замінив назви головних героїв der Esel, der Hund, die Katzeund, der Hahn на der Löwe, das Schwein, der Fuchsund, der Adler, а здобувачі освіти правильно називали види тварин.

А при роботі над казкою «Klein Zaches genannt Zinnober» (E. Hoffmann) в третьому класі учні роздивлялись ілюстрації до цієї казки і за допомогою них повинні були назвати головних героїв та події, які відбуваються у казці за допомогою методу «колаж з казок».

Казки переслідують такі цілі:

1. Навчити учнів вживанні мовних зразків, що містять певні мовленнєві труднощі.
2. Створити природну ситуацію для вживання даного мовного зразка.
3. Розвити мовну активність і самостійність учнів.

Доцільне поєднання різних методів для поліпшення рівня сформованості навичок мовленнєвої компетентності учнів молодших класів на уроках німецької мови. Казки потрібні дітям, тому що вони є необхідним підґрунтям для розвитку мовлення.

Список літератури

1.Арзамазцева И. Н., Ніколаєва С. А. Дитяча література. Академія, 1998. 448 с.
2.Бреусенко-Кузнецов А.АПро спільний твір казки як вербальної техніки у просторі арт-терапії. Київ : КИТ, 2005. 135 с.
3. Мархоцька А. О., Левицька Л. А. Формування комунікативної компетенції на матеріалі німецькомовних казок. Вісник Черкаського національного унів. ім. Б. Хмельницього. 2022 № 1. С.158–163.

Ариана Постевка
Науковий керівник – доц. Руснак Д.А.

Зміст навчання медіації студентів мовних спеціальностей в процесі навчання французької мови і культури

В умовах сучасного розвитку вищої освіти, безумовно, зростає потреба у фахівцях, які здатні виступати посередниками між власною та іноземною професійною культурою, які можуть здійснювати адекватну медіаційну діяльність у письмовій та усній формах. Адже у контексті міжнародної інтеграції постіндустріального соціуму суттєво збільшується обсяг професійно орієнтованої інформації, в наш час доступна різними мовами. Поняття «медіація» походить від латинського терміна «mediatio», що в перекладі українською мовою означає «посередництво». Використання явища медіації було також звичним у процесі встановлення суспільних відносин, де медіатор виступав у ролі посередника. Розкриваючи суть поняття «медіації» варто взяти до уваги, що медіатор – це особа, якій надано повноваження та функції посередника. Щодо доцільності ототожнення понять медіатора та посередника науковці ще досі ведуть дискусії. Наприклад, Д. Давиденко розглядає «медіацію» як концепт, який за своєю характеристикою вужчий за посередництво в цілому. Позиція медіатора підтверджується тим, що в процесі медіації індивід не повинен надавати сторонам жодних рекомендацій щодо того, як краще врегулювати ту чи іншу подекуди конфліктну ситуацію, а навпаки, надає сторонам професійне сприяння щодо організації та ведення процесу переговорів.

Необхідно зазначити, що діяльність медіатора має на меті не лише вербальну форму спілкування (як-от усну, письмову чи інтерактивну), а й винятково візуальну або паратекстуальну (до прикладу у вигляді малюнків, графіків, діаграм та ін.). Окрім того, медіація може бути мультимедійною або гібридною (відповідно до класифікації С. Віаджіо). Медіатор повинен бути в змозі передбачати різні джерела надходження інформації: з тексту (в усному або письмовому вигляді), доповненого аудіовізуальними джерелами, тобто тексту у вигляді відео або аудіо. Прикладом такого мультимедійного тексту може бути реклама на веб-сайті, де рекламне оголошення супроводжується музикою і світлинами рекламованого продукту, його переваг [1, с. 179].

Для того, щоб навчання студентів, майбутніх фахівців у галузі французької мови та культури бути ефективним медіатором було вдалим та доцільним, окрім володіння французькою мовою на належному рівні, студент повинен володіти такими уміннями та якостями:

• загальні знання про рідну культуру студента та культуру носіїв французької мови, до якої належать історія франкомовних країн, фольклор, їхні традиції, звичаї, табу, цінності, видатні представники цієї культури, тощо. Загалом, згадані компоненти можуть бути узагальнені як так званий соціокультурний та краєзнавчий компоненти;

• соціальні уміння та навички, що регулюють правила поведінки, прийняті рідній та французькій або франкомовній культурі;

• уміння та навички невербальної комунікації. Важливість цього пункту зумовлена можливістю присутності дефіциту засобів словесного вираження думки;

• емоційна стійкість та навички самоконтролю [2, с. 4].

Таким чином, варто поставити питання, як інтегрувати медіацію в процес навчання французької мови. Погоджуємося із думкою В.М. Плахотника про те, що у процесі навчання одного виду мовленнєвої діяльності, ми неминуче навчаємо й інших, у той самий час не нівелюючи необхідність спеціально навчати кожного окремого виду мовленнєвої діяльності [1, с. 58]. У цьому повинен полягати принцип взаємопов'язаного та взаємозобумовленого навчання видів мовленнєвої діяльності, на якому базується навчання французької мови та культури студентів мовних спеціальностей.

Список літератури

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
2. Dendrinos B. Mediation in communication. Language teaching and testing. JAL, 2006. 36 p.

Валерія Рихло

Науковий керівник – доц. Найдеш О.В.

Фоносемантичні особливісті феміністичних текстів сучасної німецької прози

Дослідження фоносемантики, а саме зв'язку «звук–зміст» залишається актуальною темою і досі. Символічні значення початкових сполучень фонем (фонестем) привертали до себе увагу багатьох

вітчизняних (С.В. Вороніна, В.В. Левицького, О.П. Журавльова, А.Б. Михальова та ін.) та зарубіжних (Л. Блумфілда, Ф. Хаусхолдера, Дж. Фьорса, З. Ертеля, В. Мюса, Х. Марчанда та ін.) дослідників [1].

Метою нашої роботи є вивчення специфіки функціонування початкових фонестем у феміністичному тексті та їх вплив на формування мінорно-мажорної тональності твору.

Цікавий для нас сам матеріал дослідження (жіночі романи Д. Крін *"Die Liebe im Ernstfall"*, Д. Гельдт *"Ausgeliebt"* та І. фон Кюрті *"Es wird Zeit"*), оскільки феміністична література підтримує феміністичні цілі визначення, встановлення і захисту рівних прав людини для жінок і спрямована на гуманізацію та нагальні буденні (життєві і професійні) проблеми.

Жіноче письмо підтверджує наявність соціально маркованих ознак жіночого мовлення, де стать жінки сприймається як розпорошеність, флюїдність, багатозначність, невпевненість. Попри значні індивідуальні відмінності, жіночі тексти виявляють чимало спільного: вони автобіографічні, наділені чуттєвістю, схильністю до опису конкретних подій та вражень, зосереджені на деталях, емоційних нюансах тощо. Саме ці критерії послугували нам у виборі жіночих текстів для фоносемантичного дослідження, оскільки «жіночі теми» представлені жінками-авторами та жінками-героїнями творів, тобто написаними жінками про жінок.

В центрі уваги постають жінки (Паула, Крісті та Джудіт відповідно) з їхніми проблемами, негараздами, сімейними чварами, самотністю, а також їхнім колоритним мовно-емоційним забарвленням висловлювань. Романи мають щасливий *happy end*, проте основну частину текстів займають описи боротьби за свої права, розставання, зради та несправедливості, емоційного настрою. Крім того, як відмітили експерти-критики, романи наділені тонким жіночим гумором, емоційно експресивною лексикою [2, 3].

Дослідження проводилося шляхом суцільної вибірки фонестемної лексики з жіночих творів (Д. Крін *"Die Liebe im Ernstfall"*, Д. Гельдт *"Ausgeliebt"*, І. фон Кюрті *"Es wird Zeit"*), загальна кількість яких становить 6038 одиниць, 3782 одиниці та 5551 од. відповідно.

Дослідивши весь фонестемний склад найчастіше вживаної лексики прозового твору Д. Гельдт *"Ausgeliebt"*, ми отримали такі результати: найчастіше зустрічаються слова з фонестемами ʃt-: *stehen, Stimme,*

Stunde, steigen, Stefan, stecken, stolz (107 од.); fr-: *fragen, Frau, früh, Franziska, Freundin, frei* (53 од.) та pr-: *privat, Problem, Preis* (42 од.). До лексики частого вжитку належать прикметники кольоропозначення: *blau, schwarz, klar;* антонімічна лексика: *klein/groß, spät/früh* та слова негативного сприйняття: *schwarz, schwer, schlimm*.

У творі І. фон Кюрті нами зафіксовано, що лексика з високою частотою вживання представлена фонестемами: ʃt- (*stehen, Stimme, stets,sterben, stark, still* –186 од.), fr- (*Frau, fragen, früh, frisch, froh, Friedhof* – 107 од.), tr- (*tragen, Träne, Traum, trinken, trennen* – 90 од.). В романі найчастіше трапляються прикметники на позначення кольору: *grau, klar, schwarz*, blau; абстрактні іменники: *Traum, Glück* та іменники негативного сприйняття: *Schmerz, Problem, Krankheit, Träne*.

Отже, провівши аналіз фонестемного складу феміністичних текстів, доходимо висновку щодо їх мінорного мотиву та негативної конотації часто вжитих фонестемних слів, що містять ведучу фонему [ʃ] та [r] у другій чи третій позиціях, що підтверджується статистично-значущим критерієм $\chi 2$ ($\chi 2 = 33,15$; K=0,243), які й зумовлюють, на наш погляд, «настрій» сприйняття тексту та вплив на читача.

Список літератури

1. Левицкий В. В. Звуковой символизм: мифы и реальность. Черновцы: Черновицкий национальный университет, 2009. 264 с.
2. - https://www.rowohlt.de/buch/ildiko-von-kuerthy-es-wird-zeit-9783499276132

Христина Рудько
Науковий керівник – доц. Мойсюк В.А.

Асоціація як підґрунтя творення фразеологізмів французької мови

Незважаючи на те, що мотивація досить часто поставала об'єктом лінгвістичних досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних мовознавців (Р. Кияк, К. Мізін, О. Селіванова, Н. Арутюнова, О. Костюченко та ін.), вона й досі привертає увагу своїм багатогранним та дискусійним характером. Вивчаючи різні типи мотивації, лінгвісти називають асоціативний, модусний, пропозиційний і концептуально-інтеграційний [1, с. 53–179], кожний з яких поєднує психічні процеси та пізнавальні можливості свідомості людини у творенні фразеологічних одиниць (далі – ФО), що зумовлює **актуальність** нашого дослідження.

Мета нашої розвідки полягає в аналізі сенсорного типу асоціативної мотивації, яка покладена в основу творення ФО французької мови.

Поняття «асоціація» викликає зацікавленість науковців різних галузей науки (психологія, філософія, фізіологія, лінгвістика тощо), утворюючи в кожній із них окремий предмет вивчення. Так, у сфері психології асоціацію визначають як «зв'язок між психічними явищами, при якому актуалізація (сприйняття, уявлення) одного з них спричиняє появу іншого» [3, с. 67]. У психолінгвістиці її витлумачують як «динамічний тимчасовий нервовий зв'язок між двома й більше психічними явищами, а також їхніми позначеннями в мові, який утворюється за певних умов на підставі умовного рефлексу суб'єктивного реагування на відповідні стимули» [2, с. 236]. Відтак, асоціації зумовлені певним комплексом умов, адже вони базуються на суб'єктивному, особистому досвіді, який доповнюється традиціями та культурою. Асоціативність, у свою чергу, тісно пов'язана з образністю, яка лежить в основі творення художніх образів. Власне, ця своєрідність сприйняття світу та певних явищ образно розкривається у ФО будь-якої мови.

Зазвичай словесні асоціації є результатом сприйняття мовцем дійсності крізь призму особистого досвіду, на який впливає навколишнє середовище. Одним із типів асоціації є, власне, сенсорна, яка відображає чуттєвий досвід людини (зір, слух, нюх, дотик та ін.).

У процесі аналізу ФО французької мови, в основі творення яких лежить асоціативний тип мотивації (250 одиниць), нами виокремлено чотири типи асоціацій, а саме:

– **зорові асоціації** (97 ФО – 39 %), які переважають у творенні ФО французькій мові; цей факт можемо пояснити тим, що саме через зорове сприйняття людина будує перший образ навколишнього світу, напр.: *avoir une peur bleue* «перелякатися»; *être vert de froid* «змерзнути»;

– **звукові асоціації** (63 ФО – 25%), які слугують каналом інформації із зовнішнього світу, напр.: *avoir l'oreille tendue* «уважно слухати»; *entendre une mouche voler* «абсолютна тиша»;

– **дотикові асоціації** (51 ФО – 21%), які через шкірний аналізатор виконують функцію сприйняття навколишнього середовища, напр.: *toucher le fond de l'abime* «темніти»; *n'en pas tourner la main* «і пальцем не поворушити»;

– **одоративні асоціації** (39 ФО – 15%), які є дуже важливими, адже при відчутті запаху в людини активізується пам'ять, за допомогою якої запахи легко запам'ятовуються, напр.: *sentir le brulé* «наближається щось погане», *sentir le lapin* «смердіти».

Отже, сенсорні асоціації постають важливою складовою у утворенні ФО будь-якої мови, оскільки вони побудовані не лише на людському досвіді, а й побуті, культурі тощо, з якими носії асоціюють, пов'язують певні предмети, явища, поняття навколишнього середовища.

Список літератури

1. Селиванова Е.А. Когнитивная ономасиология: монография. Київ: Фитосоциоцентр, 2000. 248 с.
2. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
3. Шапар В.Б. Сучасний тлумачний психологічний словник. Харків: Прапор, 2007. 640 с. URL : https://library.udpu.edu.ua/library_files/427530.pdf

Юлія Рус

Науковий керівник – доц. Стефурак О.В.

Переклад французьких історичних реалій українською мовою (на матеріалі роману В. Гюго «Знедолені»)

Реалії як національно-специфічні елементи міжмовної та міжкультурної комунікації становлять значні труднощі для перекладу [1, с. 69]. Зі свого боку, історичні реалії є носіями інформації про життя

суспільства у певну епоху, духовні та матеріальні цінності людей, що жили в різні історичні періоди. Головною проблемою перекладу історичних реалій слід вважати труднощі передачі та збереження специфіки їхнього значення. Ці труднощі зумовлені такими чинниками, як відсутність відповідника в мові перекладу, оскільки носії цієї мови не мають об'єкта (референта), що позначається цією реалією, а також потребою передати їх національний відтінок та історичний колорит поряд зі значенням.

У контексті перекладу історичних реалій науковці обговорюють перекладацькі стратегії, які уможливлюють адекватний переклад цих одиниць: від перекладу дослівного до перекладу, який сміливо відходить від формальної структури оригіналу. Л. Венутті виокремлює дві кардинально різні перекладацькі стратегії – одомашнення та відчуження (Цит. за [2]). Досить розповсюджена також точка зору, відповідно до якої саме симбіоз цих стратегій у перекладі важливий для адекватного перекладу. Тому на сучасному етапі виокремлюють третю стратегію – універсалізацію (креолізацію). Залежно від обраної загальної стратегії, перекладач повинен визначити конкретні способи її реалізації, до яких відносять, насамперед, перекладацькі трансформації, які є складовими технології перекладу.

Порівнявши роман Віктора Гюго «Знедолені» з перекладом здійсненим В. Шовкуном, ми виокремили низку перекладацьких трансформацій. У своїй сукупності вони реалізують перекладацьку стратегію одомашнення, яку В. Шовкун обрав для відтворення історичних реалій. Зокрема, йдеться про такі трансформації як додавання, різноманітні лексичні та лексико-граматичні трансформації, а також загальноприйняті відповідники, які в цілому створюють зрозумілий для читача текст, одомашнюють переклад. Наведемо деякі приклади: *«L'écroulement de l'ancienne société française, la chute de sa propre famille, l**es tragiques spectacles de 93*** […]» / *«…крах колишнього французького суспільства, злигодні, які довелося пережити його власній родині, чи **трагічні події революційного терору 1793 року*** […]».

В даному випадку В. Шовкун вдався до експлікації, пояснюючи події 1793 року за допомогою перекладацької трансформації додавання. Як наслідок, сучасний читач розуміє, що йдеться про події 1793 року –

періоду якобінської диктатури у Франції, яка характеризувалася репресіями.

В наступному прикладі перекладач вдався до використання загальноприйнятих відповідників: ***L'ogre de Corse***, *– l'usurpateur, – le tyran, – le monstre qui était l'amant de ses sœurs, – l'histrion qui prenait des leçons de* ***Talma****, – l'empoisonneur de Jaffa, – le tigre, –* ***Buonaparté****, – tout cela s'évanouit, et fit place dans son esprit à un vague et éclatant rayonnement où resplendissait à une hauteur inaccessible le pâle fantôme de marbre de* ***César*** / *«****Корсіканський людожер****, узурпатор, тиран, комедіант, що брав уроки в* ***Тальма****, африканський отруювач, тигр,* ***Буонопарте*** *– усе це розвіялось, і натомість виник осяйний образ* ***Цезаря****».*

Отже, завдяки обраній стратегії переклад В. Шовкуна дає змогу читачеві глибше зануритись в атмосферу Франції XVIII століття та якнайкраще пояснити терміни, які досі були незнайомі або незрозумілі йому.

Список літератури

1. Лебедь Ю. О. Мовні реалії та способи їх перекладу. *Актуальні проблеми сучасного перекладознавства*: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (4-5 квітня, 2018, м. Черкаси). Черкаси: Квітка, 2018. С. 68–72.

2. Сопилюк Н. М. Французькі ономастичні реалії в українському перекладі (на матеріалі творів М. Пруста). *Романо-словянський дискурс*. 2009. Вип. 484. С. 148–152.

Анастасія Рущак

Науковий керівник – доц. Сапожник І.В.

Структура термінів ресторанної справи в англомовному дискурсі

Мета роботи – проаналізувати структуру термінів ресторанної справи на матеріалі скриптів фільму «Засновник» (”The Founder”) про засновника мережі ресторанів McDonald's.

Слід зазначити, що під *терміном* розуміють “слово чи словосполучення, що означає поняття спеціальної області знань, науки чи культури” [1, с. 85].

За О.І. Гридасовою, «кінодискурс репрезентує єдність і синтез різнотипових мовних і немовних знаків, де знаки-індекси включають інтонацію, вигуки, шифтери, природні й технічні шуми, закадрову музику, відеоряд, знаки-ікони – звуконаслідування, жести, міміка акторів, знаки-символи, як правило, представляють мовний компонент – титри, написи в самому фільмі (письмові), мова акторів, закадровий текст (усні)» [2, с. 103].

Оскільки досліджувані скрипти містять численні описи інтер'єру ресторанів мережі швидкого харчування McDonald's, обладнання, процесів приготування бургерів, картоплі фрі, морозива і коктейлів, а також їх інгредієнтів, вважаємо що вони доповнені елементами *гастрономічного, ресторанного, або глютонічного* дискурсу – особливого виду вербально-соціального дискурсу, який представлено текстом або мовленням, що пов'язаний з поняттям «їжа», а його метою є досягнення особливого виду комунікації – гастрономічної.

Із досліджуваного матеріалу вибрано 132 терміни ресторанної справи. Проведемо їх структурний аналіз. Спочатку розподілимо їх за частинами мови.

Отже, виокремлено 118 іменників та іменникових словосполучення.

Серед однослівних іменників ми виділили 20 простих, до наприкладу: *bun, chef, cup, furnace, ketchup, menu, pickles,* тощо.

34 іменники утворено дериваційним шляхом: через суфіксацію 24 лексеми: *burg**er**, cash**ier**, clean**liness**, pat**ty**,* тощо; шляхом префіксації лише дві лексеми: ***pro**fit, **re**venue*; ще 8 слів утворено шляхом афіксації, тобто додаванням і префікса, і суфікса, наприклад: ***ad**vertise**ment**, **e**stablish**ment**, **multi**mix**er**.*

Складні іменники можуть мати структуру NN (noun noun) (6 іменників) і писатися разом, чи структуру N+N (23) та писатися окремо.

Прикладами структури NN є такі лексеми: *carhop, meatloaf, steakhouse,* тощо.

Структуру N+N мають, наприклад, іменники: *bun bottom, business card, dessert menu, jelly sandwich, test market*, тощо. Іменникові словосполучення представлені такими структурами:

- N's+N (5): *McDonald's apron, McDonald's apron*, тощо;
- N prep N (1): *corn on the cob;*
- N+Adj+N (1): *family-friendly environment;*

- A+N(+N) (25): *bloody steak, creamed spinach, drying rack, fast food*, тощо;

Далі розглянемо розподіл прикметників та дієслів.

Нами виявлено 5 прикметників, утворених шляхом суфіксації: *delici**ous**, crunch**y**, oil**y**, salt**y**.*

Невелику кількість у 7 прикладів складають дієслова та їхні словосполучення.

З-поміж 5 простих дієслів виділяємо *bite, cook, dine, sizzle***.**

Зустрічається і 1 фразове дієслово: *wrap up*.

Дієслівні словосполучення включають 1 приклад. Він має таку структуру: V+N prep NN (1): *simulate the texture of milk fat.*

Отже, що серед досліджуваної нами лексики ресторанної справи домінують іменники та їхні словосполучення, які разом складають 89% аналізованого матеріалу. Похідні прикметники нечисленні (приблизно 4%). Дієслова та їхні комбінації становлять 5% досліджуваної лексики.

Список літератури

1. Арнольд И. В.Основы научных исследований в лингвистике: Учеб. пособие/ И. В. Арнольд. — М.: Высш. шк., 1991. — 140 с.
2. Гридасова О.І. Кінодискурс як об’єкт навчання кіно перекладу. *Вісник Житомирського державного університету*. 2014. № 2 (74). С. 102–107.
3. Siegel R. The Founder. Screenplay. URL: www.TWCAwards.com

Олеся Садовник
Науковий керівник – проф. Бялик В.Д.

Проблеми перекладу газетних заголовків з англійської мови на українську

Актуальність теми дослідження. Газети відіграють важливу роль в сучасному житті. Літопис сучасності так кажуть на газетну публіцистику, тому що вона є відображенням щоденну суспільства політики, суспільства, сім'ї, філософії тощо. Заголовок – це порадник для читача у вирі газетних статей. Таке порівняння не безпідставне, адже без заголовка нам складно приймати різноманітну інформацію, часто оминаючи головне та приділяючи увагу незначному. Заголовок – це політичне обличчя газети. Він формує наше ставлення до публікації, вказує авторську позицію в тлумаченні того чи іншого факту. Вдалий заголовок має в собі велике інформаційне навантаження, що є важливим у наше сторіччя «вибуху інформації». Заголовок утворює загальне уявлення читача про матеріал статті і дозволяє вибрати. найважливіше для подальшого розуміння. Англійські газетні заголовки унікальні тим, що їхня конструкція не має ніяких меж щодо правил оформлення, тобто заголовок газети може бути абсолютною абстракцією, яку дослівно перекладати не можна.

Дослідження психологів показали, що близько 80% читачів приділяють увагу тільки заголовкам. Тому так важливо журналісту вибрати заголовок для своєї публікації. Заголовок - обличчя всієї газети, він впливає на популярність видання.

Унаслідок такої цілеспрямованості, в англо-американській пресі виробився особливий стиль газетного заголовка, характерною рисою якого є надзвичайна експресивність лексичних і граматичних засобів.

Оскільки мова постійно розвивається, змінюється, з'являються нові правила, норми та категорії, логічно припустити, що таке дослідження не завершене і в майбутньому варто звернути на це увагу. Дуже часто є такі випадки, коли підмет в англійському реченні можна замінити на обставину при перекладі українською мовою.

Результати доповнюють наукові знання про особливості англійських заголовків у сучасній англійській мові, а також правильне оформлення та сучасні заголовки. Практичне значення дослідження визначається можливістю застосування головних принципів роботи та

знайденого лінгвістичного матеріалу у викладанні заголовки та приклади до них, а саме британські та американські заголовки.

Список літератури

1. Гавришина Н.Н. Синтагматика газетных заголовков: на мат. англ. яз. // Функционал. стратификация иностранных языков: сб. ст. / МГУ; под ред. С.Г. Тер-Минасовой. - 1987. - С.175-182.
2. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / Наукова Книга. - 2002. - 564 с.
3. Узумова Л. М. «Вчися писати газету англійською мовою»; М: Просвітництво, 1985 рік.
4. Ухтомський А.В. Фразеологізми в сучасній англійській пресі: Навчальний посібник. - М.: КомКнига, 2006.

Карина Семенко
Науковий керівник – проф. Бялик В. Д.

Про термінологічну антонімію

Існування термінологічної антонімії не викликає дискусій, на відміну від полісемії, синонімії та омонімії. Термінологічну антонімію вважають цілком бажаним лексико-семантичним явищем, оскільки вона сприяє дотриманню термінологічних вимог моносемії, системності і прозорості термінології [5, с. 34].

Явище антонімії характеризують як семантичну протилежність слів (від гр. anti- „проти” і onyma „ім’я”) [3, с. 58].

Передумовою виникнення феномену антонімії зазвичай вважається той факт, що істотні відмінності об’єктивної дійсності відображаються як протилежні поняття у логіці і антонімічні значення у мові [6, с. 79].

Ш. Баллі наголошує на тому, що антонімічні протиставлення є виявом природного нахилу людського розуму. Дослідник пояснює це тим, що у нашій свідомості поняття закладені парами і кожне із слів тою чи іншою мірою викликає уявлення про інше [1, с. 139]. О. Ю. Шмельова вказує на зв’язок антонімії з поляризацією певного семантичного простору, на появу в одиницях лексики деяких ознак антонімічності, які не є справжніми антонімами, однак є ними за суттю відображення поляризації понять [6, с. 78].

Антонімічні відношення у термінології представлені ширше, ніж в загальнолітературній мові. Екстралінгвістичною передумовою такого стану речей є те, що поняття завжди виникають парами: у науці протилежні поняття реально існують або вводяться як певна необхідність [2, с. 26].

Властивості антонімів у складі спеціальної літератури можна диференціювати на парадигматичні та синтагматичні [4, с. 84]. Парадигматичні властивості антонімічних одиниць реалізуються так: антоніми мають протилежні або зворотні, але не суперечні значення. При цьому підкреслюється властива антонімам семантична спільність, що виявляється у „співвідношенні значень” або в їх протилежності до однієї лексико-семантичної парадигми, або в тому, що вони позначають одне й те саме родове поняття. До синтагматичних властивостей

антонімів лінгвісти відносять часткове сполучення значень і часткову взаємозаміну в одному контексті.

Більшість науковців наголошують на тому, що антонімія є одним із типів системоформуючих парадигматичних відношень, який спостерігається у кожній галузевій терміносистемі [2, с. 26; 4, с. 84; 6, с. 78]. У будь-якій термінологічній системі антоніми створюють елементарні мікрополя, у межах яких реалізується відношення протилежності як однієї з суттєвих ознак системності термінології.

Список літератури

1. Балли Ш. Французская стилистика / пер. с франц. К.А. Долинина. Москва: Изд-во иностр. лит., 1961. 394 с.
2. Головин Б. Н., Кобрин Р. Ю. Лингвистические основы учения о терминах. Москва: Высшая школа, 1987. 104 с.
3. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. К.: Академія, 2002 367 с.
4. Лейчик В. М. Терминоведение: предмет, методы, структура / 3-е изд. Москва : Издательство ЛКИ, 2007. 256 с.
5. Ткачева Л. Б. Основные закономерности развития английской терминологии. Томск : Изд-во Томского университета, 1987. 200 с.
6. Шмелёва О. Ю. Терминологические процессы в синхронии и диахронии (на материале английского языка). СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2010. 120 с.

Анастасія Сенів
Науковий керівник – асист. Новосадська О.Б.

Функціональні особливості сленгу в сучасній англійській мові

У сучасному житті молодь часто використовує англійські запозичення, формують власне мовне середовище, використовуючи слова та поняття, які часто не належать до їхнього психологічного та культурного простору – явище «сленг» не є винятком. Сучасне суспільство має плинні системи, які включають велику кількість різноманітних субкультурних утворень, таких як географічні, соціальні, професійні тощо. З таких утворень воно використовує власну систему спілкування, а також власний сленг. Вживання сленгу сьогодні стає дедалі більш поширеним. Наприклад, фільми, книги, статті переповнені молодіжним сленгом. Насправді молодіжний сленг відіграє важливу роль у передачі колориту молодіжного спілкування в цілому. Багато лінгвістів працювали над вивченням поняття «сленг». Зокрема, В. В. Балабін, О. Есперсен, Дж. Лайтер, Ч. Леланд, С. Б. Флекснер, В. Дж. Бурк (Burke), досліджували особливості цього феномену. Ерік Партрідж вважається видатним класиком англійського сленгу. У книзі «Slang Today and Yesterday» (1933) він перелічує 15 причин використання сленгу. Хоча англійський сленг привернув увагу багатьох лінгвістів, проте деякі його аспекти залишаються нез'ясованими.

У складанні сучасних іноземних словників поняття «сленг» поєднується з поняттями «діалектизм», «жаргон», «вульгаризм», «розмовна мова» тощо. Вони абсолютно різні за стилем і сферою використання. Термін «сленг» часто використовується для позначення різних субстандартних підсистем, включаючи жаргон і арго, які не є сленгом. Тому що жаргонізми – це, як правило, емоційно оцінні експресивні утворення, серед яких переважають негативні конотації, тому і сам термін зазвичай сприймається як знак негативно-оцінного забарвлення [3, с. 77] За допомогою жаргону та сленгу люди ототожнюють себе з певними соціальними угрупованнями, починаючи зі школярів і студентів, молодих бізнесменів і хакерів та закінчуючи злочинцями [2, с.5].

Важливі системно-семантичні особливості сленгу в англомовних варіантах, а саме британській, американській, канадській,

австралійській та новозеландській англійській мові. Тож сліди мовного варіювання на лексично-семантичному рівні відображені в семантичній дивергенції, також характерні для сленгу. Отже, молодь більш емоційна, і для неї важливо володіти специфічною, важко зрозумілою для інших мовою – мати свій особистий код спілкування. Ось чому сленг завжди збагачується новими словами, а інші зникають, або продовжують використовуватися лише в дуже вузьких групах і виняткових ситуаціях [1].

Більшість одиниць сленгу та жаргону є літературними одиницями зі специфічними значеннями, тому запозичення з «позалітературних» підсистем приводить у багатьох випадках до появи таких семантичних неологізмів.

Список літератури

1. Бурденко Є.С. Етимологія терміну “сленг” та сучасне його тлумачення / Є.С. Бурденко, О.А. Заболотна
2. Глазова О.П. Жаргон і сленг: як ставитись до них? – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013.
3. Мельниченко Д. В. Професіоналізми, жаргонізми й арготизми як нелітературні прошарки лексики. 2018.

Інна Середюк
Науковий керівник – доц. Смірнова М.Р.

Формування soft skills в учнів середньої школи на уроках французької мови

Навички і вміння є головною рушійною силою у поведінці і діяльності людини, в тому числі, і в процесі навчання школярів. Тому особливо важливим стає питання про формування soft skills у школярів, зокрема на уроках французької мови, що і зумовило **актуальність** даної роботи.

Необхідно зауважити, що зміст поняття «soft skills» по-різному визначається вченими в науковій літературі. Ми поділяємо думку тих науковців, які розглядають це поняття як вміння ефективно взаємодіяти з оточенням, вдало втілювати міжособистісні комунікації, працювати в команді, критично мислити, вести переговори, оцінювати та приймати рішення та розв'язувати складні проблеми [2, с. 28].

До «м'яких» навичок відносять: лідерські якості та вміння працювати з іншими людьми, навчати та проводити переговори, ставити та досягати поставлених цілей, управління часом, цілеспрямованість, презентаційні навички, навички ефективної комунікації, стресостійкість, креативність, творчий підхід до вирішення завдань, аналітичні здібності тощо [1, с. 35].

Відповідно до класифікації soft skills «Універсальні компетенції» [5, с. 36-38] проаналізовано підручник І. Ураєва «Французька мова» 5 клас [3] і Н. Чумак, Т. Кривошеєва «Французька мова» для 5 класу [4].

Було виявлено, що підручники розвивають такі soft skills: письменницькі навички, проведення переговорів, івент-менеджмент, креативність, логіка, швидке читання, громадська активність, емоційний інтелект, проведення презентацій, командоутворення, нетворкінг, володіння рідною та іноземними мовами. Водночас, у цих підручниках не передбачено завдань, які б розвивали такі soft skills, як тайм-менеджмент, управління фінансами, організація простору, медіаграмотність, комп'ютерна графіка, основи права, екологічна грамотність, емпатія, спортивний розвиток, управління конфліктами.

До прикладу, для формування soft skills «письменницькі навички» підручник для 5 класу пропонує таке завдання: *Écris un message pour présenter ta bande de copains* (*Напиши повідомлення, щоб представити групу твоїх друзів/подруг*). Щодо таких soft skills, як тайм-менеджмент,

то підручник не передбачає завдань для їх формування. Відтак, ми пропонуємо додати таке завдання: *Mets en ordre les activités de la routine quotidienne, indique les minutes (heures) employées pour chaque activité* (Познач цифрами порядок виконання режиму дня, розпиши по хвилинах (годинах): Se lever, dîner, déjeuner, faire ses devoirs, se reposer, se promener, prendre le petit-déjeuner, se coucher, avoir les leçons à l'école.

Отже, з наведеного можемо зробити висновок, що існуючі підручники потребують уважного доопрацювання з огляду на потреби формування soft skills, які необхідні для успішного професійного та життєвого самовизначення будь-якої людини незалежно від професії.

Список літератури

1. Зайцева І. В. SOFT SKILLS – невід'ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у XXI столітті: Soft Skills – невід'ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у XXI столітті. Тези доповідей учасників міжвузівського н-м сем. Київ : КНАТЕУ, 2020. с. 34-37.
2. Гуща Г. В. Місце і роль іноземної мови в формуванні soft skills: Soft Skills – невід'ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у XXI столітті. Тези доповідей учасників міжвузівського н-м сем. Київ : КНАТЕУ, 2020. с. 28-31
3. Ураєва І. Г. Французька мова 5 клас. Харків: Видавництво «Ранок», 2022. 157 с.
4. Чумак Н. П., Кривошаєва Т.В. Французька мова 5 клас. Київ: Видавництво «Освіта», 2022. 209 с.
5. The Future of Jobs. World Economic Forum. 2020.

Анатолій Скрепський

Науковий керівник – доц. Руснак Д.А.

Види та типи інноваційних педагогічних технологій у навчанні іноземної мови у ЗЗСО

У сучасній педагогічній науці не існує чітко вираженого стандарту використовування конкретного виду або типу інноваційних

педагогічних технологій. Як правило, кожен вид та тип педагогічних технологій має свої певні виражені та чіткі риси, які диференціюють його від інших видів.

Спробуємо класифікувати та охарактеризувати декілька видів інноваційних педагогічних технологій, які, на основі мого досвіду є найбільш ефективними та приносять досить чіткий ефект при навчанні учнів.

Багато науковців у своїх працях порушували проблему дослідження різноманітних видів інноваційних педагогічних технологій, а саме : К. Ангеловські, Л.М. Ващенко, О.Г. Козлова, М.М. Поташник та інші [2].

Перш ніж почати класифікацію інноваційних педагогічних технологій, пропоную розібратися з тлумаченням поняття «технологія». Звісно, єдиного тлумачення поняття «технологія» не існує. І.Я.Лернер визначає технологію педагогічного процесу « як сукупність необхідної і відтворюваної послідовності педагогічних дій учителя і учнів, що —запускає механізм засвоєння змісту освіти і веде до запланованої мети і успішного навчання учнів». [3]

Технології групової роботи передбачають створення навчального процесу у такий спосіб, аби класна робота виконувалася у процесі взаємороботи між учнями – тобто робота в групах. З однієї сторони, групова технологія дає змогу учням дізнатися більше речей про кожного з себе, з іншої сторони, вона надихає, приділяючи мотивацію для кожного з учнів до отримання бажаної цілі.

Технологія індивідуалізації – передбачає створення процесу навчання, вибір засобів навчання, темп та динаміка навчання визначається виключно індивідуальними навичками учнів та рівнем їх розвитку на основі вже сформованих раніше навичок.

Мультимедійні технології та **Мережеві технології**. Мультимедійні технології мають на увазі створення процесу навчання за допомогою мультимедіа продуктів, такі як: фільм, електронна книга, стаття та інші. Мережеві технології передбачають процес навчання за допомогою мережі Інтернет, тобто комунікація між учнями та викладачем проводиться виключно на дистанційному рівні

Інтерактивні технології. О. Пометун зазначає: «це спеціальна форма організації пізнавальної активності, що має за мету створення комфортних умов навчання, за яких кожен учень відчуває свою

успішність та інтелектуальну спроможність» [1]. Інтерактивні технології базуються на тому, аби заохотити до роботи усіх учнів у класі. В цьому виді техонологій передують, насамперед, діалогічне мовлення, рольові ігри і т.д.

Отже, підсумовуючи сказане, можу наголосити на тому, що в сучасному освітньому процесі існують дуже багато видів інноваційних педагогічних технологій. Кожен вид та тип педагогічних технологій має свої певні виражені та чіткі риси, які диференціюють його від інших видів. Вони дають змогу урізноманітнити процес навчання, принести йому більше користі та надихнути майбутніх спеціалістів на поглиблене навчання іноземної мови.

Список літератури

1. Антонюк Н.М., Славова Л.Л. Мова і світ: сучасні тенденції викладання іноземних мов у вищій школі: електроне видання. Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2017. 123 с.

2. Буркова Л.В. Класифікація інновацій в освіті: стаття. Київ. теорія та методика управління освітою, № 4, 2010 р.

3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. к.: Академвидав, 2004. 352 с

Анастасія Слободян
Науковий керівник – доц. Петренко О. Д.

Особливості перекладу прецедентних феноменів культури (англійська, українська мови)

Завдяки стрімкому розвитку суспільства, мова збагачується новими термінами, висловами та національно-забарвленою лексикою, до якої входять, окрім прислів'їв і приказок, ще й прецедентні феномени. У сучасних творах можна нерідко зустріти національно-культурну лексику, як наслідок це може перешкоджати правильному та повному розумінню тексту. Прецедентні феномени не завжди відповідають одне одному в межах різних культур, що призводить до непорозумінь і втрати необхідного сенсу. Результатом недостатніх знань в межах іншої культури може бути невдала комунікація через хибну інтерпретацію прецедентних феноменів.

Прецедентні феномени неодноразово стають компонентом афоризмів, адже їх утворення опирається на культурно-лінгвістичний досвід певної спільноти. Так, В.С. Горпинюк цікавиться дослідженням прецедентних явищ у новітньому афористичному корпусі. Висновком її спостережень є те, що прецедентні феномени набувають все більшого поширення в різних афоризмах та посилюють їх інформативність, образність, виявляючи оригінальність авторів і ступінь додаткових знань адресата [1, с.89].

Щоб правильно зобразити прецедентне явище, перекладач повинен мати історичні знання та досвід. Художній твір — це
джерело знань про певний світ та історичний період. Одиниці, використані автором твору, можуть з часом змінити своє значення або втратити статус прецеденту. Зміни таких феноменів можуть викликати додаткові труднощі при відтворенні. Перекладач повинен розуміти значення таких одиниць, що використовуються в творі та шукати додаткову інформацію, яка дозволить йому правильно їх перекласти.

Оскільки культури розвиваються по-різному, значення прецедентного феномену оригіналу може бути не релевантним для культури мови перекладу. Для того, щоб компенсувати розбіжності, перекладач може вдатися до різних прийомів, які допоможуть зробити

його значення відповідним для представників іншої культури. Якщо в культурі перекладу не встановлений стійкий зв'язок між потрібною характеристикою та вжитим прецедентним феноменом, то прецедентна одиниця оригіналу може бути вилучена або замінена на ту, яка буде близькою за значенням [2, с.135].

Переклад іншомовного тексту вимагає формування образу, близького до тексту оригіналу, який відображає його основні риси, не викликаючи непорозумінь через культурні відмінності. «Особливості кожної культури виражаються у відмінності мовних картин світу, неповторності культурних концептів, розбіжностях на рівні когнітивних структур, на основі яких вибудовуються висловлення у різних мовах, наявності у текстах етнокультурних маркерів» [3, с. 28]

Список літератури

1. Горпинюк В. С. Прецедентні феномени в сучасному афористичному корпусі. Кривий Ріг, 2019. 100 с.

2. Тащенко Г.В. Переклад прецедентних імен: когнітивний аспект. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2016. No21. Т. 1. С. 135-138.

3. Некряч Т. Є., Чала Ю. П. Вікторіанська доба в українському художньому перекладі. Київ, 2013. – 194 с.

Юлія Сова
Науковий керівник – доц. Лесінська О.М.

Англомовна неолексика сфери COVID -19

Пандемія коронавірусу вплинула на усі сфери нашого життя. Людство зіткнулося з найбільшим спалахом інфекційної хвороби, який був невідомим цивілізованим суспільствам. Наслідком цього стали не лише зміни у системах функціонування світових та національних економік, систем освіти, охорони здоров'я, а також поява нових слів. Неологізми, що виникли у період пандемії COVID-19, стали об'єктами пильної уваги лінгвістів. Як у зарубіжній, так і в українській науковій літературі ученими здійснено ряд досліджень щодо особливостей формування нових слів та термінів. Дослідники звертають увагу не лише на появу значної кількості нових слів, але й на активне використання нових словотворчих форм та підходів. У повсякденний лексикон увійшли нові терміни іншомовного походження, які відомі під загальною назвою «ковідний сленг» (Covid slang). Але разом з тим, з'явились нові слова як ґенеза частин відомих та широковживаних слів: *infodemic (information + epidemic*) – надмірна кількість інформації; *coronatrolls (corona + trolls)* – неправдивий контент; *doomscrolling (doom + scroll*) – довготривале читання гнітючих новин про пандемію [1]. Аналіз наукової та нормативної літератури дає нам підстави стверджувати, що у період пандемії був одним із найактивніших періодів формування неологізмів. Зокрема, в електронній базі англійського словника «Merriam-Webster…» у 2020 р. було зареєстровано 535 неологізмів [2].

У цілому можна виокремити декілька підходів до адаптації неологізмів періоду пандемії в українській мові. Це зобумовлено як специфікою словотворення, так і особливостями використання нових слів. По-перше, варто зазначити, що однією з особливостей словотворення, пов'язаного з пандемією Covid-19, є закріплення в мовленнєвій практиці транслітерованих еквівалентів англомовних слів. Як наслідок, дедалі частіше при перекладі іноземних текстів певні терміни вживаються у їх оригінальних формах (*локдаун (lockdown*), *карантин (quarantine*), *соціальна дистанція (social distancing)*). Такий підхід спрощує систему адаптації лінгвістичних особливостей тексту у різних мовах. Перекладачу не потрібно шукати національні еквіваленти для опису явищ та подій. Як наслідок, українська мова насичується

значною кількістю слів іншомовного походження. Основою походження відповідних неологізмів є спільна латинська основа, що зобумовило можливість їх використання в українській мові без перекладу у відповідній транслітерації.

Проте такий підхід має свої недоліки: користувачі для повного розуміння сутності тексту повинні окремо шукати тлумачення нових термінів. Відтак, постає проблема формування нових тлумачних словників. Тому такий підхід до адаптації мовленевих новацій є прийнятним у публіцистичних текстах, однак потребує суттєвого доопрацювання у частині перекладу наукових та офіційних текстів.

Ще однією особливістю неолексики періоду пандемії є активне використання у широкому вжитку наукових термінів сфери біохімії: *антитіла (antybody)*, *вакцина (vaccine)* тощо. Хоча такі терміни є загальновживаними, проте точне їх значення зрозуміле лише відповідним фахівцям. Тому використання їх у публіцистичних текстах змушує користувачів заглиблюватись у сфери медицини, хімії чи біології, що не завжди є зручним та доречним.

Отже, можемо стверджувати, що пандемія COVID-19 стала джерелом формування нових слів та виразів, які тісно увійшли в наше життя. Незважаючи на сумний контекст більшості з цих нових слів, вони збагатили мову та відкрили нові підходи до словотворення.

Список літератури

1. Жулінська М. Неологізми періоду пандемії як відображення суспільної свідомості. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2021. № 1 (9). С. 63-72. DOI 10.29038/2524-2679-2021-01-63-72
2. Merriam-Webster Dictionary: A Guide to Coronavirus-Related Words, 2021

Йосип Созанський
Науковий керівник – доц. Е. О. Кущ

Семасіологічний аспект дослідження термінів

Дослідження термінів в семасіологічному аспекті передбачає розгляд такого поняття, як відповідність термінологічних одиниць поняттям, які з ними співвідносяться. Цьому присвячено значну кількість наукових праць термінологів.

Різні точки зору про зазначене представлено в праці Л. О. Андрієнко:

термінологічна одиниця має лексичне значення, проте воно не співвідноситься із поняттям, що позначається ним;

термінологічна одиниця має лексичне значення, що збігається із поняттям;

наукові поняття позначаються термінами, а загальні − звичайними словами [1, с. 12].

В. М. Лейчика стверджує, що лексична одиниця природної мови являє собою „мовний субстрат терміна” [3, с. 30]. Науковець вказує при цьому на тришарову структура терміна:

природно-мовний субстрат, тобто матеріальна (звукова чи графічна) та ідеальна (семантична) складові структури терміна, що дозволяє позначати певне поняття;

логічний суперстрат, під яким необхідно розуміти змістові ознаки терміна, що дозволяють йому позначати загальне поняття в системі понять;

термінологічна сутність, тобто ознаки терміна (змістові та функціональні), завдяки яким термін функціонує як елемент теорії, що описує спеціальну галузь знань чи діяльності людини [3, с. 31].

У межах семасіологічного підходу до дослідження термінологічних одиниць С. В. Гриньов-Гриневич підкреслює таку їх особливість: „лексична одиниця в цілях використання в якості найменування поняття спеціальної галузі знань наділяється термінологічним, поняттєвим значенням” [2, с. 20].

Подібне значення накладається на мовне, власно лексичне. Науковець говорить також про можливість повного збігу лексичного та понятійного значення терміна, відсутність власне лексичного значення терміна у випадку запозичення іншомовного слова чи втрати первинного значення (немотивовані терміни), невідповідність термінологічного та власне мовного значення лексеми (проблема мотивованості та термінологічної варіативності) [2, с. 22]. Семасіологічні аспекти вивчення термінів пов'язані також із семантичними шляхами та способами їх творення, що вважаємо перспективами наших подальших досліджень.

Список літератури

1. Андрієнко Л. О. Науково-технічний переклад. Черкаси : Брама, 2002. 92 с.

2. Гринев-Гриневич С. В. Терминоведение : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. Москва: Издательский центр „Академия", 2008. 304 с.

3. Лейчик В. М. Терминоведение: предмет, методы, структура / 3-е изд. Москва: Издательство ЛКИ, 2007. 256 с.

Ольга Старчук
Науковий керівник – проф. Бялик В. Д.

Мотивованість терміна

Існують різні підходи до класифікації термінів за ступенем мотивованості. Три типи термінів виокремлює Д. С. Лотте:

1) терміни, що правильно орієнтують (внутрішня форма терміна вказує на істотну ознаку поняття);

2) нейтральні терміни (терміноодиниці, що позбавлені для даного споживача інформації щодо внутрішньої форми);

3) терміни, що неправильно орієнтують (внутрішня форма суперечить значенню терміна).

Але дослідник наголошує на тому, що цей критерій не може відігравати вирішальної ролі, оскільки терміну притаманна дефініція, і він займає певне місце в системі [1, с. 89].

І. В. Олійник розрізняє повністю мотивовані за внутрішньою формою терміни, коли остання відображає ознаку, що цілком входить до значення; абсолютно мотивовані, коли семантичні ознаки внутрішньої форми та лексичного значення збігаються; частково мотивовані, коли існує спільна для внутрішньої форми та лексичного значення частина мовного змісту одиниці; немотивовані, коли жодна морфема, що створює внутрішню форму, не знаходить відповідності у значенні [2, с. 117].

Ми поділяємо погляди О. В. Суперанської, Н. В. Подольської і Н. В. Васильєвої, вважаючи, що повністю мотивованих термінів не існує взагалі [4, с. 89]. Це пояснюється тим, що кожне поняття характеризується різними ознаками, а у його найменуванні висвітлюється лише одна і не завжди провідна.

У термінологічних підсистемах особливо значущою визнається мотивованість за внутрішньою формою [3, с. 62]. Термінологічна підсистема машинобудування не є виключенням. Мотивованість за внутрішньою формою підрозділяється на морфологічну і семантичну (мотивованість за змістом). Морфологічна мотивація передбачає з’ясування морфемної структури слова [3, с. 61]. Необхідно визначити словотвірну модель лексичної одиниці, щоб виявити причину, за якою дане значення виражене саме цим словом. Якщо ми розглянемо терміни з точки зору

відображення в їх структурі тих чи інших ознак поняття та значення, то побачимо, що мотивованість у лінгвістиці – це обсяг інформації, яку містить у собі морфемна структура внутрішньої форми та яка відбивається у відповідному термінологічному значенні. Мотивованість можна вважати інтегруючою ланкою між формою та змістом знака.

Список літератури

1. Лотте Д. С. Основы посторения научно-технической терминологии: вопросы теории и методики. Москва : Наука, 1961. 158 с.
2. Олійник І. В. До проблеми мотивованості терміна (на матеріалі англо-французьких відповідностей термінології телекомунікації). *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського нац. лінгвістичного ун-ту*. 2002. Вип. 6. С. 115−118.
3. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство : підруч. для студ. гуманітар. спец. вищ. навч. закл. Львів : Світ, 1994. 216 с.
4. Суперанская А. В., Подольская Н. В., Васильева Н. В. Общая терминология. Вопросы теории. М. : Наука, 1989. 243 с.

Лівія-Андрея Сташеску

Науковий керівник – доц. Мойсюк В. А.

Специфіка колокацій: від трактування терміна до особливостей їхньої класифікації (на матеріалі французьких колокацій)

Фразеологізми будь-якої мови, до яких належать і колокації, постають одним із невичерпних джерел експресивності та образності мовлення. Вони не лише збагачують наше уявлення про навколишнє середовище, а й збагачують і поповнюють загалом словниковий склад мови. Вони репрезентують національно-історичну культуру народу, відображають його менталітет і сприйняття дійсності. Власне, через це вони залишаються постійно в центрі уваги наукових досліджень (В. Виноградов, В. Гладка, О. Чередниченко, Д. Ужченко, J. Firth, C. Bolly, Ch. Gledhill, P. Frath та ін.), що визначає **актуальність** і нашої розвідки. Колокації, хоча й належать до необразної фразеології, яка не викликає значних труднощів при розумінні, вживанні або перекладі на іншу мову, мають свої особливості, зокрема на семантичному рівні. **Мета** нашого дослідження полягає у детальному аналізі семантичних ознак французьких колокацій, компоненти яких належать до лексико-семантичного поля (далі – ЛСП) «TÊTE». Поняття *collocation* (від лат. *cum* і *locare* «поставити разом») з кінця XX ст. стає однією із основних проблем європейських фразеологічних досліджень. Уперше «воно з'являється у теоріях корпусної лінгвістики на позначення частотної або статистично значущої появи двох ЛО в певному контексті» [1, с. 22]. Пізніше термін *collocation* інтерпретують як «усталене словосполучення, що складається зі слів самостійних частин мови, одна з яких є базою (слово зі «слабкою семіотаксичною залежністю»), а інша – колокатом (слово «із сильною семіотаксичною залежністю»). Так, у словосполученні *applaudir chaleureusement* дієслово (база) для передачі інтенсивної ознаки дії зумовлює вживання прислівника (колоката)» [2, с. 70].

Вивчаючи особливе семантичне значення колокацій, лінгвісти пропонують різні типології цих одиниць (П. Блументаль, I. Mel'čuk, F. Hausmann та ін.), беручи за основу структурну, семантичну, комбінаторну тощо ознаки.

Аналіз фактичного матеріалу дозволив нам також, услід за В. Гладкою, A. Tutin та F. Grossmann, здійснити класифікацію колокацій французької мови, компоненти яких належать до ЛСП «TÊTE» (582 одиниць), за семантичною ознакою. Так, виходячи із «ієрархії» між елементами колокацій, пропонуємо поділити їх на три групи, а саме: **1) непрозорі колокації** (*collocations opaques*): «у колокаціях цього типу база зберігає своє узуальне значення, а колокат є непередбачуваним і семантично демотивованим» [1, с. 54], напр.: *se faire les dents, visage de bois, langue noire, pavillon de l'oreille*; **2) прозорі колокації** (*collocations transparentes*): «у цих колокаціях база і колокат зберігають своє узуальне значення, але, з погляду семантики та/або синтаксису, важко передбачити вибір колокату» [1, с. 54], напр.: *avoir bonne / mauvaise bouche, poule à cou nu, changer de face, joue contre [à] joue*; **3) регулярні (узуальні) колокації** (*collocations régulières*): «колокації цього типу мають композиційне значення і колокат здається передбачуваним, що уподібнює їх до вільних словосполучень. При цьому значення бази може змінюватися залежно від того, з яким колокатом вона сполучується» [1, с. 54], напр.: *faire la barbe, à un cheveu, cou de taureau, tirer la langue*; Отже, із семантичного погляду, французькі колокації із компонентом-членом ЛСП «TÊTE», характеризуються різним семантичним значенням бази та колоката, що дає нам право не лише зараховувати їх до фразеологічного масиву, а й говорити про їхню особливу мовно-мовленнєву природу, яка потребує ґрунтовних досліджень.

Список літератури

1. Гладка В. Неофразеологізація сучасної французької мови: лінгвокогнітивний аспект: в 2 ч. Чернівці: Технодрук, 2018. Ч. 1. Монографія. 680 с.
2. Bally Ch. Traité de stylistique française : en 2 vol. Vol. I. Genève : Librairie de l'Université Georg & Cie S.A., 1951. 595 p.

Іларія Султанбекова
Науковий керівник – доц. Руснак Д.А.

Види інтерактивних технологій у навчанні французької мови учнів в ЗЗСО

Актуальність теми зобумовлена тим, що сучасний освітній процес орієнтований на формування ключових компетенцій, вимагає збереження якості предметної освіти. Найважливішим завданням сучасної системи освіти є підготовка конкурентоспроможного випускника, що володіє ключовими компетенціями та здатного соціалізуватися у відмінних від шкільного середовища умовах. Сучасна освічена людина має вміти працювати з різними джерелами інформації, вміти аналізувати, узагальнювати та застосовувати її в практичній діяльності. Основною метою навчання французької мови є формування в учнів комунікативної компетентності, що означає оволодіння мовою як засобом міжкультурного спілкування, розвиток умінь використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу, а також використання інтерактивних методів як приклад сучасного методу навчання. **Мета** моєї роботи – створити на уроках французької мови комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність, інтерактивну досконалість, що робить продуктивним сам освітній процес. Інтерактивні методи:

•підвищують мотивацію вчення; сприяють активному включенню кожного, що навчається, у процес засвоєння навчального матеріалу;

• вчать самостійному пошуку, аналізу інформації та ситуації та вироблення правильного вирішення ситуації; створюють умови для навчання навичкам успішного спілкування, роботі з командою та в команді;

•дають можливість ознайомлення учнів із культурним розмаїттям країн мови, що не завжди може дати традиційний підручник з іноземної мови [1, с.17];

О. Пометун і Л. Пироженко об'єднали форми інтерактивного навчання в чотири групи, які залежать від мети уроку та форм організації навчальної діяльності учнів: кооперативне навчання (робота в парах, трійках, робота в малих групах); колективно-групове навчання (незакінчені речення, мозковий штурм); ситуативне

моделювання (імітаційні ігри, рольова гра, драматизація та ін.); опрацювання дискусійних питань («займи позицію», «дискусія» тощо). М. Скрипник у свою класифікацію інтерактивних методів навчання поклала такий принцип навчання, як взаємодія — діалог. Дослідниця визначила наступні інтерактивні методи навчання: інформаційні («Моє ім`я», «Перше знайомство», «Мені подобається...»); пізнавальні («Від А до Я»); мотиваційні («Мої очікування», «Самооцінка»); регулятивні («Виробимо правила»).[2] Найпростішими та найефективнішими видами інтерактивних технологій є ситуативні ігри, рольові, пізнавальні завдання, парна і групова робота. Використання таких завдань можуть забезпечити цікаве та захоплююче навчання іноземної мови в будь-якому віці та на будь-якому етапі навчання. [3]

Отже, важливим успіхом вивчення французької мови є розуміння того, що мова найкраще засвоюється тоді, коли учням пропонується індивідуальна методична увага й участь, які ґрунтуються на аналізі особистісних навчальних потреб і відповідальності, забезпечення навчального процесу видами та типами діяльності, що сприяють використанню мови.

Список літератури

1. Полат Е.С. Метод проектов на уроках иностранного языка / Иностранные языки в школе . № 3, 2000. С. 14–21.
2. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання . 2005. С. 192.
3. Редько В. Інтерактивні технології навчання іноземної мови / Рідна школа. № 8-9, 2011. С. 28

Дана Тетеля
Науковий керівник – доц. Руснак Д. А

Компетентнісно орієнтовані завдання у навчанні іноземних мов учнів базової середньої школи

Сьогоднішній рівень розвитку суспільства вимагає від систем освіти сучасного виховання майбутнього покоління, яке має володіти фундаментальними знаннями, вміннями та навичками і бути здатне творчо підходити до вирішення проблем. Одна з останніх важливих змін у сучасній українській освіті – впровадження компетентнісно орієнтованого підходу у навчанні, основна увага якого спрямована на розвиток ключових компетентностей учнів та вміння їх застосовувати в життєвих ситуаціях. Мета нашого дослідження – визначити та охарактеризувати типи компетентнісно орієнтованих завдань для формування іншомовної комунікативної компетентності.

Під поняттям *компетентнісний підхід* у навчанні іноземних мов і культур розуміють спрямованість освітнього процесу на формування й розвиток в учнів ключових (базових, основних, надпредметних) компетентностей та іншомовної комунікативної компетентності [1, с. 84]. Досягнення цієї мети можливе лише завдяки використанню компетентнісно орієнтованих вправ на уроці іноземної мови.

Компетентнісно орієнтовані вправи – завдання, що спрямовані на формування чи перевірку сформованості компетентностей: здатності ефективно використовувати набуті знання, уміння, навички та власний досвід у різних життєвих ситуаціях [2]. Р. Шаламов виокремлює декілька принципових відмінностей компетентнісно орієнтованих завдань від інших форм робіт:

- більший обсяг тексту в основі завдання;
- наявність значної кількості ілюстративного матеріалу (схеми, діаграми, малюнки, світлини, рисунки);
- більша дотичність до повсякденного життя;
- недостатність лише знань для правильної відповіді на запитання [2].

В. Г. Редько пропонує типологію вправ та завдань для навчання іншомовного спілкування за принципом компетентнісного підходу: 1) *мовні вправи*, які сприяють формуванню мовних (фонетичних, лексичних, граматичних) навичок; 2) *умовно-мовленнєві вправи* які

вдосконалюють мовні навички, сприяють усвідомленню особливостей використовування мовних одиниць у безпосередніх мовленнєвих актах; 3) *мовленнєві вправи* – слугують для автоматизації мовленнєвих дій забезпечуючи активізацію навичок у мовленнєвій діяльності, сприяють формуванню мовленнєвих умінь в аудіюванні, читанні, говорінні та письмі; 4) *комунікативні завдання* – сприяють готовності учнів до спілкування в усній і письмовій формах унаслідок комплексного використання мовних навичок, мовленнєвих умінь і набутого іншомовного навчального досвіду, що забезпечує становлення мовленнєвого динамічного стереотипу [3, с. 25].

Наведемо приклад компетентнісно орієнтованого завдання за темою «*La journée habituelle*» для учнів 6 класу ЗЗСО :

«*Imaginez! Vous êtes journaliste au magazine «Elle» et vous êtes responsable de la rubrique «24 heures avec...». Vous avez interviewé un personnage sur sa journée habituelle et vous la racontez dans le magazine: ses activités et horaires, les liex où il/elle va...»* [4, p. 71].

Отже, підсумовуючи сказане, можна зробити висновок, що компетентнісно орієнтованими завданнями у навчанні іноземних мов є саме *комунікативні завдання* у системі вправ, які комплексно використовують усі набути іншомовні знання, навички та вміння.

Список літератури

1. Методика навчання іноземних мов і культур : теорія і практика / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 592 с.
2. Шаламов Р. НУШ: базова середня освіта. Освіторія, 2022. URL: https://youtu.be/xnXkMRwLZ-c
3. Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи / за заг. ред. В. Г. Редька. Київ : Конві Принт, 2018. 36 с.
4. Berthet A., Hugot C., Kiziriam V., Alter Ego A1 : méthode de français. 2006. 193 p.

Діана Тиводар
Науковий керівник – асист. Сунько Н.О.

Лексичний та перекладацький аспекти англійських юридичних текстів

Інтеграція до Європейського співтовариства, швидкий розвиток зовнішньоекономічних та політичних відносин України з іншими країнами світу, піднімає низку питань, пов'язаних із перекладом юридичних документів як з української мови на англійську, так і навпаки [1, с. 109]. Переклад юридичного тексту створює багато труднощів через специфіку юридичної мови, лінгвістичні та культурні відмінності між мовою оригіналу та мовою перекладу, відмінності правової системи та мовних традицій регіонів та особливості оформлення різних документів [2, с. 266].

Актуальність цієї роботи полягає в тому, що вона досліджує різні засоби перекладу юридичних текстів, цілий ряд усталених слів і фраз та відповідну мовну реалізацію при перекладі оскільки це питання наразі ще недостатньо висвітлено у сучасному перекладознавстві.

Метою роботи є дослідження лексичного та перекладацького аспектів англійських юридичних текстів. Відповідно до поставленої мети були визначені такі завдання: навести поняття юридичного тексту; охарактеризувати англійські юридичні тексти; навести методи дослідження перекладу юридичних терміносполучень українською мовою; розглянути перекладацький аспект англомовних юридичних текстів; визначити труднощі перекладу юридичніх текстів на матеріалі міжнародних угод англійською мовою.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що в ній вперше проаналізовано поточну ситуацію дослідження лексичних та перекладацьких аспектів англійських юридичних текстів.

У ході дослідження проаналізовано різножанрову юридичну літературу та використано лексикографічні ділові та юридичні словники, ми дійшли висновку, що близько 73% усіх юридичних термінів юридичного дискурсу стали невід'ємною частиною правового статусу завдяки їх продуктивному використанню у сфері юридичної діяльності. Аналіз юридичної термінології з точки зору наявності чи втрати примітивної семантики показав, що переважна більшість юридичних термінів зберігає свою основну семантику (contract, court,

capacity, valid, term, tax, fraud, breach of contract, income tax тощо). 99,6% термінів відповідають семантиці у сфері правових текстів, 0,2% термінів можуть частково реалізовувати значення правового терміну. Спостерігається й децимація термінів, що згадуються в структурі ділового тексту (0,2% термінів). Ми також зафіксували випадки, коли терміни юридичної термінологічної системи можуть одночасно зберігати, частково транспонувати та повністю зберігати юридичну семантику в різних правових контекстах.

На матеріалі міжнародних угод англійською мовою ми виявили, що при перекладі юридичного тексту необхідно керуватися такими чинниками: юридична термінологія, як основна когнітивна складова юридичного тексту, повинна піддаватися переважно лексичним, граматичним і лексикограматичним трансформаціям; слід дотримуватися чинних літературних норм; ступінь офіційності стилю має бути відображено в перекладі через еквівалентні та відмінні відповідності або через позиційні компенсації, де це доречно

Отже, при перекладі юридичного тексту необхідно аналізувати основні лексичні і граматичні особливості з метою досягнення адекватності перекладу даного виду документів.

Список літератури

1. Бреус Є. В. Основи теорії та практики перекладу / Є. В. Бреус - М., 2000. - 109 с.
2. Шумило І., Сніца Т. Особливості перекладу юридичних текстів // Філологічний дискурс. 2016. № 4. с. 266-272.

Світлана Тимчишин

Науковий керівник – доц. Стефурак О.В.

Франгле» як явище мовної міжкультурної комунікації

У французькій мові трапляється значна кількість англіцизмів, що викликає неабияке занепокоєння науковців, сприяючи вживанню заходів щодо захисту рідної мови на державному рівні, що свідчить про **актуальність** нашого дослідження. **Мета** пропонованої розвідки дослідити поняття «франгле» як явище мовної міжкультурної комунікації. Уперше поняття «франгле» з'явилося у 1955 році завдяки публікаціям французького журналіста А. Ріґо. Згодом Р. Етімблем розвинув це поняття, вказавши, що «франгле» – це автономна мова, утворена шляхом запозичень з англійської мови до французької [1, с. 89]. Оскільки поняття «франгле» тісно пов'язане з феноменом мовних запозичень, варто коротко окреслити механізм запозичень, насамперед тих, які протягом багатьох століть надходили з англійської мови до французької та стали передумовою утворення «франгле». Пласт англіцизмів, що існують у сучасній французькій мові умовно можна поділити на три підгрупи: 1) *ранні запозичення*: оскільки перші проникнення з англійської, за даними Французької академії, датуються 1700 роком, вважаємо, що до ранніх запозичень слід зарахувати запозичення, що проникли у французьку мову протягом XVIII, XIX ст. та початку XX ст.; 2) *середні запозичення* (середина XX ст.); 3) *нові запозичення* (кінець XX ст. – початок XXI ст.). За Д. Сусанто, спочатку англійські запозичення спостерігалися лише у сферах торгівлі, подорожей, парламентських та судових установ, спорту, залізниці та промислового виробництва, але на сьогодні вони поширилися на інші сфери: кіно, промислове виробництво, торгівля, спорт, нафтова промисловість, інформаційні технології, наука та техніки. Англійські терміни можна також побачити на сторінках французьких щоденних газет, вуличних плакатах, у телевізійних рекламних роликах, не так давно етикетки товарів у французьких магазинах можна було прочитати лише англійською мовою. Англійська мова стала мовою французького бізнесу, і багато засідань правління проводяться англійською мовою. Французькі представники у міжнародних організаціях спілкуються англійською, незважаючи на те, що французька мова є офіційною [2, с. 3-7]. З кожним роком кількість використання англіцизмів у французькій мові зростає. Зауважимо, що

велика кількість англіцизмів зафіксована у словниках та вживається у французькій мові паралельно зі своїми французькими дублікатами. Саме ці обставини й сприяли формуванню «франгле», який відповідно до П. Ларрейя [19, с. 18] можна розділити на чотири типи: 1) le français incontournable (французька, від якої не втекти) week-end (вікенд), smartphone (смартфон) тощо; 2) le français snob (снобістська французька) why not / чому б ні, deadline (дедлайн) тощо; 3) le franglais caché ou insidieux (скритий франгле) je suis dévasté (закріпилося під впливом англійського вираження I'm devastated (я пригнічений, спустошений), juste (англ. just – просто) тощо; 4) le franglais made in France (франгле, зроблений у Франції) caddie, tennisman тощо.Отже, «франгле» – це різновид мови, створеної шляхом запозичення до французької мови великої кількості англійських слів. Дослідження особливостей уживання «франгле» соціокультурного змісту мови в колокаційних семантичних одиницях є перспективою подальших розвідок.

Список літератури

1. Larreya P.-R. Parlez Franglais! Limoges: Éditions Lambert Lucas, 2014. 60 p.
2. Maria T. Z. Les anglicismes et le français du XXIe siècle : La fin du franglais? *Synergies Italie.* 2008. № 4. P. 87–96.
3. Susanto D. L'anglicisme dans la langue française. *Digital Press Social Sciences and Humanities:* proceeding of Conférence internationale sur le français. Depok : Universitas Indonesia, 2019. P. 1–8.

Анастасія Тирша
Науковий керівник – доц. Смірнова М.Р.

Залучення технологій дистанційного навчання для контролю та оцінювання знань здобувачів вищої освіти на заняттях з французької мови

Одним з видів інновацій в організації освіти є введення дистанційного навчання. Така організація освітнього процесу базується на використанні новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та забезпечує ефективну інтерактивну взаємодію між всіма учасниками освітньої діяльності [2]. Дистанційне навчання в наш час повністю перебудувало освітній процес. Викладачі та студенти навчились опановувати нові інструменти організації дистанційного навчання, розв'язувати численні проблеми, які виникали в процесі роботи та навчання. Воно дало привід всім здобувачам освіти замислитися над цілим рядом запитань: Як ефективно налагодити та підтримувати зворотний зв'язок? Як оцінити навчальні досягнення? Отже, в нашій праці ми розглянули ключові аспекти оцінювання при дистанційному навчанні.

Існують різні види педагогічного контролю знань під час дистанційного навчання, які поділяються за часом : це попередній контроль (оцінює знання студентів до початку навчання), поточний контроль (проводиться після нових вивчених понять або після кожного заняття), тематичний контроль (проводиться після нової теми та показує її рівень знань та засвоєння) та підсумковий контроль (його проводять переважно в очній формі в кінці навчання для визначення рівня знань з певного предмету в цілому) [1]. При дистанційному оцінюванні використовуються такі методи педагогічного контролю: тестовий (виконується онлайн в системі дистанційного курсу), письмовий (написання есе, перекладів, різних художніх аналізів), усний (один з найкращих методів особистісного контролю знань, який проводиться у форматі аудіо- або відеоконференції).

Більшість робіт студенти виконують через інтернет, тому проблематика контролю знань під час дистанційного навчання лишається доволі актуальною темою. Звісно, розвиток сучасних комп'ютерних технологій зменшує проблеми під час контролю знань, але не розв'язує їх повністю. Даний тип оцінювання допомагає аналізувати індивідуальний прогрес здобувача освіти і планує його

індивідуальний темп навчання за допомогою таких інструментів, як GoFormative, Wordwall, Kahoot, LearningApps та ряд інших додатків [3].

Важливим фактором при виставленні підсумкових оцінок дистанційно є те, що студенти повинні мати доступ до цієї інформації з чіткими критеріями оцінювання, оцінки повинні бути розміщені на одному вебресурсі (наприклад, онлайнова електронна таблиця). Зворотний зв'язок – це обов'язкова умова успішного дистанційного навчання та оцінювання. Отже, розглянувши дистанційну освіту в ролі нового етапу у розвитку системи освіти, доходимо висновку, що залучення різноманітних технологій розкриває нові методи і принципи оцінки знань, які дозволяють будувати інтелектуальну та автоматизовану систему контролю знань. Таким чином, зараз дистанційна освіта знаходиться на шляху становлення та стає однією з найпопулярніших в світі [4].

Список літератури

1. Дистанційне навчання у ЗВО: моделі, технології, перспективи: матеріали круглого столу за участю порадників академічних груп та викладачів факультету управління фінансами та бізнесу. – 28 квітня 2021 р. – Львів: ФУФБ, 2021. – 111 с.
2. Коберник І. Звиняцьківська З. Методичні рекомендації : організація дистанційного навчання в школі. С.36. Видавництво ГО «Смарт освіта» 2020 р.
3. Овсяннікова В. В. Дистанційне навчання в освітньому процесі вищого навчального закладу. № 2 (2016): Вісник Запорізького національного університету. (розділ Педагогічні науки. С. 56-60 26.12. 2016 р.
4. Федорук П.І. Математичні машини і системи. Технологія розробки навчального модуля в адаптивній системі дистанційного навчання та контролю знань. № 3 С.165. 2005р.

Христина Ткачук
Науковий керівник – доц., Мігорян О. В.

Особливості формування граматичної компетентності

Граматична компетентність, як і лексична компетентність, є невід'ємною складовою частиною володіння мови, яку потрібно розвивати та удосконалювати. Як відомо, англійська граматична одиниця відрізняється від української, що є причиною труднощів при вивченні мови. Це дослідження – спроба визначити поняття «граматична компетентність» та описати шляхи її формування.

Граматична компетентність – це уміння, навички та якості людини використовувати словосполучення та речення, при цьому застосовуючи правильне узгодження часів та частин мови [1]. Багато науковців, таких як І.О. Вовк, Т.О. Стеченко, вивчали та досліджували, що таке граматична компетентність та як її формувати. Як стверджує І.О. Вовк, граматична компетентність – це система вмінь використовувати граматичні конструкції та категорії в різноманітних ситуаціях для розв'язання мовленнєвих проблемних завдань [2].

Складовими граматичної компетентності є рецептивні та репродуктивні навички, а також граматична усвідомленість. Як зазначає Н.П. Прокопенко та як показує практика, існують три етапи формування граматичної компетентності [3]:

1. Ознайомлення з граматичною темою. На дано етапі студенти вперше зіштовхуються з зазначеною граматичною темою. Це можуть бути різні ситуації через які студентам слід зрозуміти використання граматичної теми. Слід зазначити, що ми можемо використовувати пісенний матеріал для ознайомлення з граматичною одиницею.

2. Відпрацювання або засвоєння. Зазвичай на даному етапі використовуються різні письмові, умовно-мовленнєві та мовленнєві вправи.

3. Використання поданої граматичної теми у мовленні, використовуючи власні речення та лексику.

За Т.О. Стеченко, ми розуміє, що англомовну граматичну компетентність слід формувати через ситуації справжнього спілкування [4]. Основним методичним принципом тут виступає принцип комунікативності, який реалізує вивчення, створення та формування граматичної компетентності через моделі реальної комунікації.

Формування граматичної компетентності також неможливе, якщо не враховувати соціокультурні фактори, тому що володіння граматикою та великий лексичний запас слів недостатні для комунікації. Аналізуючи це, ми можемо дійти висновку, що процес навчання граматики повинен бути спрямований на формування іншомовної граматичної одиниці, беручи до уваги національно-культурні особливості мови.Отже, володіння іншомовною одиницею неможливе без граматичної та лексичної компетентності. Під час формування граматичної компетентності у студентів, викладачі повинні враховувати та використовувати різні методи, підходити та спрямовувати вивчення граматичних одиниць через реальну комунікацію, яка й буде успішним показником володіння мовою.

Список літератури

1. Мірошник І. В. Поняття іншомовної компетентності та особливості її реалізації у початковій школі. Київ: Молодий вчений, 2018. С. 99-100. **URL: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/2.1/26.pdf**

2. Вовк О.І. Сучасна стратегія формування англомовної граматичної компетенції у студентів-філологів. № 27. 2008. С. 5-8. URL: file:///D:/%D0%B7%D0%B0%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%B7%D0%BA%D0%B8%20%D0%9D/Ppps_2008_27_3.pdf

3. Прокопенко Н. П. Формування іншомовної комунікативної компетенції у навчанні граматиці англійської мови студентів напряму підготовки "Міжнародна економіка" та "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності". 2008. URL: http://eprints.zu.edu.ua/7314/1/vip_59_11.pdf

4. Стеченко Т.О. Методичні принципи формування професійно орієнтовної англомовної граматичної компетенції майбутніх філологів. 2003. С. 1-3 URL:http://eprints.zu.edu.ua/713/1/03stokmf.pdf

Мирослав Томащук

Науковий керівник – асист. Новосадська О.Б.

Вплив інтернаціоналізмів та «хибних друзів перекладача» на перекладацьку адекватність та еквівалентність при перекладі англомовних науково-технічних текстів українською

Інтернаціоналізми – це слова, запозичені з тим самим значенням з одного джерела в кілька мов [1, с.30]. А.С. Д'яков зазначає, що одним із критеріїв визначення інтернаціоналізму є семантична і фонетична схожість або ідентичність певної лексичної одиниці в рамках лексичних систем щонайменше трьох неспоріднених мов [5]. Таким чином, навіть якщо певна лексична одиниця була успішно засвоєна іншою мовою, її не можна класифікувати як інтернаціоналізм, допоки вона не стане прийнятною для мовців більшої кількості мов. Саме словники науково-технічної термінології є найбільшими «місцями накопичення» слів інтернаціонального значення. В деяких термінологічних системах окремих мов запозичення складають 70-80 % [6, с. 137], більшість з них складають інтернаціоналізми.

Під час проведення наукового дослідження стосовно впливу інтернаціональної лексики на адекватність перекладу та процес пошуку українських еквівалентів проаналізовано 25 англомовних текстів науково-технічного спрямування з різних галузей. Окрім наукових статей, до аналізу взято 5 текстів посібників користувача та інструкцій з метою розширити специфіку англомовних текстів та вийти за рамки лише наукового стилю.

Середня частка інтернаціоналізмів у лексичному запасі всіх досліджуваних текстів становить 13,62%. Наявність такої частки слів інтернаціонального значення може значною мірою спростити пошук українських еквівалентів, що не призведе до нехтування адекватністю перекладу.

Середня частка "хибних друзів перекладача" коливається в межах 2%-2,6%, і тільки в текстах технічного спрямування цей показник становить 3,45%. Це можна пояснити специфікою технічних текстів, а саме — частим застосуванням одноманітних фраз, лексичне ядро яких можуть становити псевдоінтернаціоналізми.

Отже, за отриманими результатами теоретичного та практичного досліджень, можна зробити загальний висновок про те, що інтернаціоналізми та "хибні друзі перекладача" відіграють важливу роль для того, хто здійснює переклад.

Практичне дослідження довело, що їхня частка у науково-технічних текстах досить значна, щоб впливати на стильову побудову та зміст перекладного тексту.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Баркасі В.В., Каленюк С.О., Коваленко О.В. Словник лінгвістичних термінів для студентів філологічних факультетів / за ред. С.О. Каленюк. Миколаїв, 2017. 192 с. 2. Д'яков А. С. та ін. Основи термінотворення: Семант. та соціолінгвіст. аспекти /Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько 3. Б. Київ: Вид. дім «КМ Academia», 2000,—218с. — Бібліогр.: с. 198-208.

3. Кузло Н. М. Особливості перекладу інтернаціональних слів в науково-технічних текстах // Вісник національного університету водного господарства та природокористування. — 2010. — № 3 (51). — 48-54.

4. Лебідь Т. І. Переклад безеквівалентної лексики (на основі матеріалів науково-технічної літератури) // Наука і молодь.

Гуманітарна серія: Зб. наук. праць / редкол. М. С. Кулик [та ін.] — К.: НАУ, 2013. — 34 с. — Випуск 13. — 29-32 с 5. Нікішина В. В. Відтворення інтернаціональної та псевдоінтернаціональної лексики як перекладознавча проблема // Молодий вчений. — 2017. — № 4.1 (44.1). — с. 113-116.

6. Гринев С.Р. Учет особенностей развития терминологии в образовании и заимствовании новых терминов // Проблемы разработки и упорядочнения терминологии в Академиях наук союзных республик. — М., 1983. 7. Monika Krein-Kühle. Equivalence in Scientific and Technical Translation: A Text-in-Context-based Study // European Studies Research Institute. School of Languages. University of Salford, Salford, UK, 2003. — 402 p.

Христина Томащук
Науковий керівник – доц. Лесінська О.М.

Політична промова як перекладознавча проблема

Особливості політичного перекладу містять відповідну термінологію та вимагають від перекладача бути обізнаним щодо різних політичних ситуацій, правильно передавати значення політичних реалій та вміти максимально чітко відтворити всі логічні акценти вихідного тексту. Тому дослівний переклад може бути незрозумілим для реципієнта і для розв'язання цієї проблеми існують перекладацькі трансформації. Перекладацькі трансформації поділяють на лексичні, граматичні та комплексні [1]. Досліджений матеріал показує частоту вживання конкретних трансформацій разом із прикладами їх вживання. Відповідно до діаграми можна зробити такі підсумки: найрозповсюдженішими перекладацькими трансформаціями є додавання (41%) та генералізація (25%), потім слідують конкретизація (12%) та антонімічний переклад (12%) та найменш поширені транскрибування / транслітерація (5%) та трансформація заміни (5%).

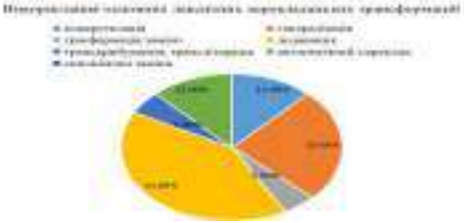

Рис. 1. Використання основних лексичних перекладацьких трансформацій

Одними із визначних елементів політичних виступів є фразеологічні одиниці та метафоричні висловлювання. Політичне мовлення – інше джерело різноманітних неологізмів. Найважливішими структурно-типологічними компонентами будь-якого публіцистичного викладу є слова-гасла та ключові слова. Ключові слова у свою чергу поділяють на: програмні, загальні та вузькотематичні [2]. На переконливість та експресивність також впливають біблеїзми, ідіоми, модальні та фразові дієслова. Переклад виступів на основі фактів не викликає серйозних професійних проблем. В той же час частини виступу, які висловлюють емоційні аргументи, викликають неабиякі труднощі у перекладача. Причиною цьому є мовні одиниці, які зображають доцільні факти, переважно можуть використовуватися у

прямому значенні (інколи навіть однозначні) та не несуть емоційного навантаження. Виступаючи у функції засобу відтворення і передачі лексичних та змістових значень переконання, тобто окремих слів і писемного чи усного дискурсу, переклад і тлумачення завжди переносять у мову перекладу всі лексичні й змістові одиниці мови оригіналу. [3] Лексичні труднощі перекладу пояснюються передусім відсутністю концептуального співвідношення у картинах світу між двома народами. Недостатність або відсутність фонової обізнаності щодо країни вихідної мови є суттєвою перешкодою для сприйняття тверджень політиків публікою мови перекладу. Підтримка прагматичної та стилістичної еквівалентності лексем вихідної мови у мові перекладу стає чималим викликом для перекладача [4]. Підсумовуючи, можна зробити висновок про те, що переклад політичних промов є однією зі складних перекладознавчих проблем. Зокрема, важливе правильне застосування та інтерпретування метафоричних висловлювань та фразеологічних одиниць для передачі засобів переконання у своїх перекладах.

Список літератури

1. Комиссаров В.Н. Теория перевода: (Лингвистические аспекты). М.: Высш. школа, 1990.
2. Романчук Л.О. Лексико-стилістичні прийоми сугестивного дискурсу в політичній сфері. *Гуманітарний вісник. Іноземна філологія*. 2004. Вип. 8. С. 122–125.
3. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця, 2008. С. 19.
4. Фесенко І.Л. Особливості перекладу політичних промов та текстів. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_55_96.

Інна Тураш
Науковий керівник – доц. Мусурівська О. В.

Засоби творення комічного у сучасному англомовному дискурсі

Засоби творення комічного – це художні засоби, які сприяють твореню комічного ефекту зображуваних явищ, подій, образів.. В сучасному англомовному дискурсі виділяють такі засоби творення комічного: гумор, іронію, сатиру, сарказм, пародію, парадокс [1].

Гумор – це різновид комічного відображення смішного у життєвих ситуаціях і рисах людського характеру. Тобто це здатність людини, певних об'єктів та ситуацій викликати сміх. Гумор – це одна з форм людського спілкування, призначення якого – знімати напруження, стрес, втамовувати агресію. Він є однозначною передумовою появи таких почуттів, як радість, веселість, задоволення та щастя. Гумор має на меті підняти настрій людям, тобто це добродушні жарти. **Сарказм**) — їдка, викривальна, особливо дошкульна насмішка, сповнена крайньої ненависті та гнівного презирства. Буває їдким, викривальним, гірким [2]. Тобто сарказм зазвичай має зміст, протилежний до сказаного.

Іронія – художній троп, який виражає глузливо-критичне ставлення митця до предмета зображення. Це насмішка, замаскована зовнішньою благопристойною формою. Найчастіше іронія сприймається за допомогою ситуації або через усвідомлення загальної мети автора [3].

Сатира – особливий спосіб художнього відображення дійсності, який полягає в гострому осудливому осміянні негативного. Це твори викривального характеру. Тобто сатира – це злий гумор, покликаний викрити правду за допомогою злих жартів.

Пародія – виступає засобом художньої виразності, побудований на імітації манери поведінки, манери мовлення, творчої манери тощо з метою викриття того чи іншого явища, рис характеру. Пародія завжди передбачає об'єкт висміювання, його впізнавання [1].

Парадокс – це таке судження, у якому, як зазначає А. Пропп, «присудок не відповідає підмету або визначення тому, що визначається» [1]. На перший погляд може скластися враження, що подібні судження не мають жодного сенсу, але найчастіше за

допомогою парадоксів автори відтворюють певну приховану думку чи осміювання певного явища. Парадокс дуже схожий на каламбур, і іноді їх буває доволі складно відрізнити одне від одного. Часто цей стилістичний прийом гіпертрофується і, як зазначають Р.П. Гром'як із колегами, «при втраті чуття естетичної міри може перетворитися на фарс» [4, с. 520].

Отже, засоби творення комічного мають широкий спектр інструментів для аналізу творів та змушують людину зрозуміти різні навіть драматичні ситуації крізь призму комічного. Тому необхідно вміти користуватися всіма способами та вміти їх розуміти. Так як кожна національність має свій гумор і сміється з свого життя, це допомагає краще зрозуміти культуру мови, яку ви вивчаєте.

Список літератури

1. Gorodenok URL: https://gorodenok.com/%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8-%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE
2. Promovu.in ua URL: https://promovu.in.ua/humoristic/
3. К.М. Просіна ФОРМИ ТА ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОМІЧНОГО У ХУДОЖНЬОМУ ТВОРІ https://core.ac.uk/download/pdf/228319036.pdf
4. Nota Bene: літературознавчий словник-довідник / Р.Т. Гром'як, Ю.І. Ковалів, В.І. Термеко. – Київ: Академія, 1997. – 752 с.

Ратмір Турчанінов
Науковий керівник – доц. Бешлей О.В.

Розвиток лексичної компетентності в англійській мові учнів початкової школи через тренування з боксу

Сучасний процес вивчення іноземної мови охоплює не тільки свідоме навчання в академічному середовищі, але й підсвідоме запам'ятовування лексичного матеріалу під час різноманітної діяльності.

Враховуючи психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку, а саме їхню потребу в ігровому підході та складність в утриманні уваги, було вирішено поєднати фізичне навантаження з використанням англійської мови [1]. Дослідження показали, що рухова активність сприяє когнітивному розвитку дітей, включаючи мовленнєві навички, утримання уваги, пам'ять та інші аспекти [2; 3].

Для дослідження розроблена тренувальна програма з 16 занять які проводилися протягом 2 місяців. Тренування тривало 1 годину і проводилося двічі на тиждень. Фокус-група включала 2 учнів початкової школи віком 9 років. Метою цієї програми було поліпшити технічні навички з боксу, фізичну витривалість та базове знання іноземної лексики учнів.

Тому вирішено дотримуватися кількох принципів:

1. Основна мова під час тренування – англійська. Застосування української мови допускалося мінімально.
2. Пояснення кожної вправи використовувало наочний метод разом з багаторазовим використанням коротких фраз або окремих слів англійською мовою.
3. Використовувати формат повторення для закріплення лексики та запам'ятовування.

Ці принципи допомогли систематизувати тренувальний процес і досягти запам'ятовування вправ та лексичного матеріалу. Наведемо приклади таких вправ:

1. Метання медболу: лівою, правою, обома руками, знизу, з-за голови. Під час кидка лівою рукою, учень має сказати «left». Під час кидка правою рукою, учень має сказати «right».

Якщо медбол кидається обома руками, то під час кидка кажемо «catch» або «got it».

2. Виконання кранчів (вправа на розвиток м'язів черевного преса): під час кожного повторення потрібно рахувати англійською мовою в голос («One, two, three…»).

Виконання цих вправ у такому форматі дозволяє нам одночасно розвивати учнів фізично та лексично. Разом з цим, учні протягом тренування слухають вказівки тренера англійською мовою. Завдяки використанню наочного методу, при знайомих словах та командах формується рефлекс, що дозволяє покращити запам'ятовування мови. Незвичність цього методу стимулює інтерес учнів та підсилює засвоєння матеріалу.

Отже, розвиток лексичної компетентності учнів молодшої школи через тренування з боксу цілком можливий. Запропонований підхід дозволяє нам забезпечити учнів штучним іншомовним середовищем в позаакадемічному просторі. Це можна застосувати для формування базових лексичних навичок або закріплення знань з академічної програми. Наприкінці тренувальної програми обидва учні впевнено використовували лексичний матеріал занять і були зацікавленні у продовженні тренувань.

Список літератури

1. Савчин М. В., Л. П. Василенко Л. П. (2005) Вікова психологія : навч. посібник, Київ : Академвидав, 360 с.
2. Diamond, A. (2000). Close interrelation of motor development and cognitive development and of the cerebellum and prefrontal cortex. Child Development, 71, 44-56.
3. Bidzan-Bluma I, Lipowska M. (2018). Physical Activity and Cognitive Functioning of Children : A Systematic Review. Int J Environ Res Public Health.

Наталія Угринюк
Науковий керівник – доц. Косенко А. В.

Мовні засоби вираження магічного компоненту в англомовних текстах жанру фентезі

Дослідження магічного та засобів його вираження у літературі жанру фентезі зобумовлено тим, що питання вербалізації магічного компоненту в англомовній художній літературі недостатньо вивчено. Крім того, важливим чинником є зростаюча популярність жанру фентезі, що став одним зі значних соціокультурних феноменів сучасності. Відповідно до «Longman Dictionary of English Language and Culture», жанр фентезі визначається як «історії про уявні світи, які часто включають магію. Персонажі фентезі часто шукають добра, і зазвичай б'ються на мечах, а не на сучасній зброї» [3, с. 492]. Так, можна виділити необхідні складові твору цього жанру, а саме неодмінну присутність магії, предмета для боротьби зі злом та меча як зброї для боротьби. Таким чином, фентезі є жанром, заснованим на нереальних (магічних) подіях, що відбуваються в нереальному світі (світі магії) [4, с.2].Дослідники трактують магію по-різному, проте всі визначення вимагають певного зв'язку з реальним світом. Магія існує і як символ жанру, і як засіб для дослідження концепцій реального світу. Автори вміють представити сучасні хвилювання та істини реальності, прориваючи межі світів і викриваючи певні аспекти реальності за допомогою прийому магії. Більшість авторів у жанрі фентезі використовують свою магію та свою історію як засіб підкріпити свій фантастичний наратив впливом реального світу, тобто реальності [5]. Різні форми магії є однією з властивостей жанру фентезі. У деяких випадках існування та використання магічних об'єктів може бути невід'ємною частиною розповіді; в інших – це не обов'язково. Магічні предмети являють собою давнє бажання людей чогось, чого вони не можуть досягти, зокрема, невидимість, безсмертя, безмежна влада над іншими створіннями тощо [1].

Мовне вираження магічного компоненту в англомовних текстах жанру фентезі супроводжується певними семантико-стилістичними парадигмами. Поняття на позначення магії, що вербалізуються у

фентезійних текстах, поділяються на декілька груп і називаються маркерами або вербальними засобами:

1) вербальні засоби, які називають саме поняття магії;
2) вербальні засоби, які називають суб'єкт, здатний на магічний вплив (людини або істоти, яка володіє магією);
3) вербальні засоби, що називають заклинання;
4) вербальні засоби, що називають магічні предмети та артефакти.
5) магічна семіотика (обереги, амулети, талісмани, інструменти);
6) магічна вербаліка (тексти – змови, заклинання, що використовуються з метою захисту від негативного впливу, магічні ритуали) [2, с. 4-6].

Магічні елементи, виражені у фентезійному англомовному творі, надають йому оригінальності та неповторності, а особиста авторська інтерпретація магічних образів розкриває своєрідність кожного літературного твору і може бути предметом подальших лінгвістичних досліджень.

Список літератури

1. Літературознавча енциклопедія у 2 т. / уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : Акад., 2007. Т. 2. 622 с.

2. Kaidash A., Homych V. VERBALIZATION OF MAGIC CONCEPTS OF MODERN UKRAINIAN AND ENGLISH FANTASY. *Scientific Development of New Eastern Europe*. 2019. P. 4–7. URL: https://doi.org/10.30525/978-9934-571-89-3_2.

3. Longman Dictionary of English Language and Culture. 3rd ed. Hudson : Pearson ESL, 2000. 1568 p.

4. Ryzhchenko O. Problems of definition and classification of fantasy: Western European and Slavonic perspectives. *SHS Web of Conferences*. 2018. P. 1–7.

5. Todorov T. The Fantastic: A Structural Approach to a Literary Genre. New York : Cornell University Press, 1975. 190 p.

Іван Урсакі
Науковий керівник – доц. Микитюк І. М.

Особливості перекладу музично-поетичного тексту

Музично-поетичні тексти потребують особливого підходу, коли йдеться про спроби їхнього відтворення мовою перекладу. Пісенна лірика – явище музично-словесне, тобто феномен, який є подвійним викликом для перекладача. Унікальність кожного музично-поетичного тексту, створеного вихідною мовою, передбачає створення унікального твору мовою перекладу зі збереженням прагматичного потенціалу тексту першоджерела.

Досліджуючи особливості художнього перекладу з української на англійську мову, Т. Ніколаєва зазначає: «Художній переклад – це один з найкращих проявів міжлітературної (а значить, і міжкультурної) взаємодії. Фактично він є основною частиною національно-літературного процесу. Художній переклад має справу не з комунікативною, а з естетичною функцією мови» [4, с. 120]. Інша дослідниця, Л. Клименко, також вважає, що художній переклад слід розглядати як особливий вид міжкультурної комунікації [2]. Л. Куликова, Т. Насалевич та Т. Харченко, звертаючись до питання підготовки фахівців у галузі перекладу, наголошують: «З погляду теорії міжкультурної комунікації в процесі перекладу поєднуються не лише дві мови, а й дві культури; ситуативний контекст комунікації сприймається як частина культурного світу» [3, с. 22].С. Шулік висуває основні вимоги до праці перекладача художнього твору, які формулює так: 1) точність (йдеться, передовсім, про змістове наповнення тексту оригіналу); 2) лаконічність (стислість викладення думок); 3) ясність (простота та зрозумілість цільового тексту); 4) літературність (відповідність тексту перекладу нормам літературної мови) [5]. В. Аккурт, О. Прокопенко та Р. Пастир поділяють проблеми, які можуть виникати у процесі роботи над перекладом поетичного тексту, на дві групи. На думку дослідників, «перша з яких пов’язана з особливостями національного й авторського поетичного мислення, а друга — з особливостями форми вірша, яка охоплює структуру мови та залежить від сформованих у кожного народу традицій» [1, с. 11]. Т. Ніколаєва аналізує «технічні способи» перекладу художнього тексту, серед яких виокремлює: запозичення, калькування, дослівний переклад, транспозицію, модуляцію, еквіваленцію, адаптацію. Дослідниця

зазначає, що ці способи можуть використовуватися перекладачами «як окремо, так і в поєднанні» [4, с. 123–124].

Отже, здійснений нами аналіз досліджень українських теоретиків та практиків перекладу поетичної словесності засвідчує надзвичайну важливість художнього перекладу для встановлення міжмовних та міжкультурних зв'язків між різними мовами та культурами світу. Водночас, переклад музично-поетичних текстів вимагає особливого зосередження на формальних та семантичних характеристиках тексту оригіналу. Важливі також граматичні та стилістичні особливості, які відтворюватимуться мовою перекладу. Проте для адекватного відтворення вихідного пісенного дискурсу мовою перекладу особливо актуальні метр і розмір, римування, кількість складів у пісенному рядку та кількість пісенних рядків.

Список літератури

1. Аккурт В., Прокопенко О., Пастир Р. Особливості та проблеми перекладу англомовної пісні українськими відеоблогерами. *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського.* 2020. № 31. С. 7–22.
2. Клименко Л. В. Художній переклад як вид міжкультурної комунікації в контексті Євроінтеграції. *Літературознавчі студії.* 2015. Вип. 1(1). С. 228–235.
3. Куликова Л., Насалевич Т., Харченко Т. Переклад як різновид міжкультурної комунікації. *Науковий Вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Сер. : Педагогіка.* 2018. № 2 (21). С. 21–26.
4. Ніколоаєва Т. Особливості художнього перекладу з української на англійську мову. *Проблеми гуманітарних наук. Сер. : Філологія.* 2018. Вип. 42. С. 119–127.
5. Шулік С. Актуальні проблеми художнього перекладу. *Перекладацькі інновації* : матеріали V Всеукраїнської студент. наук.-прак. конф. (м. Суми, 12–13 березня 2015 р.). Суми : СумДУ, 2015. С. 141–143.

Марта Ушпалевич
Науковий керівник – доц. Бешлей О.В.

Теоретичне підґрунтя розвитку креативного і критичного мислення на уроках англійської мови

Сьогодні нові інформаційні технології суттєво змінюють спосіб життя людини. кількість джерел інформації щодня збільшується, а спектр доступної інформації розширюється завдяки чому ми певною мірою перетворюємося на всевидяче око. Тут влучно вжити вислів Н.Ротшільда «хто володіє інформацією, той володіє світом». Проте у час розквіту інформаційних технологій необхідними постають не просто навички пошуку необхідної інформації та сам факт володіння нею, але й уміння оцінити, осмислити, проаналізувати та застосувати отримані знання.

Критичне мислення – складне й багаторівневе явище. Мислити критично означає вільно використовувати розумові стратегії та операції високого рівня для формулювання обґрунтованих висновків і оцінок, прийняття рішень.

З педагогічної точки зору критичне мислення – це комплекс мисленнєвих операцій, що характеризується здатністю людини: аналізувати, порівнювати, синтезувати, оцінювати інформацію з будь-яких джерел; бачити проблеми, ставити запитання; висувати гіпотези та оцінювати альтернативи; робити свідомий вибір, приймати рішення та обґрунтовувати його [3].

Г. П. Лаврентьєва вказує на те, що для провадження критичного мислення необхідна побудова логічних висновків, створення взаємозалежних логічних моделей і прийняття обґрунтованих рішень, що стосуються того, відхилити будь-яке судження, погодитися з ним або на якийсь час відкласти його розгляд [2].

Творчість на уроках англійської мови у старшій школі передбачає можливість вільно та спонтанно грати з ідеями. Водночас креативність включає дисципліноване мислення, цікавість і увагу до деталей і зусиль, що докладаються. Усе це має підкріплюватися виробленням конкретних стратегій та навичок навчальної діяльності [4].

Сучасні дослідники виділяють сім основ креативності: формування позитивної самооцінки; вияв креативного підходу до організації уроку з боку вчителя; надання учням права вибору, що

провокує відчуття «причетності» та бажання докладання додаткових зусиль для творчої роботи; ефективне використання питань; встановлення взаємозв'язків між різними сферами життя, ідеями, отриманими з різних джерел; стимули для дослідження, експериментів з ідеями; заохочення критичного оцінювання, розвиток рефлексії своєї діяльності, уміння критично оцінювати власні ідеї, уявлення, дії та результати [1].

Отже, розвиток критичного мислення та креативності є одним з наскрізних завдань сучасного навчально-виховного процесу. Варто сказати, що методи розвитку креативності та критичного мислення часто перекликаються між собою, а їх перелік достатньо великий. До найпоширеніших методів можна віднести кластер, асоціативний кущ, мозковий штурм, дерево передбачень, діаграму Венна, риб'ячу кістку (Fish Bone), кошик ідей. Добирати їх учителю слід з огляду на мету, завдання та зміст уроку.

Список літератури

1. Буренко В., Сафарян С. Методичні рекомендації з розвитку творчої особистості учня в процесі вивчення іноземної мови. Іноземні мови в сучасній школі. 2013. № 4. С. 63-66.
2. Лаврентьєва Г. П., Шишкіна М. П. Методичні рекомендації з організації та проведення науково-педагогічного експерименту. Київ: ІІТЗН, 2007. 72 с.
3. Пометун О.І Як розвивати критичне мислення в учнів (з прикладом уроку) [Електронний ресурс] / Олена Пометун // НУШ. – Режим доступу : https://nus.org.ua/articles/krytychne-myslennya-2/
4. Самойлюкевич І., Дєньгаєва С. Формування умінь креативного мислення учнів початкових класів на уроках англійської мови. Нові технології навчання. 2020. № 94. С. 282-289.

Софія Федоркова

Науковий керівник – асист. Сунько Н.О.

Стилістичні особливості перекладу рекламних слоганів

Переклад рекламних слоганів вважається одним із найважчих видів перекладу, адже складність полягає в тому, що цей вид перекладу вимагає не тільки передачі смислу, але і творчого підходу та й взагалі уміння адаптувати текст до соціокультурних особливостей аудиторії. Певна річ, що основне завдання перекладача – передати не тільки смисл, але й ту інформацію, яка закодована у специфіці культури, традицій, ментальності, у екстралінгвістичній інформації [1]. Переклад рекламних слоганів – це окрема проблема роботи з рекламними текстами, яка має чітко виражену специфіку. Наприклад, при перекладі з англійської мови на українську слід враховувати, що дві мови відрізняються типологічно. Як відомо, англійська мова аналітична, тоді як українська – синтетична. А це означає, що в англійській смисл виражається через зміну форми слів, а в українській – через поєднання смислів декількох слів. Тут варто розуміти, що реклама відображає менталітет країни. Адже використання англійської мови в межах соціокультурного і медіапростору США і Великої Британії не означає однакових смислових підходів. Так, для американської реклами більш характерна є прагматична установка на продаж, тому в основі – хороший текст і яскравий слоган, образи, які торкаються сильних почуттів і демонстрації цього на екрані. У той же час творчі підходи європейських рекламістів, зокрема британців, пронизані стриманістю та інтелектом. З точку зору лінгвістики, рекламний текст має певні мовні характеристики, які визначають його ефективні способи передачі змісту при перекладі з англійської мови на українську. В даному контексті доцільно зупинитися на застосуванні положень скопос-теорії до перекладу рекламного слогану. Авторами скопос-теорії є німецькі перекладачі К. Райс та Х. Фермеер [2], їх теорія ґрунтується не на перекладі, а на різноманітних переробках і адаптаціях. Основним аспектом теорії скопоса є принцип лояльності, який дає можливість перекладачу враховувати специфіку культурних норм, незважаючи на те, що скопос допускає вибір будь-якої цілі перекладу і передбачає можливість існування різних перекладів одного і того ж вихідного тексту [2]. Наведемо приклади рекламних слоганів із застосуванням скопос-теорії: «Domestos. Kills all known germs. Dead» «Domestos

вбиває всі відомі мікроби наповал». Цей переклад не передає емоційності оригіналу, в якому наголошується на «смерті, знищенні». Проте даний слоган був перекладений як «Domestos вбиває всі відомі мікроби наповал», саме цей змінений варіант перекладу повністю розкриває смисл і ціль оригіналу відповідно до принципу скопос-теорії, бо передбачає збереження інтенції оригіналу, при цьому не має значення, якими методами вони будуть передані. Таким чином, варто підкреслити, що при перекладі реклами перекладач зобов'язаний вносити в текст відповідні правки із врахуванням соціо-культурних і психологічних аспектів споживача. Варто пам'ятати, що характерною ознакою англомовного слогану є гармонійне поєднання основної рекламної ідеї з тими засобами виразності, які дані й ідеї найбільше відповідають. Для перекладу слоганів використовуються перекладацькі трансформації, завдяки яким інформація стає зрозумілою україномовному споживачу. Отже, переклад рекламних текстів є творчим процесом, де від умінь і навиків перекладача залежить сприйняття товару споживачем і його попит.

Список літератури

1. Журавель Т.В., Хайдарі Н.І. Поняття перекладацьких трансформацій та проблема їх класифікації. // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2015 № 19 том 2 URL http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v19/part_2/41.pdf (Дата перегляду 18.01.2023)

2. Jabir J.K. Skopas theory: basic principles and deficiencies. Journal of the College of Arts. University of Basrah No. (41) 2006. URL https://docplayer.net/20985972-Skopos-theory-basic-principles-and-deficiencies.html (Mode of access 22.01.2023)

Марія Федорюк
Науковий керівник – проф. Єсипенко Н.Г.

Лексичні засоби вираження концепту «війна в Україні» в сучасній англомовній пресі

Вербалізація концепту «війна» притаманна всім мовам світу та є мовною універсалією. Публіцистичний дискурс нині становить винятковий інтерес фахівців різних галузей знання з погляду об'єкта дослідження, що пропонує багатоплановий матеріал для наукових досліджень. Крім того, у дискурсі ЗМІ відображаються всі актуальні події і знаходять своє відображення та розвиток становища сучасних лінгвокогнітивних та лінгвокультурологічних парадигм наукового знання, що дозволяють з нових позицій підійти до питання формування та функціонування концепту «війна в Україні».

Концеп належить до найбільш актуальних аспектів дослідження і використовується в різних галузях знань. У своїй праці Л. Талмі писав, що під концептом розуміються наукові напрями, які займаються проблемами мислення та пізнання, збереження та обробки інформації. Концепт – це ментальне уявлення, яке побудоване на основі категоризації загальних якостей, абстрагованих від об’єктів [4].

Словник Oxford Learner's Dictionaries містить таке визначення концепту: уявна репрезентація об’єкта, факту, якості, ситуації тощо; абстрактна або загальна ідея, узагальнена з окремих випадків [5].

Більшість дослідників у галузі когнітивної лінгвістики дотримуються думки, що концепт перш за все полягає не в його мовленнєвих проявах, а в концептуальних чи ментальних уявленнях відповідно до попереднього досвіду, який виникає у свідомості читача [6, с. 85].

У свою чергу І. С. Семенюк у своїй праці вказує на три способи об’єктивації поняття: позначення, вираження та опис. Під позначенням дослідник розуміє присвоєння концептуалізованому поняттю певної назви, особливої ознаки; під виразом – усю сукупність мовних і немовленнєвих засобів, що ілюструють, уточнюють і розвивають його основний зміст; а опис визначає спеціальну дослідницьку процедуру тлумачення значення назви концепту та зазначає, що всі вони можуть брати участь у формуванні його номінативного поля [1, с. 122-124].

До засобів вербалізації концепту належать одиниці різних мовленнєвих рівнів – лексичного, фразеологічного та граматичного [3, с. 180].

Військова лексика, лексика армії та війни, що становить концептосферу «війна», є однією з найдавніших форм мови, що використовується для специфічних цілей, яка стрімко розвивалася разом з розвитком військових і оборонних технологій, перебудовою військових сил, розробкою нових видів озброєння. Варто додати, що військові, окрім стандартизованих термінів, часто використовують військовий жаргон і сленг як важливу частину неформального спілкування, що також виступає елементом концепту «війна» [2, с. 139].

Аналіз репрезентації концепту війна у дискурсі сучасних електронних ЗМІ актуальний, оскільки медіатекст є простором репрезентації національної моделі світу мовної особистості автора, під якою ми маємо на увазі певну систему духовних цінностей, зафіксовану в мовних системах і зобумовлену ментальними уявленнями конкретної національної спільноти.

Список літератури

6. Семенюк І. С. Мовні засоби відтворення концепту ЗЛОЧИНЕЦЬ у сучасній американській художній прозі та публіцистиці. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. 256 с.

7. Ivir V. Internationalisms: Marked or unmarked. *Markedness in synchrony and diachrony*. 1989. P. 139–150.

8. Lakoff G., Johnson M. Metaphors we live by. Chicago : University of Chicago Press, 2003. 191 p.

9. Longman Dictionary of English Language and Culture. 3rd ed. Hudson : Pearson ESL, 2000. 1568 p.

10. Talmy L. Toward a Cognitive Semantics. Cambridge, MA : MIT Press, 2000. 566 p.

11. Verdonk P.A Cognitive Stylistic Reading of Rhetorical Patterns in Ted Hughes’s «Hawk Roosting. Language and Style. New York : Palgrave MacMillan, 2010. P. 84–94.

Олександра Федосова-Саковець
Науковий керівник – доц. Косенко А.В.

Концепт «мода» в ідіоматичній лексиці англійської мови

Вивчення мовної картини світу певної людини – це спосіб пізнати специфіку її мови, зрозуміти її систему мислення, її характер, менталітет і, зрештою, забезпечити міжкультурну комунікацію [1]. Різноманітність форм повсякденного знання визначає різні способи формування понять у свідомості людини: врахування емоційного досвіду; розгляд предметної та практичної діяльності; на основі експериментально-пізнавального та теоретико-пізнавального видів діяльності; заснований на акті мислення; на основі вербальної та невербальної комунікації [2].

Модний дискурс — це продукт свідомої творчості людей у світі моди, який є моделлю одягу та включає набір важливих контрастів і правил щодо координації елементів одягу. Цінність модного дискурсу зосереджена у його ключових поняттях: краса, зручність, престиж, стиль, шарм, мода, бізнес, зразок моди [3].

Структуру концепту моди можна представити у вигляді трьох шарів концепту. Перший рівень — це базова відповідна функціональність, яка існує для кожного, хто використовує мову. Другий компонент – це більш ранній або пасивний історичний елемент. Третя складова — це внутрішня форма, яка абсолютно несвідома [4]. Трансформація лінгвістичної парадигми дев’ятнадцятого століття, позначена прагненням до функціоналізму, характеризується мовним описом таких складних багатовимірних когнітивних феноменів, як дискурси моди, моделювання, іміджу, бренду. Зупинимося детальніше на мовних пріоритетах сучасних номерів журналу Vogue, який десятиліттями формував мистецький світогляд світу моди через яскраві візуальні та вербальні компоненти. В американській культурі одягу важливі різноманітні елементи, включаючи матеріальні та, нарешті, соціокультурні: раса, клас, стать, політика, спорт, війна, бізнес, популярна музика, кіно. Усе це – ланки одного ланцюга, що впливають на те, як ми носимо одяг в Америці. Тобто політичні рухи початку

дев’яностих років дев'ятнадцятого століття вплинула на серйозні картини та індустрію моди. Сьогодні в американському журналі Vogue домінує гламурний дискурс, представлений різними мовними засобами [5].

Як показують дослідження, процеси розширення і звуження семантики слова відбуваються внаслідок метафоричних і метонімічних трансформацій назв. Основні способи семантичної номінації одягу та взуття відрізняються різним ступенем активності та продуктивності в різних компонентах національної мови: більшість одиниць утворено шляхом метафоричного перенесення назв однієї реалії в іншу. Цьому сприяють образність, експресивність, емоційність, зазвичай прозора внутрішня форма метафоричного перенесення. У рамках метафоричної номінації виділяється значна кількість іменників, утворених на основі однієї мотиваційної ознаки. Найпоширенішою мотивацією номінації одягу та взуття є ознака зовнішньої схожості.

Список літератури

1. Лексико-семангічне поле у мові та тематична сітка тексту. Науковий посібник. Київ-2016.
2. Арнольд, І.В. Лексикологія сучасної англійської. Науковий посібник. Харків-2016.
3. Гофман А.Б. Мода та люди: нова теорія моди та модної поведінки. - М.: Наука, 2014.
4. Євсюкова Т. В. Лінгвокультурологічна концепція «Словника культури»: дис. ... д-ра філол. наук. Нальчик, 2020.
5. Album "Vogue: The Covers". [Archived 18 January 2019 at the Wayback Machine.] The book contains three hundred Vogue covers from different years.

Уляна Ференц
Науковий керівник – доц. Лех О.С.

Ефективність методів і прийомів при формуванні граматичних навичок на уроках німецької мови у дітей молодшого шкільного віку

Граматична компетентність – це вміння грамотно будувати словосполучення і речення, правильно використовувати і узгоджувати часи, а також знання частин мови і того, як будуються речення різних типів. Сьогодні професіонали з високим рівнем німецької освіти настільки потрібні суспільству, що дуже важливо думати про виклики раннього навчання з цього предмету та можливості його реалізації. Як зазначає психолог В.Андрієвська: "Практична доцільність вивчення іноземної мови ні в кого сумніву не викликає". Суб'єктом навчальної діяльності виступають учні. Кожен вік являє собою якісно новий етап психічного розвитку і характеризується низкою змін, які в сукупності формують своєрідність структури особистості дитини на цьому етапі розвитку.

Дослідники виділяють такі труднощі, з якими стикаються молодші школярі: це труднощі нового стилю життя, нових стосунків з учителями, а також розуміння та засвоєння нового матеріалу, зокрема – граматики іноземної мови. А.К.Маркова зазначає: ”Учбово-пізнавальні мотиви молодшого школяра формуються у ході самої учбової діяльності, тому не менш важливими є і особливості її організації”.

Доцільність запровадження раннього навчання саме граматики ІМ, як одного з найважливіших аспектів вивчення мови визначається створенням підґрунтя для подальшого вивчення ІМ у початковій школі, зокрема початкових граматичних умінь і компетенцій.

Залучити учня молодших класів до вивчення іноземної граматики буває непросто. Адже дитина повинна зрозуміти, запам'ятати й почати застосовувати правила на практиці. Однак ефективність вивчення німецької мови значною мірою залежить від методів і прийомів, які використовуються в навчальному процесі. У свою чергу методи поділяються на: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемні, частково-пошукові, дослідницькі, наочні, словесні, практичні та ін. Основними прийомами навчання граматики молодших школярів є: аналіз, синтез, порівняння та граматичний розбір. Для забезпечення продуктивної навчальної діяльності учнів на уроках

німецької мови здебільшого використовують такі засоби, як демонстрації, пояснення, включаючи вибір орієнтирів або організацію пошуку учнями, практична організація, візуалізація, а також гра.

Останніми роками в початкових школах запроваджено раннє вивчення іноземних мов, зокрема саме тренування та якісне засвоєння граматики учнями. Практичною метою раннього навчання є закладання основи вивчення німецької граматики.

Засвоєння німецької граматики – складний процес, тому у педагогіці початкової школи слід застосовувати вищезгадані методи та методи самостійної роботи. Б.П. Єсіпов зазначав, що «Самостійна робота учнів, що включається в процес навчання, – це така робота, яка виконується без безпосередньої участі вчителя, але за його завданням в спеціально наданий, для цього час...». Доцільне використання та поєднання на уроках рухливих та логічних ігор, розвиваючих інтерактивних видів діяльності з метою формування граматичної компетентності в учнів молодшої школи.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1.https://sites.google.com/site/metodikavikladannaim/lekcia-2-sistema-navcanna-inozemnoie-movi-sistema-vprav-u-navcanni-inozemnoie-movi

2. Безхладніков К. Є. Запорука успішного оволодіння іноземною мовою в початковій школі / К. Є. Безукладников // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка No 9 (244), 2012 183 Початкова школа плюс: до і після – 2004. – No 5. – С. 17 – 21 .

3. Заброцький М. Вікова психологія: Навч. Посібник / М. Заброцький. – К.: МАУП, 1998. – 92 с.

Богдана Франчук
Науковий керівник – асист. Новосадська О. Б.

Особливості відтворення англійських абревіатур та скорочень українською мовою за допомогою перекладацьких трансформацій

На даний час одним із проявів раціоналізації англійської мови є явище скорочення лексичних одиниць. Абревіацію вважають одним із найбільш продуктивних способів утворення нових слів [2; 160], результатом якого є абревіатура. Серед основних сфер вживання скорочень виділяють періодику. Аналіз особливостей використання абревіатур в англійському медіа-дискурсі, реалізація якого відбувається за допомогою засобів масової інформації, показав, що абревіація є досить поширеним явищем у газетно-публіцистичних текстах, адже допомагає заощадити час надходження інформації, при цьому зберігаючи значення лексичних одиниць. У процесі розуміння та перекладу статей іноземних періодичних видань часто виникають труднощі при розшифруванні певних скорочень. До способів встановлення нескороченої форми слова і визначення значення даної абревіатури у конкретному контексті відносять такі методи: аналіз контексту та використання довідкових матеріалів і словників скорочень, аналіз структури абревіатури, а також пошук аналогій. Адекватний переклад скорочень у публіцистичних текстах вимагає вмілого застосування перекладацьких трансформацій. Метою даного дослідження є з’ясування особливостей функціонування абревіатур в англомовній пресі та їх перекладу засобами української мови за допомогою перекладацьких трансформацій. Нами було розглянуто кілька класифікацій, на основі яких виділили чотири типи трансформацій: лексичні (формальні й лексико-семантичні), лексико-граматичні, граматичні та стилістичні [1; 107]. Дослідження передбачало проведення аналізу 66 статей чотирьох британських та американських періодичних видань: *The Guardian, USA TODAY, BRITAIN* та *Forbes,* і здійснення перекладу 59 речень, що містять 62 скорочення, із застосуванням перекладацьких трансформацій для передачі відповідних абревіатур українською мовою. Кількість використаних трансформацій при перекладі скорочень в контексті речень становить 110.

Здійснений нами частотний аналіз застосованих перекладацьких

трансформацій допоміг визначити найбільш поширені прийоми передачі англійських абревіатур у мові перекладу. Найбільше скорочень, при перекладі яких застосовано 39 перекладацьких трансформацій, знайдено в медіа-ресурсі «*USA TODAY*» — 19 одиниць. Найчастіше при перекладі використовували лексико-граматичні трансформації, а саме: перестановку компонентів (28 випадків) та описовий переклад (23 випадки). Наприклад, зміна порядку слів у словосполученні застосована при перекладі таких абревіатур: *EPIC — Electronic Privacy Information Center — Інформаційний центр електронної конфіденційності; LSU — Louisiana State University — Університет штату Луїзіана.* Описовий спосіб перекладу застосовували для передачі скорочень, що не мають українських аналогів або ж потребують додаткового пояснення, уточнення чи розшифрування в мові перекладу: *HM — His/Her Majesty — Його (Її) Величність; SEC — The Securities and Exchange Commission – Комісія США з цінних паперів і бірж.*

Отже, можна зробити висновок, що скорочення є невід'ємною частиною англійського медіа-дискурсу. Проведене дослідження з’ясувало, що перекладацькі трансформації є ефективним способом досягнення еквівалентності перекладу англійських абревіатур українською мовою.

Список літератури

1.Бялик В. Д. Основи теорії перекладу. Fundamentals of Translation Studies: навч. посібник для студ. ф-тів іноземн. мов. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2016. 376 с.

2.Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та українських мов. Посібник для перекладацьких відділень вузів. / Л.Г. Верба. – Вінниця.: Нова книга, 2003. - 160 с.

Вікторія Фуркал
Науковий керівник – асист. Батринчук З.Р.

Фрмування англомовної компетентності у аудіюванні студентів першого курсу засобами автентичних аудіо та відео матеріалів

Майстерність сприйняття мовлення (або аудіювання) – це перша лінгвістична навичка, яку набуває людина. Аудіювання включає в себе відправлення повідомлення, його сприйняття та осмислення [3, с. 27]. Слухати не означає пасивно спостерігати за співрозмовником, а докладати зусиль для отримання та інтерпретації повідомлень, щоб повноцінно взаємодіяти зі співрозмовником. У формальному мовному освітньому середовищі якість аудіювання студентів суттєво впливає на їхню академічну успішність. Пасивні студенти, які неохоче беруть участь у заняттях, не використовують стратегії аудіювання, які сприяють продуктивному навчанню. І навпаки, коли студенти охоче беруть участь у заняттях, слухають викладача, ставлять запитання і ведуть дискусії, вони практикують активне слухання, що приносить плодотворні академічні результати.

У навчальному середовищі ідеальною формою слухання є активне слухання. На відміну від пасивних слухачів, які прагнуть зберегти ідеї у своїй свідомості, активні слухачі не лише продукують думки, але й діляться ними, висловлюючи їх у вербальний і невербальний спосіб [2, с. 167]. Зовнішні ознаки активного слухання включають фізичний прояв емоцій, співпрацю з іншими учасниками дискусії, фізичне вираження схвалення або несхвалення сказаного, поведінку, спрямовану на слухання, постановку запитань щодо сказаного, а також відповідні пояснення та коментарі [2, с. 171].

Застосування правильного методу аудіювання має вирішальне значення для студентів першого курсу. Реалізовуючи когнітивні стратегії аудіювання, студенти порівнюють і класифікують інформацію в своїй свідомості, роблять висновки, та створюють асоціації для досягнення більш ефективного навчання. Водночас, стратегії аудіювання, які відображають емоції слухачів, виражені мовою тіла під час слухання, зокрема мімікою та жестами, які значною мірою демонструють, як слухачі почуваються в оточенні та яку позицію вони займають щодо сказаного. У свою чергу, слухачі співчувають, співпереживають і навіть можуть відчувати хвилювання, переляк чи стрес [1, с. 4]. Оскільки всі

ці стани впливають на слухові рефлекси та звички людини, ефективне та стратегічне використання цих дій може допомогти більш повноцінно реалізувати процес навчання.

Згідно з останніми дослідженнями, активні слухачі схильні робити припущення до початку аудіювання і безперервно оновлюють свої здогадки під час його проведення відповідно до нової інформації та підказок, наданих викладачем [3, с. 30]. Іншою загальною стратегією є визначення головної ідеї, коли учасники аудіювання регулярно запитують себе, в чому суть наданої інформації. З огляду на вищесказане, ми висунули гіпотезу, що розвиток навичок слухання у студентів сприяє їхньому академічному успіху та покращує їхні соціальні навички. Отже, емпірична частина дослідження буде спрямована на сприяння плануванню та впровадженню практик, які дозволять успішно розвивати навички аудіювання англійською мовою у студентів-першокурсників закладів вищої освіти.

Список літератури

1. Гонтаренко І.С. Розвиток навичок аудіювання на уроках англійської мови засобами інформаційно-комунікаційних технологій. 2020. С. 6.
2. Мартиненко О.Є. Методика формування англомовної компетентності майбутніх перекладачів в аудіюванні в умовах заочної форми навчання. 2017. С. 390.
3. Payaprom S. Investigating the Relationship Among Metacognitive Awareness, Self-efficacy, and EFL Learners' Listening Comprehension Performance. Theory and Practice in Language Studies. 2023. pp.27-34

Юлія Хмель

Науковий керівник – проф. Єсипенко Н. Г.

Організація навчання у різнорівневих групах на уроках англійської мови

В умовах сучасності українська система освіти здійснює перехід на компетентнісний підхід, оскільки парадигма традиційної школи не задовольняє, перш за все, замовника освіти – бізнес, вищу школу, батьків і громадськість. Всі вимоги, що висуваються до рівня підготовки учнів, виражаються через систему різноманітних компетенції. Одне з головних завдань сучасного викладача – формування ефективної методики для досягнення високих результатів учнів у вивчення іноземної мови. Сучасна модель освіти спрямована на досягнення кінцевого результату – розвитку особистості крізь призму формування необхідних компетентностей [3].

Роботу присвячено дослідженню особливостей організації навчання у різнорівневих групах. Аналіз теоретичних джерел дозволив встановити, що різнорівневе навчання визначається як таких підхід до навчання, в ході якого, викладання іноземної мови здійснюється у групах, у яких рівень знань учнів приблизно еквівалентний [2, с.4]. Встановлено, що за своєю сутністю, будь-яка група учнів різнорівнева, бо кожен з них має власний рівень знань, сильні та слабкі сторони у навчанні, різні способи кращого сприйняття інформації.

У системі загальноєвропейських концепцій рівневого володіння мовою (CEFR) знання та вміння учнів поділяються на три великі категорії, які далі поділяються на шість рівнів: основний – A1, A2; незалежний – B1, B2; просунутий рівень – C1, C2. (A1 (Breakthrough); A2 (Waystage); B1 (Threshold); B2 (Vantage); C1 (Effective Operational Proficiency); C2 (Mastery)) [3].

Характеризуючи планування заняття в різнорівневій групі, встановлено, що для збереження єдності різнорівневої групи починати і закінчувати заняття рекомендується у фронтальному форматі, а основну частину заняття – у форматі групової роботи, розділяючи учнів на різні підгрупи для виконання індивідуалізованих завдань.

Розглядаючи роль вчителя в ході різнорівневого навчання, зазначено, що викладач постає у ролі фасилітатора. Його метою є створення сприятливих умови навчання для кожного з учнів, в яких вони могли би найкращим чином самостійно подолати труднощі і вирішити завдання, які стоять перед ними. Таким чином, встановлено, що різнорівневе навчання побудоване на фасилітативній взаємодії між вчителем та учнем [1].

Аналіз показав, що для ефективності викладання англійської мови в різнорівневих групах, викладачеві необхідно дотримуватись таких правил: формулювати завдання; представляти завдання та чітко ставити задачі; розподіляти учасників на групи; підвищувати ефективність роботи в групі; виділяти час на представлення результатів групової роботи. Організація роботи в різнорівневих групах повинна враховувати певні принципи навчання: принцип позитивної взаємозалежності; принцип індивідуальної відповідальності; принцип інтелектуальної та емоційної взаємодії учнів; принцип добровільної участі; принцип активності; принципи наочності, посильності і доступності; принципи врахування індивідуально-психологічних особливостей. З'ясовано, що під час використання методів групової динаміки варто враховувати не тільки рівень знань, але й вік учнів.

Список літератури

1.Буренко В. Стратегічні напрями розвитку сучасної шкільної іншомовної освіти. *Іноземні мови в сучасній школі, 2012*. №4. С. 28-33.

2.Ніфака Т.П. Методика викладання іноземної мови у різнорівневих групах: програма вибіркової навчальної дисципліни. Луцьк, СНУ ім. Лесі Українки, 2019. 11с.

3.Освіта України. Інформаційно-аналітичний огляд / під загальною редакцією В.Г. Кременя. Київ, 2001. 224с

Дар'я Хомич
Науковий керівник – проф. Єсипенко Н. Г.

Реклама медичних засобів в англомовному публіцистичному дискурсі

В. М. Вейлбейкер стверджує, що реклама надає цінну послугу суспільству та його членам, оскільки визначає для споживачів значення та роль продуктів, послуг, установ іноді навіть способу життя [7, с. 5].

Онлайн-реклама є основним каналом маркетингової діяльності та стосується будь-якої форми цифрового контенту, доступного в інтернеті, який передається будь-яким каналом і представлений для інформування аудиторії про певний продукт або послугу [6, с. 655].

Використання англійської мови значною мірою залежить від поля дискурсу. Ця лінгвістична варіація, заснована на сфері дискурсу, викликала інтерес до області англійської мови, яка називається англійською мовою для спеціальних цілей [5, с. 7]. Таким чином, слід очікувати, що має бути особливість у застосуванні мови в медичній рекламі, через використання специфічної термінології.

Мова медицини та реклами, як і будь-яка інша галузь дисципліни, має власні реєстри; дуже часто вони не дотримуються граматичних або логічних правил повсякденної мови. Вони є своєрідною мовою, яка функціонує та знайомить із контекстами, в яких вони використовуються.

Медична термінологія належить до найбільш інтенсивно прогресуючої частини словникового складу мови, що пов'язано насамперед, із швидким розвитком медицини та міжнародною науковою інтеграцією в цій галузі знань. Це не стала система, вона змінюється та пристосовується до потреб сучасності [4].

Встановлення лексичного багатства медичної сфери видається складним завданням, оскільки неможливо чітко окреслити межі її функціонування, яке ще більше розширюється за рахунок «стику», прикордонних ділянок медицини та загальновживаної лексики, що яскраво проявляється в рекламній сфері. Щороку світ медичної лексики поповнюється новими одиницями. Для її фіксації використовуються різноманітні лінгвістичні джерела, але повністю відобразити її словесне багатство неможливо через динамічність процесів поповнення її термінології [2, с. 210].

Мова реклами унікальна, оскільки здебільшого вона не відповідає логічним правилам розмовної мови. Реклама відхиляється від норм, оскільки вона лаконічна та спрямована на увагу. Дж. Браун вказує на те, що рекламний дискурс базується на припущенні, що текст створюється з наміром переконати глядача купити продукт чи послугу або представити цей продукт чи послугу якомога бажанішими для глядача [1, с. 111].

Спираючись на цей факт, можна також стверджувати, що у рекламному тексті виділяються чотири основні компоненти, що формують його структуру (слоган; заголовок; основний текст реклами; теґлайн або ехо-фраза). Однак у рекламному тексті не завжди обов'язково чітко розділяти всі компоненти, оскільки окремі структурні компоненти можуть бути взаємозамінними, інших може просто не бути через відсутність потреби у них [1].

Список літератури

1.Коваленко Є. Рекламний текст як основна одиниця рекламної комунікації: особливості лінгвістичного аналізу. Київ, 2009. 300 с.

2.Радецька С. В., Туряниця К. С. Англомовні та україномовні медичні веб-сайти: вживання та переклад медичної термінології, прагматична адаптація перекладу. *Наукові записки НДУ* 2017. С. 210–213.

3.Brown G., Yule G. Discourse analysis. United Kingdom : Cambridge University press, 1983. 149 p.

4.Chabner D. The Language of Medicine. Saint Louis, Mo : Saunders/Elsevier, 2011. Print. 1036 p.

5.Hutchinson T., Waters A. English for Specific Purpose. Cambridge : C.U.P, 1987.

6.Tanyel F., Stuart E. W., Griffin J. Have «Millennials» Embraced Digital Advertising as They Have Embraced Digital Media? *Journal of Promotion Management*. 2013. Vol. 5, no. 19. P. 652–673.

7.Weilbacher W. M. Choosing & working with your advertising agency. Chicago United States of America : Lincolnwood, 1991. 170 p.

Марія Хоміцька
Науковий керівник – доц. Петренко О.Д.

Способи перекладу інфінітивних комплексів

На сьогоднішній день перекладацька діяльність займає важливе місце в суспільстві. Як усім відомо, основною формою взаємодії людей під час процесу пізнавально-трудової діяльності є обмін інформацією за допомогою мови. У зв'язку з цим постає питання, що стосується правильного співвідношення одиниць інформації тої чи іншої мови. Сучасна лінгвістика приділяє особливу увагу дослідженню окремих синтаксичних одиниць мови, в тому числі, інфінітивних комплексів. Ці дослідження вивчають мову з боку аналізу змісту та функціонування. Це важливо для кращого розуміння тої чи іншої мови та її коректного перекладу. Моя робота буде присвячена розгляду структури інфінітивних комплексів та, безпосередньо, їх перекладу українською мовою. Переклад інфінітивних комплексів впродовж багатьох років є актуальним предметом дослідження серед українських та іноземних мовознавців, у тому числі серед Я. І. Рецкевича, Т. А. Зражевської, Л. Ф. Кутузова, В. Н. Комісарова, І. В. Корунець, С. Каллахема, Т. Н. Мальчевської та В. І. Шпака. Окремо можна виділити І. Ф. Калайдовича, який здійснив великий та важливий внесок у дослідження інфінітиву: він виділив інфінітив із категорії загальних дієслів та перевів в окрему, самостійну категорію. З часом інфінітив став особливою частиною мови і був розглянутий як слово, що не відмінюється. І в українській, і в англійській мовах інфінітив багатофункціональний, проте кількість його форм в обох мовах відрізняється, викликаючи тим самим труднощі під час перекладу [1, с.132]. Не існує чітких відповідників специфічним інфінітивам, як тривалому (Continuous) наприклад. У цілому варіанти вживання інфінітива у різних його функціях для кожної мови специфічне. Проте існують певні способи та правила перекладу інфінітивних утворень [2, с. 2], про які я детально розповім у своїй роботі. Загалом, правильний переклад інфінітиву напряму залежить від його синтаксичної конструкції. Через складність передачі значення слова між різними мовами, перекладачі часто використовують метод компенсації, але загалом спосіб перекладу інфінітиву залежить від його функції у мовленні. Хочу наголосити, що у процесі вивчення інфінітивних комплексів використовують різні методи дослідження, які також

впливають на подальший переклад [2, с. 43-44]. Приміром, структурно-семантичний метод дослідження дозволяє визначити одиницю мови, насамперед слова у словосполученнях; порівняльно-зіставний – встановлює наявні сходження або розбіжності в побудові речень, в яких використовується словосполучення з інфінітивом; структурно-лінгвістичний метод виділяє чіткі структурні елементи мови, які характеризують чіткий опис мови – закономірності, властиві англійській мові, та мові вцілому. Між комплексом інфінітивних конструкцій та засобами їх відтворення простежується певна закономірність, яка має значний вплив на спосіб їхнього перекладу. Однією з них є необхідність уникнення дослівного перекладу. Це потрібно для правильного розуміння співрозмовника та задля кращої мовної адаптації. Під час вибору окремого елемента перекладу важливо звертати увагу на його функцію в контексті мовлення. Важлива також однозначність у розкритті терміна та специфічні форми певних елементів інфінітивних комплексів під час передачі їхнього сенсу українською мовою. Незважаючи на велику кількість наукових статей та досліджень на цю тему, вона залишається актуальною для розгляду. Тому чим більше буде інформації на тему інфінітивних комплексів, тим легшим буде їхній переклад.

Список літератури

1. Кравченко Т. М., Пагутяк Ю. Структурні особливості перекладу інфінітивних конструкцій англійської мови на українську//Міжнародний науковий журнал «ОСВІТА І НАУКА». Випуск 24(1): 2018. 131-135 с.
2. Переклад інфінітивних конструкцій: 2017. 94 с. URL: https://ukrreferat.com/chapters/inozemna-mova/pereklad-infinitivnih-konstruktsij-na-materiali-romanu-s-moema-the-moon-and-sixpence.html

Богдана Царик
Науковий керівник – проф. Кійко Ю.Є.

Особливості німецької мови в Австрії

Німецька мова негомогенна, полінаціональна, адже використовується не лише в Німеччині, а й в Австрії, Швейцарії, Ліхтенштейні, Люксембурзі. На особливості мовної ситуації в Австрії вплинули історичні, географічні та конфесійні особливості [5, с. 15]. Конституційно закріпленою офіційною мовою в Австрії є класична німецька мова (Hochdeutsch). Втім, у повсякденному житті австрійці розмовляють виключно регіональною мовою – національним австрійським варіантом німецької мови – Österreichisches Deutsch [4], яка має свої фонетичні та граматичні особливості і використовується переважно тільки в межах цієї країни. Мета нашого дослідження – описати особливості австрійського національного варіанта німецької мови. Матеріалом дослідження послугували словники, довідкові матеріали, мовлення носіїв австрійської німецької мови, зафіксовані в австрійських ЗМІ. Об'єкт дослідження – німецька мова та її різновиди в Австрії. Предметом дослідження виступають мовні (фонетичні, граматичні, лексичні) особливості австрійської німецької мови. На фонетичному рівні австрійська літературна вимова дифтонгів відрізняється від їхньої німецької вимови (*au [au], ei [εi], eu [ǿy]*). Голосні звуки вимовляються ширше і водночас слабше. Це призводить до того, що простий голосний звук легко дифтонгізується: *[i]* переходить в *[ia]*, *u* – в *[ue]* або *[ua]*. До характерних особливостей вимови німецької мови в Австрії належать також відсутність аспірації у початкових *[p]*, *[t]*, *[k]*, передньоязикова артикуляція *[r]*. У деяких словах наголос падає на інший склад (австрійський варіант *Úniform* – німецький варіант *Unifórm*, *Kópie – Kopíe* та ін.). На граматичному рівні спостерігаються відмінності у роді іменників: австрійське *die Dress* та німецьке *der Dre*ss, австрійське *die Schank* та німецьке *der Schank* тощо. Відмінності спостерігаються також у засобах утворення множини іменника. Так, австрійським формам *das Scheit – die Scheiter* протиставлені німецькі *das Scheit – die Scheite / die Scheiter*. В інших випадках кожен варіант мови має власну форму множини імені: австрійське *der Erlaß – die Erlässe*, німецьке *der Erlaß – die Erlasse*. У

системі дієслова відмінності можуть виявлятися в парадигмі відмінювання. Так, 2-га особа однини дієслів з результатом кореневої морфеми на *-sich* (*naschen*) в австрійському варіанті приймає закінчення *-t*, (*du nascht*; *du rutscht*), тоді як в німецькій мові – *-(e)st* (*du nascht / naschest*; *du ruschst / rutschest*). Своєрідні особливості австрійська німецька мова має й на лексичному рівні. Наприклад, австрійці використовуються слово *Kasten* замість *Schrank, Paradeiser* замість *Tomate, Stuhl* замість *Sessel* (власне німецьке значення для *Sessel* «зручніший, м'який (набивний) стілець», тоді як в австрійському варіанті *Sessel* – це синонім до *Stuhl* (а власне німецьке *Sessel* називається в Австрії *Fauteuil*). Німецькі форми *es schmeckt schön* чи *Butter aufs Brot schmieren* заміняються на варіанти *es schmeckt gut* або *Butter aufs Brot streichen*. Деякі слова німецької мови в Австрії використовуються в іншому, часто – другорядному значенні, наприклад, *Brühe* в Австрії позначає тільки «несвіжу смердючу рідину», а в Німеччині «*[klare] Suppe*». Отже, австрійський національний варіант німецької мови має свої специфічні риси на фонетичному, граматичному, лексичному рівнях. Стандартний варіант австрійської німецької мови має багато спільного з власне стандартною німецькою мовою та використовується в Австрії широко. Перспективами подальших досліджень може стати порівняльний аналіз німецької та австрійської німецької варіантів мови.

Список літератури

4. Österreichisches Deutsch. URL: https://de.metapedia.org/wiki/%C3%96sterreichisches_Deutsch

5. Wiesinger P. Die deutsche Sprache in Österreich. Das österreichische Deutsch. Schriften zur deutschen Sprache in Österreich. Wien, Köln, Gray, 1988. № 12. S. 10–30.

Іван Цвеленюк
Науковий керівник – проф. Бялик В. Д.

Евфемізми в англійських ЗМІ та їх переклад українською мовою

За останні десятиліття в лексиці англійської сталися великі зміни. У мові активно розвивається тенденція до словотворчості – і ми можемо спостерігати це на численних прикладах мови реклами та ЗМІ. З іншого боку, сьогодні спостерігається активне вживання евфемізмів, тобто нейтральних за своєю емоційною оцінкою лексем, які мають на меті уникати комунікативних конфліктів, вуалювати негативну для адресата інформацію, тим самим спотворюючи реальну дійсність та надаючи маніпулятивний вплив. Евфемія, що спочатку використовується у сфері ділового спілкування (переважно громадськими діячами), переноситься в інші сфери, поширюючись тим самим повсюдно.

У сучасних ЗМІ евфемізми набули значного поширення. Сьогодні евфемізми чітко поділяються на дві групи залежно від належності видання до якісної та «жовтої» преси; соціально-політичним чи розважальним виданням. Так, особистісні евфемізми найпоширеніші у ЗМІ другого типу. Вони розкривають такі теми, як хвороби, інтимні відносини, вік, фізичні недоліки людини, смерть, фізичний стан людини та ін. народжуваності та смертності населення, фінансова незахищеність населення, освіта та ін. Усі ці теми фігурують у якісних виданнях, проте дуже часто для розкриття проблем журналістами та експертами використовуються евфемізми, за рахунок яких багато залишається «в тіні». Підтвердженням є численні виступи політичних лідерів, економістів, соціологів; публікації інтерв'ю, звітів, аналітичних статей та особливо репортажів у пресі.

Дедалі більший дослідницький інтерес до евфемії пов'язаний з тим, що сучасна лінгвістика фокусується на вивченні мови у тісному взаємозв'язку з людиною та її духовно-практичною діяльністю. Якщо на зорі використання евфемічних засобів їхня роль швидше зводилася до алегоричного опису неприємних або бентежних тим, які в основному ставилися до таких аспектів, як згадка про расову, етнічну та релігійну приналежність, то тепер тематика дещо розширилася і включає гендерну приналежність та фізіологічні особливості конкретних.

Евфемія і дисфемія відбиває соціальні, культурні, моральні цінності, і навіть особливості світогляду і мислення у промови окремих особистостей, а й у мовному портреті сучасного суспільства загалом. Евфемізм і дисфемізм повністю залежать від прийнятих в соціумі оцінок тих чи інших явищ, від визначення того, що допустиме, а що ні. Звідси й випливає необхідність їх систематичного вивчення у зв'язку з культурними та соціальними змінами.

Таким чином, хоча мотиваційні передумови вживання евфемізмів носіями мови можуть бути різними, проте всі вони мають єдину мету – замінити соціально або психологічні неприйнятні прямі номінації на аналогічні, але з більш нейтральним значенням, що значною мірою полегшує процес передачі інформації у певних сферах людської діяльності. Проблема евфемізації мови недостатньо досліджена, все ж існування евфемізмів в англійській мові беззаперечне. Зростаючий інтерес до цієї проблематики, прогнозується, стане поштовхом для подальших ґрунтовних досліджень застосування евфемізмів як в англійській мові, так і в інших мовах в цілому.

Список літератури

7. Вишнівський Р.Й. Філологія. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету, 2014. №6. С. 10–19.
8. Галайчук А. Художні евфемізми та проблеми їх відтворення у перекладі. Мовні і концептуальні картини світу, 2013. Вип. 46(1). С. 231–239.
9. Іванова В. І. Явище евфемізмів сучасній українській англійській мовах. К., 2009. 30 с.
10. Ключник Р. М. Дискурс протесту та політична коректність: до питання про евфемізми в політичній комунікації. Регіональні студії, 2018. 13. С. 30–35.

Маріанна Цуркан
Науковий керівник – доц. Косенко А.В.

Вербальні засоби впливу в англомовних медійних текстах

Центральним поняттям, яке містить у собі медійні тексти, типи взаємодії між мас-медіа та реципієнтами, реалізацію різноманітних функцій та комунікативну ситуацію, є медійний дискурс. З огляду на значну популярність та впливовість ЗМІ, саме медійний дискурс виступає найактуальнішим явищем для дослідження. Його функції такі: інформативна, комунікативна та функція впливу. Центральна для сучасних медіа функція впливу, адже головна мета ЗМІ – це вплив на суспільство з допомогою вербальних та невербальних засобів [15, с. 25].

Науковою базою дослідження стали праці вітчизняних вчених, що займаються вивченням особливостей дискурсу, зокрема медійного: Н. П. Карпчук [5], Н. В. Таценко [15]. Серед закордонних вчених до розвідки медійного дискурсу залучені: А. Дюрант [19], Є. О. Кожемякін [6], С. Пінкер [20], М. Талбот [21] та інші. Мовленнєвий вплив досліджувала значна кількість зарубіжних та вітчизняних вчених на різних етапах його розвитку, серед них: Г. Г. Почепцов [8], В. В. Різун [10], О.О. Селіванова [11; 12], В. Б. Скрябіна [14] та інші.

Дослідженнями в галузі перекладознавства займаються такі вчені: В. В. Демецька [1] (психолінгвістичний аспект перекладу), О. В. Ребрій [9] (еквівалентність та адекватність перекладу), О. О. Селіванова [12], І. Ю. Сіняговська [13] (особливості використання та проблема диференціації перекладацьких трансформацій), а також С. О. Швачко [17] (концептуальні аспекти перекладу) та інші.

Не менш важливий феномен переклад засобів впливу, оскільки це явище розв’язує проблеми міжкультурної комунікації [17, с. 21]. У процесі перекладу засобів впливу в англомовному медійному дискурсі, перекладач стикається з проблемою відмінного сприйняття тієї самої інформації носіями різних мов. Причинами цього є розбіжності в ментальній та культурній картинах і баченні світу.

Попри значну кількість публікацій і наукових праць, які репрезентують медійний дискурс та засоби мовленнєвого впливу,

питання адекватного перекладу цього явища залишається відкритим, фрагментарно розглянутим та недостатньо вивченим. Головна причина цього полягає в його динамічності, адже з кожним роком технології, соціум та мова прогресують, внаслідок чого з'являються нові засоби впливу в медійному дискурсі, а разом із тим постає необхідність розширювати напрями його дослідження та перекладу, що визначає актуальність пропонованого дослідження.

Список літератури

1. Демецька В. Адаптивна модель перекладу в психолінгвістичному вимірі / В. Демецька // Psycholinguistics : збірник наукових праць. Серія : Філологія. – Переяслав-Хмельницький : ФОП Домбровська Я. М., 2019. – Вип. 26(2). – С. 70–90.

2. Єгорова А. Г. Вербальні засоби впливу в англомовних медійних текстах. Дуальність впливу : курс. робота : 035.04 «Германські мови та літератури (переклад включно)» / А. Г. Єгорова. – Суми, 2017. – 33 с.

3. Єгорова А. Г. Вербальні засоби впливу в англомовних медійних текстах. Дуальність впливу [Текст] / А. Г. Єгорова; наук. кер. О. О. Жулавська // Перекладацькі інновації: матеріали VIII Всеукраїнської студентської науково- практичної конференції, м. Суми, 15–16 березня 2018 р. / Редкол. : С. О. Швачко, І. К. Кобякова, О. О. Жулавська та ін. – Суми : СумДУ, 2018. – С. 17–21.

4. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія / Р. П. Зорівчак. – Львів : Вища шк. Вид-во при Львів. ун-ті, 1983. – 174 с.

Анастасія Черленяк
Науковий керівник – проф. Єсипенко Н. Г.

Британські культурні маркери у сучасних газетних текстах (на матеріалі британських онлайн видань)

Згідно із загальноприйнятними даними, абстрактний сучасний молодий споживач інформації не може обійтися без користування всесвітньою інформаційною системою. Газетні періодичні онлайн видання є доступними джерелами інформації, а для британців, відповідно до результатів різних опитувань, як наприклад опитування від Publishers Audience Measurement Company, газетні тексти характеризуються більшим кредитом довіри, ніж інші способи отримання інформації. Кредит довіри до газет реалізується її змістом. Це цілісний, свідомо структурований дискурс, у якому велике значення відіграють текстові і візуальні повідомлення. Про культурні маркери британців свідчить тематика газет. За статистичними даними близько 70% публікацій присвячено, насамперед політичним й соціальним питанням. Актуальними і цікавими темами для британців є культурні аспекти життя. Однак варто зауважити, що для величезної кількості споживачів інформації (за деякими даними до 80%) читання газети обмежується лише знайомством із заголовками [1, с. 268]. МакАртур зазначає: «Заголовки газет, як правило, включають емоційно-забарвлену лексику, часто пов’язану з тероризмом, тиранією або примусом» [2, с. 8]. Це свідчить про британську культурну свідомість, загальний світогляд молодої сучасної людини та її проблематику орієнтування у світі. Чимало вчених зауважують, що феномен масової культури не може існувати у відриві від феномену масової інформації. Окрім визначення загальнополітичного та культурного клімату нового «інформаційного суспільства» у цілому, мас-медіа визначають також і мовний клімат кожної конкретної країни окремо [3, с. 113].

Газетно-публіцистичний стиль характеризується своєю функціональністю, націлений на виклад інформації у здебільшого лаконічній формі. Характерне його використання у таких способах поширення інформації, як газети, суспільно-політичні журналах, радіо, телебачення тощо.

Особливості газетного стилю характеризують дві групи – мовну та екстралінгвістичну. Характерною ознакою газетного стилю є його

спрямованість на вплив, насамперед стоїть ціль не точно і лаконічно ознайомити читача з новинами, а викликати у нього певне ставлення до подій, спонукати до діяльності, до потреби зайняти певну громадську позицію, змінити погляди чи сформувати нові.

Відповідно до даних Ofcom, молодші вікові групи набагато частіше користуються інтернетом і соціальними мережами для отримання новин, тоді як їхні старше покоління віддає перевагу друкованим виданням, радіо і телебаченню. У грудневому звіті 2018 року за результатами опитування, проведеного компанією Publishers Audience Measurement Company, зазначалося, що новини від найпопулярнішої на той час газети The Guardian, включаючи новини, що публікуються в інтернеті, щомісяця отримують понад 23 мільйони дорослих британців. [4].

Проте молодь віддає перевагу іншим джерелам отримання інформації. Статистика TikTok показує, що популярність додатка у Великобританії неухильно зростатиме протягом наступних кількох років. За прогнозами Statista, у 2025 році у Великобританії буде 15 мільйонів активних користувачів TikTok.

Підсумовуючи вищесказане, можна стверджувати, що періодичні онлайн-видання досі є одним із найпоширеніших способів отримати інформацію для британців, проте це не довговічна статистика.

Список літератури

1. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник : 2-ге вид., перероб. і допов. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.
2. McArthur. The Oxford Companion to the English Language. Oxford and New York: Oxford University Press. 1992. P. 8.
3. Серебрянніков Б.А. Про матеріалістичний підхід до явищ мови. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – 319 с.
4.Waterson, Jim (17 December 2018). "Guardian most trusted newspaper in Britain, says industry report". The Guardian. Retrieved 17 December 2018..

Віталіна Черниш
Керівник – доц. Лесінська О. М.

Функціонально-семантичні характеристики англо-американських запозичень у молодіжному сленгові сучасної української мови

Актуальність вибору теми визначається сучасною тенденцією

посилення дослідження лексики різних соціальних груп, зокрема підлітків, які складають більшість нашого населення. Варто зауважити, що молодіжні сублінгвістичні явища – поки що менш досліджений напрям у мовознавстві і потребує поглибленого вивчення. Адже більшість лінгвістичних досліджень спрямовані на розгляд динамічних особливостей аксіологічних компонентів лексичних одиниць як елементів сенсоутворення, що сприяють розвитку мови, відображають зміну цінностей мовної спільноти до дійсності, відтворюють національний менталітет будь-якої мови та національний мовний рівень. Невід'ємною ознакою живого функціонування будь-якої мови є існування в ній своєрідних підмов - так званих соціолектів. Соціолект – це мова, якою користуються представники певних соціальних груп, тих чи інших професій та вікових категорій. Термін "соціолект" може стосуватися соціально обмежених діалектів, одним з яких є жаргон та сленг. Сленг - це слово або фраза, яка зазвичай асоціюється з тією чи іншою соціальною групою і відіграє певну роль у побудові ідентичності. Як найуживаніша функціональна мова спілкування у «своєму колі», сленг є проявом вікового конфлікту та індикатором невідповідності молодіжних потреб молодих людей та можливостей реалізації. Ця суперечність особливо яскраво виражена в мовних здібностях молодого покоління. Англійська мова стала справжньою мовою світу. Нею володіють близько 1,5 мільярда людей. Її словниковий запас становить півмільйона слів [1]. Поява англійського сленгу є не тільки результатом розширення самої англійської мови (через вивчення іноземних мов у школах, поширення англійської літератури, захоплення британською музичною культурою, активізацію міжнародних відносин), але й популяризації західного життя, бажання молоді бути схожими на героїв популярних фільмів та телешоу. Через що й відбувається механічне перенесення англійських лексем в українську мову. Нещодавно в українській мові з'явилося поняття *каучсерфінгу*. Це онлайн-мережа для мандрівників, які шукають безкоштовне житло[2]. Прагнення мовної економії, заміна багатослівних виразів одним словом. Наприклад, замість «виконавець співу, який супроводжує вокальну партію» зручніше використовувати лексему *бек-вокаліст* (англ. backing vocal - спів на задньому плані) [2]. Молодіжний сленг є одним із додаткових джерел мовного лексичного складу та одним із компонентів культури загалу. Активним

«постачальником» розмовної мови підлітків є розмовний словниковий запас учнів, який має явні експресивно-емоційні динамічні характеристики. Молодіжний сленг використовується в різних типах дискурсу, в тому числі в рекламному художньому дискурсі в Інтернеті та друкованих ЗМІ, в такий спосіб реалізуючи загальний код спілкування з молодою аудиторією [3]. Отже, молодіжний сленг - це самостійний рівень національної мови, який певною мірою відображає рівень культури, освіти та соціального розвитку. Він містить лексику щонайменше трьох лексико-стилістичних підсистем: нестандартної розмовної мови, жаргону та вульгаризмів.

Список літератури

1. Ткачівська М. Б. Молодіжний сленг і його переклад. *Наукові записки [Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського]. Серія: Філологія (мовознавство)*, 2015. С.390-395

2. Грабовий П. М. Зіставлення англійського та українського молодіжного сленгу в лінгвокультурологічному аспекті. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*, 2011. С. 99-10

3. Мартос С. А. Молодіжний сленг: комунікативний аспект. 2005. С.23- 24

Аліна Черній
Науковий керівник – доц. Петренко О.Д.

Лінгвістичні особливості науково-технічного перекладу

В умовах інформаційного суспільства розвиток науки і техніки тісно пов'язаний з обміном інформацією між фахівцями різних професій, адже науковий прогрес неможливий без взаємного ознайомлення з досягненнями, тенденціями, напрямками розвитку різних галузей. Тому науково-технічний переклад стає актуальним у підготовці фахівців із перекладу і є окремою дисципліною, де поєднується лінгвістичний аспект із науково-технічним.

Основна вимога до науково-технічного перекладу – це точна передача інформації. Під час процесу перекладу науково-технічної літератури, треба брати до уваги те, що хоч мова науково-технічних текстів є частиною загальнонаціональної мови і використовує її лексику та граматичну будову, але їй притаманний певний стиль, який відповідає меті та завданням змісту наукової літератури, а також деяким особливостям як у галузі термінології, так і у галузі граматики. Тому для точної передачі змісту під час перекладу використовуються еквівалентні відповідники лексичних одиниць мови перекладу мові оригіналу. Загально розповсюджена практика здійснення цього – застосування словників та вивчення питань проблеми пошуку у них рівноцінних одиниць. Варто зазначити, що переклад німецької науково-технічної літератури відрізняється від перекладу художньої літератури, газетних статей, документально-ділового матеріалу. М. Снель Горнбі відзначає, що між різними видами перекладу (технічний / літературний переклад) спільного не так вже й багато [1, с. 138].

Тексти науково-технічного дискурсу, завдяки визначеним характеристикам, становлять специфічну, особливо складну для розуміння категорію літератури. Як стверджують О. Ключник та Г. Грицик, найтиповішими лексичними особливостями науково-технічної літератури є насиченість тексту термінами та термінологічними сполученнями. Терміни становлять суттєвий складник науково-технічних текстів і являють собою одну з головних причин виникнення труднощів під час перекладу [2, с. 2]. У процесі всієї своєї перекладацької діяльності перекладач повинен вдосконалюватися у різноманітних дисциплінах та сферах. Тобто перекладачеві потрібно брати участь у конференціях та семінарах,

присвячених питанням теорії та практики перекладу з відповідного напряму спеціалізації, підвищуючи у такий спосіб свою компетенцію [3, с. 3-4].
Ціла плеяда відомих лінгвістів-перекладознавців, як-от Л. С. Бархударов, В. Е. Бреус, В. Н. Комісаров, В. В. Коптілов, Я. І. Рецкер, А. В. Федоров, В. І. Карабан, І. В. Корунець, Л. М. Черноватий, здавна займалися дослідженням поняття науково-технічного тексту крізь призму відтворення у перекладі. Вони вивчали та описували лексичні, граматичні, жанрово-стилістичні, а також термінологічні проблеми, які типово виникають під час здійснення перекладу текстів науково-технічної літератури. Слід зазначити, що нехтування при перекладі науково-технічних текстів повинні бути виправдані особливостями української мови або ж вимогами стилю. Переклад в цілому не повинен бути ані буквальним, ані вільним переказом оригіналу, хоча елементи того й іншого обов'язково наявні.

Список літератури

1. Актуальні проблеми науково-технічного перекладу : колективна монографія. Дніпропетровськ : НГУ, 2007. Вип. 2. 256 с.
2. Ключник О. Труднощі науково-технічного перекладу [Електронний ресурс] : стаття з наукової конференції / О. Ключник, Г. Грицюк. — К., 2013. — 4 с. — Режим доступу : http://conferences.neasmo.org.ua/node/1408
3. Дерді Е. Т. Причини низької якості науково-технічного перекладу та шляхи їх подолання / Е. Т. Дерді, А. С. Сахро // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. — 2011. — С. 34–39.

Анастасія Чолан
Науковий керівник – доц. Лесінська О.М.

Лексико-граматичне значення та функції англійського інфінітива і його переклад українською мовою

Інфінітив вихідної мови (ВМ) значно більше репрезентативний за кількістю форм, він відрізняється і за спектром функцій, тому всі ці розбіжності не можуть не викликати деякі труднощі в процесі його відтворення в мові перекладу (МП). Ще більш проблемні для перекладу інфінітивні комплекси, які не мають прямих граматичних відповідників, що ускладнює процес перекладу. Мета цієї роботи – встановити кореляцію між різними чинниками, що зобумовлюють перекладацькі стратегії для передачі граматичної форми інфінітива; її завдання: 1) виявити збіги й розбіжності в процесі перекладу інфінітива та його комплексів у різномовних текстах; 2) класифікувати способи перекладу інфінітива й інфінітивних комплексів з англійської мови українською. У роботі використовуються такі методи наукового дослідження: порівняльно-зіставний, який спрямовано на встановлення збігів і розбіжностей у репрезентації інфінітива в зіставлюваних мовах; кількісний, що дає змогу виявити частотні характеристики англійського інфінітива в різних функціях у вихідному тексті; дескриптивний, що передбачає сукупність процедур інтерпретації й опису досліджуваної граматичної одиниці, та метод випадкової вибірки для роботи з ілюстративним матеріалом. У процесі перекладу іншомовних текстів фахівець може зіткнутися з багатьма труднощами. Це зумовлено тим, що між різними мовами, окрім лексичних, наявні й значні граматичні відмінності, спричинені особливостями їхньої граматичної системи. Тому для відтворення іншомовних текстів перекладачеві потрібно аналізувати граматичну структуру іншомовних речень і конструювати їхні відповідники з огляду на мовні норми та жанр перекладу

(літературний, переклад науково-технічних, публіцистичних текстів тощо).

За результатами проведеного дослідження ми дійшли таких висновків:

1. У тексті роману інфінітив найчастіше вживається у функції частини складеного дієслівного присудка, обставини мети та означення.

2. Кількісний аналіз продемонстрував, що в ієрархії способів відтворення інфінітива в обох досліджуваних мовах домінує переклад граматичним аналогом. Решту типів зафіксовано в такій кількісній послідовності: особова форма дієслова, підрядне речення, заміна частин мови та вилучення.

3. Під час перекладу інфінітива фахівці вдаються до різних трансформацій з метою досягнення еквівалентності й відповідності нормам МП. Крім граматичних замін, вони також здійснюють лексичні й лексико-граматичні трансформації: смисловий розвиток та антонімічний переклад.

Список літератури

1. Верба Л. Г. Граматика сучасної англійської мови: Довідник. К.: Логос, 2022. 638 с.

2. Зражевська Т.А., Біляєва Л.М. Труднощі перекладу з англійської мови на українську. К:Вища школа, 2022. с.192.

3. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця: Нова книга, 2023. 620с.

4. Кротевич Є. В., Родзевич Н.С. Словник лінгвістичних. Київ, 2015. С.235.

Софія Чуревич
Науковий керівник – доц. Косенко А.В.

Англомовні скорочення у соціальних мережах: функціональний семантичний аспекти

В останні роки люди можуть помітити, що англомовні країни зазнали величезних змін на соціальному, національному та мовному рівнях. З формуванням нових політичних, економічних і культурних відносин в суспільстві і формуванням різних нових типів інститутів і організацій виникає велика необхідність в постійному поповненні словникового запасу англійської мови.

Актуальність даної теми зобумовлена широким розповсюдженням і вживанням скорочень в інтернет-просторі та в мобільних текстових повідомленнях. У нову еру високих технологій в людини є необмежені можливості для спілкування. SMS-спілкування також можна розглядати як різновид сучасного письмового спілкування, а швидкий розвиток соціальних мереж і їх широке використання привели до популяризації інтернет-спілкування.

Тенденція комунікативної економії поширюється на всі мовні підсистеми. Кожна мова має безліч скорочень та абревіатур, тому що вони займають важливе місце в комунікації і займають одну з лідируючих позицій в словотворенні, яке доповнює морфологічну структуру сучасних мов.

Мета роботи полягає у визначенні англомовної абревіатури у сфері віртуальної комунікації упрагматичному аспекті.

Матеріал дослідження – скорочені SMS-повідомлення, соціальні мережі, такі як Твіттер та Інстаграм, Інтернет-тексти, величезна кількість різноманітних скорочень з книг.

Сучасна англійська переживає період так званого буму, коли з'являється нова лексика. Зростання чисельності словникового запасу визначає раціональність мови, економію називного відмінка і словотвору.

Одним з найбільш яскравих проявів раціоналізації мовленнєвої діяльності та оптимізації мовного процесу є феномен скорочення словникового запасу.

Вивчення механізму редукування слів і його ролі в процесі сучасного англійського словотвору вважається актуальною проблемою в сучасних дослідженнях англійської мови.

Особливо часто скорочуються багатоскладні лексичні одиниці і предметні фрази. Редукційний механізм відіграє головну роль у формуванні редукційної форми, яка виконує «більш економічну» функцію заміни складних слів. Вони також служать формою скорочень, які являють собою різні типи складних скорочень.

Тому, необхідно розрізняти явища словотворення, що безпосередньо пов'язано з визначенням напрямку редукційного механізму.

У процесі дослідження розглянуті особливості англомовного голосового зв'язку інтернет-простору, і SMS-повідомлень і способи їх відтворення.

Основна відмінність між фонетичними і лексичними скороченнями полягає в їх практичному застосуванні: лексичні скорочення існують як в письмовому, так і в усному мовленні (вони є незалежними лексичними одиницями), тоді як фонетичні скорочення використовуються тільки в письмовій формі (вони не є незалежними лексичними одиницями).

Отже, можна зробити висновок, що повсякденна мова доповнюється все новими і новими скороченнями з різною структурою і семантикою, тому в майбутньому вчені мають вивчити велику кількість невивчених скорочень.

Очевидно, що з появою інтернету стало можливим створення нових інструментів і середовищ, що обслуговуються мовою, і вони також привели до появи нової проблемної галузі знань – інтернет-лінгвістики.

Список літератури

1. Лобовікова О. О. Соціальні мережі як феномен інформаційного суспільства / О. О. Лобовікова, А. С. Мельніков // Вісник Львівського університету. Серія соціологічна. – 2011. – Випуск 5. – С. 154–160.

Віра Швед
Науковий керівник – асист. Сунько Н. О.

Лексичні та синтаксичні особливості інтернет сленгу в американських і британських інтернет-виданнях

Мова сучасних ЗМІ характеризується своєю експресивністю, вона рясніє різноманітними лексичними одиницями, а іноді і сучасними кліше. Автори не відмовляються від сленгових словотворів, оскільки сленгове забарвлення приваблює їх тим, що такі нові лексичні вирази здаються особливо виразними. Необхідність відстежити закономірності появи сленгу та його впливу на прикладі британських та американських джерел ЗМІ актуальне для нашого дослідження. Мета нашої роботи полягає у з'ясуванні лексичних та синтаксичних особливостей інтернет сленгу в американських та британських інтернет виданнях**.** Поставлена мета передбачає виконання таких завдань: висвітлити поняття сленгу у працях вітчизняних та зарубіжних вчених-лінгвістів; з'ясувати основні причини виникнення сленгу; окреслити роль сленгізмів у засобах масової інформації; охарактеризувати жанрові особливості використання сленгізмів; здійснити аналіз особливостей функціонування та використання сленгізмів в американських та британських ЗМІ; провести тематичний аналіз сленгізмів в британських та американських ЗМІ. У роботі встановлено, що кількість сленгізмів, які використовуються, варіює в залежності від специфіки жанру. Так, велика кількість сленгізму знайдена в жанрі персональне інтерв'ю, рецензія та стаття, що зобумовлено високим читацьким попитом.

Проаналізовано інтерв'ю політиків та людей світу шоу бізнесу і було виявлено, що в інтерв'ю з музикантами, акторами та режисерами частотність використання сленгізмів становить 86 %, тоді як в інтерв'ю з політиками - 14 %. Наведемо приклад інтерв'ю Пола Маккартні: «*He's been especially involved with this one as initially he felt the sauce — «wasn't* ***up to scratch****» – so he insisted the developers research the sauce at his local Chinese restaurant. The sauce was duly reformulated and, Sir Paul says proudly, went «from being something that was reasonable but didn't really* ***wow*** *me»* [4].

Аналізуючи лексичні та синтаксичні особливості сленгізмів в британських інтернет-виданнях, методом суцільної вибірки обрано статті із видань «The Guardian» та «The Sun». З'ясовано те, що

сленгізми у вигляді порівняння та метафори не тільки роблять мову статей більш експресивною, а й містять імпліцитно виражену оцінку, передаючи ставлення автора до повідомлення [1]. Наприклад: «*The younger party* ***chick*** *should…»* [2]. *Chick* - «навшпиньки», автор дає незвичайне порівняння молодої жінки.

Випуски американських каналів, таких як CNN, CBS THIS MORNING та шоу Good Morning America (GMA) слугували нам матеріалом при дослідженні особливостей функціонування сленгізмів. Наприклад, на сьогоднішній день «*hit list*» також можна використовувати в більш позитивному спектрі (список людей, яким хочуть «завдати удару», що є сленгом для слова «вибрати», «намічати»). Було б цілком нормально сказати «*Let`s make* ***a hit list of*** *all the people we want to email to come to tomorrow`s party*» [3]. Вираз "*Behind bars*" - досить популярний зі значенням "в ув'язненні". Наприклад: «*Carl has been* ***behind bars*** *for years for committing a crime*» [4].

Отже, було виявлено, що британські та американські сленгізми мас-медіа часто представлені метафорами, порівняннями, вигуками або й цілими словосполученнями. З іншого боку, сленг характеризується незакінченістю фраз, скороченням речень та синтаксичних конструкцій.

Список літератури

1. Глущук Н. В. Лінгвопрагматика сучасного англомовного сленгу: витоки, класифікаційні та семантичні ознаки. Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови. 2013. № 21. С. 22–36.
2. The Guardian. URL: https://www.theguardian.com/international
3. CNN. 2019. URL: https://edition.cnn.com
4. Good Morning America URL: https://www.goodmorningamerica.com

Марія Швець
Науковий керівник – доц. Гнатковська О.М.

До питання встановлення лінгвальних засобів вербалізації концепту

На сьогоднішній день основна одиниця когнітивної лінгвістики – концепт, стала предметом дослідження багатьох науковців. Концепт визначають як вербалізований смисл, представлений низкою мовних реалізацій, або одиницю знання, що має мовне вираження [3, с. 33-34]. Оскільки вербалізація має тісний зв'язок з концептом, а чіткого визначення поняття "концепт" досі не існує, питання вербалізації концептів спричиняє численні дискусії.

Як відомо, терміни «вербалізація», «об'єктивація», «репрезентація», «актуалізація» та «омовлення» концепту, вважають синонімічними, оскільки відображають перехід від абстрактної одиниці концептосфери до конкретного відображення поняття, втіленого у мові [2, с. 41].

Проте деякі вчені переконані, що концепт – невербальне явище, оскільки це смисл, який не набув мовних форм, інші ж допускають можливість повної вербалізації концепту, наголошуючи на тому, що вербалізація виконує функцію переходу певної думки у вербальну форму мови [5, с. 488].

Крім того, у наукових працях також зустрічаються твердження про те, що концепт – це частково вербалізований феномен, оскільки лише частина концептуальної інформації може бути відображена словесно, а отже, решта представлена в психіці ментальними репрезентаціями: образами, схемами, картинками [1]. Зокрема, Д. Каліщук висловлює таку думку: «Повний опис концепта навряд чи можливий, можна говорити про особливості вербалізації того чи іншого концепта на певному етапі розвитку суспільства, у певному типі дискурсу тощо» [2, с. 245].

Ми дотримуємося ідеї, що концепти можуть бути вербалізованими частково, оскільки в результаті індивідуального пізнання для їхнього повного втілення потрібні комплексні засоби.

Перелік мовних засобів, які можуть використовуватися для вербалізації концепту, включає прямі й переносні номінації, контекстуальні синоніми, однокорінні слова та частини різних мов, пов'язані з основними номінаціями, оказіональні індивідуально-авторські номінації, фразеологізми, паремії, асоціати, метафоричні

номінації, стійкі сполуки, синонімічні ключовому слову, стійкі порівняння, вільні словосполучення, словникові та енциклопедичні дефініції, тематичні, публіцистичні, художні тексти, сукупність текстів [4, с. 49].

Варто також зазначити, що основний метод дослідження концептів отримав назву «концептуальний аналіз», проте лінгвісти використовують різні супутні методи аналізу концептів. Для встановлення вербалізаторів концепту, окрім концептуального аналізу, можуть використовуватися такі методи: аналіз словникових дефініцій, метод компонентного аналізу, метод контекстуального аналізу, аналіз концептуальних метафор.

Отже, вербалізація концепту – це відображення частини концептуальної інформації мовними засобами, оскільки концепт є частково вербалізованим явищем. Вербалізаторами концепту можуть виступати різні мовні одиниці, словникові одиниці та навіть тексти.

Список літератури

3. Алефиренко Н.Ф. Проблемы вербализации концепта: Теоретическое исследование. Волгоград, 2003. 96 с.
4. Каліщук Д.М. Концептуальні стилі англомовних політиків(на матеріалі політичного дискурсу президентів Дж. Буша мол., Б. Обами): дис. Луцьк, 2017. С. 41-245.
5. Косенко А.В. Вербалізація концепту функціональний та когнітивно-дискурсний аспекти: дис... канд. філол. наук : 10.02.04 / Одеський національний ун-т. Одеса, 2013. 493 с.
6. Попова З. Д., Стернин И. А. Когнитивная лингвистика: Монография. Москва, 2007. 314 с.
7. Селіванова О. О. Світ свідомості в мові. Мир сознания в языке: Монографічне видання. Черкаси, 2012. 488 с.

Анастасія Шеколенко
Науковий керівник – проф. Єсипенко Н. Г.

Розвиток лексичної компетентності за допомогою методу проєктів

Щоб вдало опанувати іноземну мову та вміти використовувати її в повсякденному житті, методисти наголошують на потребі розвивати чотири навички в іноземній мові: читання, говоріння, письмо та мовлення. Одним з головних компонентів цих аспектів є лексична компетентність.

Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти [1] кажуть про те, що під поняттям лексична компетентність визначається як певні лексичні знання, які людина застосовує під час практичного використання іноземної мови. Треба зазначити, що в неї входять дві основні складові: лексична та граматична. Лексична охоплює слова та сталі вирази, коли граматична – такі частини мови, як сполучники, частки, прийменники та займенники.

В нашому дослідженні описуємо ефективні шляхи розвитку лексичної компетенції в учнів старших класів. Найчастіше засвоєння лексичної одиниці починається з опанування її звучання та написання, тобто графічного та фонетичного образів. Потім доречно пояснювати значення слова, його зв’язок з іншими лексичними одиницями. Краще практикувати вивчення лексичних одиниць з прив'язкою до контексту і давати учням змогу якомога більше практикувати самостійне використання вивчених слів та словосполучень [2, с. 50].

Проаналізувавши існуючі методи вивчення лексичних одиниць, ми дійшли до висновку, що учням старшої школи буде актуально вивчення слів за допомогою методу проєктів. У педагогічному світі цей метод почав застосовуватись завдяки представникам американського руху прогресивної освіти. Основні основи методу розробив педагог і філософ Джон Д`юї, чия наукова школа в Чиказькому університеті була заснована на процесі дослідження. Він та його послідовники В. Кілпатрик, Е. Коллінгс, Є. Паркхерст обґрунтували ідеї проєктної діяльності. Провідна ідея наукової школи полягала в тому, щоб виконувана дитиною навчальна діяльність будувалася за принципом: «Все із життя, все для життя» [3].

За визначенням С. Ф. Шатілової, «лексичні мовленнєві навички сприймають іншомовну лексику на основі слухо моторних і

мовленнєво-лексичних зв'язків між графічними формами слів і їх значеннями, а також зв'язків між іншомовними словами, навичками, які правильно сформовані, використані та зрозумілі» [3]. Метод проєктів допомагає побудувати ці зв'язки та дати учням змогу використати лексичні одиниці на практиці.

Отже, робимо висновок, що опанування лексичної компетенції є однією з основних складових вивчення іноземної мови в цілому. Для розвитку лексичної компетенції ми обрали метод проектної роботи. Він надає учням найбільше простору для креативності та практики.

Список літератури

1.Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий редактор українського видання д-р пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.

2.Кучерук О. А. Формування лексичної компетентності учнів у процесі навчання української мови з використанням методу проектів [Електронний ресурс] 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/28971.

3.Project-Based Learning: A Critical Pedagogy for the Twenty-First Century [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/275685844_Project

Віолета Шенкарюк
Науковий керівник – асист. Сунько Н.О.

Особливості перекладу алюзії як засобу вираження авторської інтенції в англомовному газетному заголовку

У загальному розумінні преса – це засоби масової інформації, які мають велику вагу в культурному та політичному житті країни і, отже, в житті людини. Особливе місце в світовому інформаційному просторі в даний час посідає англійськомовна преса. Тематика публікацій в англійськомовній періодиці охоплює не тільки внутрішні проблеми країни, але й зовнішні події. Аналіз заголовків газетних текстів набуває чимраз більшого значення. Окремим і не менш важливим аспектом даних досліджень є вивчення особливостей газетних заголовків зарубіжних видань. Мета роботи полягає у визначенні особливостей газетного заголовка англійськомовних газетних видань. Згідно з метою, перед нами постав ряд таких завдань: розглянути заголовок газетного тексту як самостійну одиницю; вивчити мовну специфіку заголовків англійськомовних видань; проаналізувати мовні особливості заголовків; схарактеризувати проблеми перекладу алюзій в заголовках англійськомовних видань та запропонувати шляхи розв’язання. Наукова новизна полягає у комплексному дослідженні прийомів та стратегій перекладу заголовків інтернет-версій британської та американської преси з 2020 по 2022 рік. У даній роботі ми з’ясували, що заголовок — це цілісна текстова одиниця, що виконує номінативну пропозицію, вказує на вміст цього тексту і відокремлює його від інших. У газетах заголовок відображає головну ідею статті. У газетних текстах заголовок виконує такі функції, як номінативна, сигнальна, інвективна, рекламна, спонукальна, експресивна, графічно-видільна. Заголовки в газеті характеризуються лаконічністю, оперативністю, публіцистичністю, жанровою палітрою. Роглянуто класифікації сучасних англомовних газетних заголовків. Вони класифікуються залежно від кількості елементів, за ознакою повноти вираження, ступенем інформативності. Під час проведеного аналізу ми з’ясували, що в англомовних газетах часто зустрічаються алюзії в заголовках у вигляді порівняння, метафори, іронія, метонімія, гіперболи та ін. Використання заголовків із використанням алюзій, що виступають як питання різних видів, покликане привернути увагу читаючих до змісту повідомлення. Ми проаналізували найчастіші алюзії в заголовках газет

“Independent”, “Daily Telegraph” та “New York Times”. Деякі з них: “*horn of plenty“, “Achilles“, “Homeric“, “Icarus“*. Серед прикладів алюзії у заголовках сучасних англійськомовних інтернет-видань можна відзначити такий: *Merkel can not afford to see another Apocalipsis*. За допомогою виразів *another Apocalipsis* відбувається алюзія на біблійні події кінця світу. Отже, переклад алюзії є доволі клопіткою справою і вимагає багато зусиль від перекладача. Потрібно не лише досконало володіти англійською мовою, а й знати особливості алюзії та основні способи перекладу. Здійснюючи переклад алюзії, перекладач повинен враховувати культуру країни мови оригіналу, особливості написання твору, вік читача, сферу його обізнаності.

Список літератури

10. Кузнецова Г. В. Алюзія як лінгвістичне явище / Г. В. Кузнецова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету Сер. : Філологія. Одеса, 2014. № 9. С. 89–91.
11. Микитів Г. В. Інтерпретація газетних заголовків у сучасному інформаційному просторі [Текст] / Г. В. Микитів// Вісник Запорізького національного університету : зб. наук. пр. Філологічні науки. Запоріжжя, 2010. № 1. С. 233–237
12. Longman Dictionary of Contemporary English [LDCE]. 5th ed. Harlow: Pearson Education Limited, 2006. 1950 p.
13. NTC’s American Idioms Dictionary [NTCAID]. 3rd ed. National Textbook Company; McGraw-Hill, 2000. 640 p.

Жанна Шикеринець
Науковий керівник – проф. Кійко С.В.

ДИНАМІКА СИСТЕМИ СИЛЬНИХ ДІЄСЛІВ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Дієслова в німецькій мові, як і у всіх германських мовах, поділяються на два великі словозмінні класи: сильні і слабкі. За цими умовними термінами, запровадженими Я. Гріммом в «Німецькій граматиці» [1, с. 836], стоять значні відмінності у способах утворення форм, часів і способів. Дослідженню цих особливостей присвячено значна кількість робіт з історії німецького дієслова, проте фронтальний аналіз системної еволюції всієї сукупності сильних дієслів в історії німецької мови з урахуванням структури їхньої парадигми та із використанням статистичних методів раніше не проводився. Таким чином, виникає необхідність систематизувати дані, накопичені до теперішнього часу історичною германістикою, та використати сучасні методи для пояснення змін історії німецького дієслова.

Об'єктом нашого дослідження є особливості процесу розвитку сильних дієслів в різні періоди історії німецької мови. **Предмет** дослідження – динаміка системи сильних дієслів в історії німецької мови. Відповідно, дані інших германських мов і діалектів залучаються до порівняння лише у випадках, у яких це потрібно для прояснення ситуації у німецькій мові. **Метою** дослідження є встановлення динаміки системи сильних дієслів в історії німецької мови протягом її розвитку в різні періоди. Для досягнення мети нами було визначено наступні **завдання**: 1) простежити історію всіх сильних дієслів, наявних у давньоверхньонімецькій мові; 2) узагальнити отримані результати; 3) пояснити їх у рамках сучасних теорій, що висуваються в галузі порівняльно-історичного мовознавства і діахронійної морфології. Для глибшого розуміння процесів, які відбуваються у системі сильних дієслів, ми застосували такі **методи дослідження**: порівняльно-історичний метод до морфологічного типу німецького сильного дієслова і його словозмінних засобів; метод суцільної вибірки сильних дієслів давньоверхньонімецької мови різних типів з подальшим вивченням їх еволюції за лексикографічними джерелами і базами даних, що охоплюють матеріал різних періодів історії німецької мови; комплекс статистичних методів аналізу отриманого матеріалу.

У сучасній німецькій мові сильні дієслова відрізняються від слабких у цілій низці форм: у дійсному й умовному способах простого минулого часу (претериту), у дієприкметнику минулого часу (дієприкметник II), у 2 і 3 особах однини дійсного способу теперішнього часу і в однині наказового. В нашому дослідженні проаналізовано 275 сильних дієслів, відібраних з писемних пам'яток. До кожного дієслова створена невелика словникова стаття, у якій простежується його історія до сучасного періоду. Ці статті не мають уніфікованого формату: у кожному випадку наводяться ті факти, які є релевантними для історії конкретного дієслова. Єдина уніфікована частина – це висновок, який для кожного періоду містить інформацію одного з п'яти типів:

1) дієслово було сильним;

2) дієслово має варіативність форм / змішані форми (під змішаними формами розуміємо переважання слабких форм у претериті і сильних форм у дієприкметнику II або навпаки);

3) дієслово мало слабкі форми;

4) чергування дієслова неможливо визначити;

5) дієслово в цю епоху відсутнє.

У ході дослідження встановлено, що відбувається поступове випадання з німецької мови лексем, які спочатку відносилися до сильного відмінювання: у кожному наступному періоді їх стає в середньому на 10% менше. Спостерігаючи за динамікою системи німецьких сильних дієслів, можна зробити висновок, що як система сильні дієслова існують фактично тільки до кінця середньоверхньонімецького періоду, а надалі замість цієї системи залишаються її релікти. Отже, дослідження системи сильних дієслів виконується з метою визначення закономірностей їхніх змін в періоди розвитку німецької мови.

Список літератури

1. Grimm J. Deutsche Grammatik. Bd. 1. Göttingen: Dieterich, 1822. 1084 s.

Василь Шородок

Науковий керівник – доц. Лесінська О.М.

Мовні засоби вираження, зображення та розвитку магії в англомовних жанрах фентезі (на основі роману Патріка Ротфусса «Ім'я вітру»)

Актуальність цієї теми полягає в оригінальності та новизні такого жанру, як фентезі, адже він з'явився близько початку-середини XX століття і почав активно розвиватись та розділятись на різноманітні жанри на початку XXI століття. Мета даного наукового дослідження полягає в дослідженні мовних засобів вираження та зображення магії в англомовних творах жанру фентезі. В наш час існує велика кількість не тільки книг у жанрі фентезі, а й самих різновидів цього жанру. Цей феномен вивчався під різними кутами, такими науковцями як Олейнікова Г.О., Шпак І. В., Ніконова В. Г., Четова Н. Й. та багатьма інших, які вивчали не лише вираження магії та її зображення, а й створення інших світів та методи їх формування. Найкращим буде для початку дослідити сам термін «фентезі». Спочатку необхідно провести чітку лінію між фентезі та фантастикою, адже ці два жанри дуже часто плутають. Для цього необхідно звернути увагу на визначення з тлумачного словника української мови, яке звучить так: «Фентезі – жанр літератури, що з'явився в Англії у середині XX століття, який примикає до фантастики, але в більш вільній, «казковій» манері, що використовує мотиви далеких переміщень у просторі та часі, інопланетних світів, штучних організмів, міфологію древніх цивілізацій…» [2].

Загалом, науковці схильні до думки, що саме поняття фентезі та твори в схожому жанрі були ще в часи лицарських романів. Причиною цього є те, що події в даних творах розгорталися в умовному та фантастичному просторі, який не відповідає тогочасній Європі «темних віків» напередодні середньовіччя. Сюжет в таких романах зазвичай розвивається у вигаданій країні, а всі події обертаються довкола королівського двору або ж когось «обраного», який повинен подолати зло задля вищої мети та захисту свого королівства. Зазвичай головним героєм є лицар, який хоче слави або ж кохання юної та прекрасної дівчини.

Якщо звернутись до статті Юлії Зайченко, то найбільш відомим та значущим для створення традицій фентезі був роман «Смерть Артура» Т. Мелорі, написаний в 1485 р. [3, с. 253]. Авторка зазначає, що в даному творі ми вперше стикаємось з образом «Світлого Королівства», що веде боротьбу з темними силами, а головною кульмінацією твору є мандрівка лицаря задля вищої мети.

Говорячи про особливості жанру, головне завдання автора полягає у створенні яскравого, нового світу з продуманими персонажами, які будуть викликати у читача різні справжні емоції, а головне – переживання за долю головних героїв. Усе це разом складає одну з найголовніших рис художнього стилю – естетичну функцію. Для досягнення такого результату автори використовують різні засоби для оформлення естетичної інформації в художньому тексті, такі як: епітети, порівняння, метафори, авторські неологізми, гра слів, іронія, промовисті антропоніми та топоніми, діалектизми, жаргонізми, арготизми та вульгаризми [1, с. 314-315].

Це підводить нас до того, що фентезі – це доволі самобутній, цікавий та різносторонній жанр, який розвивається й сьогодні. Тому вивчення його феноменів, різноманітних способів перекладу та шляхів розв'язання перекладацьких проблем є доволі важливою та необхідною справою для перекладача, чому саме і присвячена ця робота.

Список літератури

1. Володихін Д. М. ФЕНТЕЗІ.Енциклопедія Кругосвіт. URL: https://www.krugosvet.ru/enc/kultura_i_obrazovanie/literatura/FENTEZI.html .
2. СловникUA.2005. URL: https://slovnyk.ua/index.php?swrd=Фентезі .
3. ФЕНТЕЗІ ЯК ЖАНР СУЧАСНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ. ТОВ "Фірма "Планер". 2015. №21. С. 250–254.

Мирослава Шотропа
Науковий керівник – Руснак Д. А.

Використання методу проєктів у процесі вивчення французької мови і літератури

Одна з сучасних технік, що дозволяє застосувати на практиці накопичені знання з предмета, – проєктна форма роботи. Студент може зрозуміти та використати результат, отриманий під час проєкту на практиці. Метод проєктів вважається особливою формою організації при вивченні іноземної мови, оскільки створюються умови для творчої роботи в команді в комунікативно-пізнавальної діяльності. **Актуальність теми дослідження**. Методика навчання іноземних мов завжди спрямовується на пошук найраціональніших методів навчання. Кожен з них має свої позитивні і негативні сторони та своє об'єктивне значення за певних умов. Однак завжди методи, які використовувалися в навчальних закладах, залежали від соціального фактору, тобто суспільства, що впливало на зміст і мету навчання іноземних мов та на вибір самої мови.

Метод проєктів почав застосовуватися в США в 20-х роках минулого століття. Зміст і значення проєктної діяльності в процесі навчання у вітчизняній періодиці розкривали в своїх працях О. Коберник, В. Сидоренко тощо. Відмінність їхнього бачення заключається в цінністі методу проєктів у розвитку соціально значущих якостей особистості: колективізму, громадсько-політичної активності, працьовитості, наполегливісті. Цінність методу з точки зору американських колег, полягала в індивідуалізації навчання, спираючись на пізнавальні інтереси учнів і предметний досвід [1, с.29-30].

Мета нашого дослідженні полягає у вивченні характеристики та актуальності застосування даного методу у процесі вивчення іноземної мови і культури, зокрема французької.

Метод проєктів описується як «система навчання, за якої учні набувають знань і вмінь у процесі планування та виконання поступово складніших практичних завдань — проектів» [3]. «Історичний досвід апробації методу показує, що ця техніка повинна бути недомінуючою та органічно вплетеною в освітній процес поряд з іншими методами навчання і виховання» [3]. В процесі роботи над проектами учні розвивають свої фізичні, інтелектуальні та вольові здібності, особистість творчо реалізується, а результати проектів мають

суб'єктивну новизну та об'єктивну ситуацію, що має практичне значення під контролем викладача. Метод проєктів передбачає групову, парну чи індивідуальну роботу учнів, забезпечує гарантоване досягнення планованих результатів.

Проєкти можуть бути міждисциплінарними або монодисциплінарними, внутрішніми або міжнародними. Залежно від діяльності, проєкти можуть бути творчими, дослідницькими, ігровими, прикладними або ознайомчими[1, с.71-76]. В процесі роботи студенти вчаться працювати з текстом, аналізувати та узагальнювати інформацію, освоюють вміння та навички комунікативної діяльності, генерування ідей.

Отже, метод проєктів є сучасною педагогічною технологією - способом організації навчального процесу, який грунтується на взаємодії учнів з вчителем під час поетапної діяльності, метою яких є досягнення поставлених цілей, і характеризується опорою на особисті потреби, самостійність, досвід та особливості студентів, а також наявність практичних результатів; У навчанні іноземної мови метод проєктів та його використання враховує специфіку цього навчального предмета і має вплив на організацію проєктної діяльності, тобто зазвичай передбачає групову роботу з акцентом на процес комунікації, додаткову роботу з відбором мовного матеріалу та важливість представлення кінцевих результатів.

Список літератури

1. Гребеннікова О.А. Проектна діяльність як засіб розвитку пізнавальних інтересів. Великий Новгород, 2005. 181с.

2. Заскалєта С.Г., МДП Самостійна робота студентів при вивченні іноземної мови як засіб активізації пізнавальної діяльності URL: - Режим доступу: https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/zbirnuku/13/11.pdf

3. Проектний метод в освіті URL: - Режим доступу: method.Vladimir.Rcde.Ru/getblob.Asp?

Вікторія Шульга
Науковий керівник – проф. Єсипенко Н. Г.

Оцінювання на уроках англійської мови

Навчання іноземної мови – спеціально організований процес, у ході якого в результаті взаємодії учителя та учня здійснюється засвоєння і відтворення іншомовного мовленнєвого досвіду відповідно до поставленої мети [2, ст. 29]

Згідно з державним стандартом, метою навчання іноземної мови на базовому курсі є оволодіння учнями фундаментальними основами іншомовного спілкування, виховання та формування характеру особистості.

Оцінювання – це обов'язковий етап уроку, метою якого є порівняння отриманого результату з поставленою метою за заздалегідь встановленими критеріями та формулювання на цій основі відношення до якості виконання діяльності. Система оцінювання повинна вибудовуватися так, щоб учні брали участь в контрольно-оцінювальній діяльності, набували навички та звички до самостійного оцінювання.

Серед найефективніших засобів підвищення рівня навчальних результатів – формувальне оцінювання, розроблене М. А. Пінською, яка одна з перших почала вивчати та впроваджувати технологію такого оцінювання та називає його «Оцінюванням для навчання», яке дозволяє «взяти в свої руки контроль за своїм навчанням» безпосередньо самим учнем [3, с.241].

Формувальне оцінювання, як метод проміжного контролю, дає вчителю можливість отримувати інформацію про те, як іде навчальний процес, своєчасно коригувати його, а також давати можливість учням відстежувати свої досягнення в англійські мові самостійно.

Прийом «Сходи успіху», розроблений Наполеоном Хіллом, слугує гарним прикладом самооцінювання. При підведенні підсумку уроку, учням пропонується оцінити свою роботу, використовуючи так звані сходи успіху та смайлики, визначити сходинку за п'ятибальною шкалою та пояснити обрану оцінку. Використовуючи цю методику, учні оцінюють кожен вид діяльності на уроці і намагаються об'єктивно пояснити свій вибір.

Продуктивною методикою для формувального оцінювання також слугує прийом "BLOB Tree", який передбачає розвиток навичок критичного мислення, високого рівня оцінки, пояснення та

метапізнання в учня. Перед дітьми ставиться завдання оцінити свої знання з граматичного чи лексичного матеріалу на початку уроку, і позначити себе на Blob tree, пояснивши своє рішення. У такий стосіб учні зможуть дійти єдиної думки, що потрібно повторити [1, ст. 168].

Формувальне оцінювання передбачає постійний зворотний зв'язок між вчителем та учнем, завдяки якому останній отримує інформацію про орієнтири свого розвитку у навчанні, разом із вчителем розробляє мету та аналізує результат своєї діяльності на зрозумілому рівні. Вчитель підтримує учнів у процесі навчання з метою подолання труднощів у засвоєнні матеріалу та подальшого прогресу учнів. Завдяки активній участі учнів в процесі оцінювання вони глибше розуміють матеріал і розвивають навички самооцінювання, зростає їх мотивація до навчання англійської мови.

Список літератури

1. Бешлей О. , Орищук С. Підвищення мотивації студентів в умовах дистанційного навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук.* Дрогобич. 2021. Вип.37. том 1. С. 164-170.

2. Бігич О., Бориско Н.,Борецька Г. Методика навчання іноземних мов і культур:теорія і практика.Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.

3. Shyba A. The influence of the effective factors on the foreign language acquisition. *The XI th International scientific and practical conference «Academic research in multidisciplinary innovation».* November 30 – December 03, 2020 Amsterdam, Netherlands, p. 241-244.

Катерина Шульженко

Науковий керівник – проф. Єсипенко Н. Г.

Концептосфера у сучасній когнітивній лінгвістиці

Загальновідомий факт, що концепт — це один із провідних мисленнєвих елементів у когнітивістиці, який може гуртуватись разом з іншими концептами і формувати певну сукупність. Завдяки цьому було визначено поняття «концептосфера».

Уперше це визначення сформульовано Д. Лихачовим. Він інтерпретував концептосферу як сукупність можливостей, що відкриваються в словниковому запасі як окремого індивіда, так і мови загалом. На додаток до цього, когнітивіст зазначав, що концептосфери можуть сполучатись між собою, тобто у концептосферу суспільства входить концептосфера лікаря, далі концептосфера родини, а також авторська концептосфера.

Надалі, наукові розвідки у цій сфері привели до широкого використання терміна. Як наслідок – його розуміння дещо змінилось. Філологиня О. Селіванова під концептосферою застосовує синонімічний термін «концептуальна система» і трактує її як «систему концептів у свідомості людини, що відтворює у вигляді структурованих й упорядкованих знань уявлення про світ, дійсність і результати внутрішнього рефлексивного досвіду людини» [3, с. 261]. Як ми можемо підмітити, погляд науковиці відрізняється від канонічного підходу Д. Лихачова. О. Селіванова прирівнює сферу з доменом і відносить їх до тематичних полів, тому що вони описують певну предметну область.

Аналогічно до цього, досліджуваний термін також трактують як неупереджено наявну сукупність вербально та паралінгвістично маркованих, включаючи національно позначених мисленнєвих компонентів лінгвокультурології, організованих за схемою ієрархії, цілісності та структурності, або як виняткове ментальне утворення, яке постійно розвивається та скеровує напрям інтерпретації для чіткішого сприйняття її компонентів [2, с. 64-65].

Ми послуговуємося терміном «концептосфера», уточнюючи, що це складне ментально-лінгвальне явище, яке вміщує вербалізовані та невербалізовані концепти, що репрезентують індивідуально- авторське

бачення світу та когнітивно значущі цінності [1, с. 175]. Концептуальною сферою виступає ієрархічна сукупність концептів, яка функціонує у вигляді схем, фреймів, гештальтів та понять, що уособлюють різні характеристики навколишнього світу досліджуваного об'єкта.

Підсумовуючи вищезазначене, ми дійшли висновку, що концептуальна сфера є складним мисленнєво-лінгвальним утворенням, побудованим на засадах ієрархічності та впорядкованості. З плином часу, науковці змінюють своє бачення цього терміна, тому існують різні його трактування. Перспективу подальшого дослідження терміна «концептосфера» визначає зростаючий інтерес до концептуалізованого бачення навколишнього середовища та послідовного структурування наявних знань.

Список літератури

1. Єсипенко Н.Г. Структура й еволюція лінгвокультурного концепту. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки : науковий журнал. Сер. Філол. науки*. Луцьк : Східноєвропейський нац. ун-т. 2015. Вип.4. С. 177-181.
2. Косенко А. В. Вербалізація концепту BEAUTY: функціональний та когнітивно- дискурсивний аспекти : дис. … канд. філол. наук : 10.02.04 / Одеський нац. ун-т. ім. І. Мечникова. Одеса, 2013. 282 с.
3. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.

Анастасія Шуляр
Науковий керівник – доц. Томнюк Л. М.

Дублетність термінів у німецькій та англійській юридичній терміносистемах та шляхи її перекладу

Дублети, поряд з омонімами, синонімами та іншими групами слів, що об'єднуються за певними структурними ознаками, представляють одну з найдавніших і найширших лексико-семантичних категорій. Але якщо більшість із цих категорій давно і міцно зайняли своє місце в ряді загальноприйнятих розділів лексикології і стали об'єктами пильної уваги та всебічних досліджень, то явище дублетності порівняно менш проаналізоване.

Дублетність відрізняється від явища синонімії. О. Мартиняк відзначає, що термін має певну дефініцію, яка співвідноситься з поняттям, та володіє певними його характеристиками [1]. Водночас будь-які термінологічні одиниці, які виражають те саме поняття з трансформацією форми, є його дублетами, а не синонімами.

Дублети можуть виникати в процесі розвитку і формування термінології, коли робиться спроба вводити в мову найбільш відповідний оригінальний чи запозичений термін, а також в результаті появи нових понять у мові.

Явище дублетності характерне переважно для терміносистем германських мов. Проблема перекладу дублетів виникає через те, що англійські та німецькі мовні одиниці не завжди передаються як дублети українською мовою. Це відбувається головним чином тому, що дублети не завжди мають еквіваленти і їм бракує стандартизації, як лексикографічної, так і термінологічної [2].

Що стосується перекладу у сфері юриспруденції, то тут проблема досягнення адекватності при передачі термінів-дублетів відіграє чималу роль. Юридичний переклад має певні особливості у порівнянні з іншими видами перекладу. Перекладачі юридичних текстів повинні працювати зважаючи не лише на специфіку мови перекладу та мови оригіналу, але й на культурні аспекти перекладу. Водночас дуже важливо точно відтворювати особливості правових систем цільової та вихідної мови та зважати на можливість наявності відмінностей у них через сильний соціокультурний та історичний вплив. Ця складність особливо посилюється при роботі з перекладом термінологічних одиниць у юридичному тексті [3].

Можна виокремити три основні підходи до перекладу німецьких та англійських дублетів українською мовою:

1) переклад одним словом є найкращою тактикою у тому випадку, якщо два дублетні терміни максимально ідентичні за семантичним значенням, щоб уникнути тавтології та плеоназму.

2) послівний переклад обох компонентів мовної одиниці дозволяє зберегти та відтворити особливості відтінків значень.

3) описовий переклад дозволяє описово відтворити певне поняття більш характерними для української мови конструкціями.

Отже, дублетність – це відмінне від синонімії мовне явище, яке позначає однакові за значенням лексичні одиниці, які можуть відрізнятись за формою. Дублетність є поширеним явищем юридичної терміносистеми німецької та англійської мов. У сучасній лінгвістиці не виробленого єдиного підходу до перекладу дублетності українською мовою. Перекладачеві варто здійснювати вибір щодо способу перекладу дублетів німецької та англійської терміносистеми в кожному конкретному випадку, зважаючи на необхідність забезпечення адекватності та еквівалентності мовної одиниці мовою перекладу, не перевантажуючи текст цільовою мовою.

Список літератури

1. Мартиняк О. Явище синонімії у термінологічній лексиці. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Проблеми української термінології. 2008. № 620. С. 100–103.
2. Buşila A. The issue of translating legal doublets in notarial acts from English into Romanian. Lingua legis. 2017. № 5. P. 123-136.
3. Чернікова Л. Ф. Переклад як вид мовленнєвої діяльності. Особливості юридичного перекладу. Культура народів Причорномор’я. 2014. № 267. С. 180-184.

Максим Щербак
Науковий керівник – асист. Заполовський М. В.

ЛЕКСИЧНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПЕРЕКЛАДУ РОМАНУ МАКСА ФРІША «НЕХАЙ МЕНЕ ЗВУТЬ ГАНТЕНБАЙН»

Пропоноване дослідження присвячено розгляду й порівнянню лексико-стилістичних особливостей перекладу роману Макса Фріша «Нехай мене звуть Гантенбайн» («Mein Name sei Gantenbein») у виконанні Петра Таращука.

Його актуальність визначається недостатнім вивченням лексико-стилістичних особливостей у перекладах творів цього письменника. Мета доповіді – виявити лексичні та стилістичні особливості роману М. Фріша в оригіналі та в перекладі вищезгаданого роману.

У рамках дослідження було поставлено такі завдання:

1) дослідити особливості написання роману «Нехай мене звуть Гантенбайн» та його перекладу;

2) проаналізувати особистий стиль автора та перекладача;

3) проаналізувати лексичні та стилістичні особливості роману та перекладу;

4) порівняти переклад з текстом оригіналу.

Для їхнього виконання використано комплексну методику дослідження. Одним із основних методів став зіставний (порівняння тексту-перекладу з текстом-оригіналом), наступний метод – дедуктивний (окреслення особливостей твору перекладу лексичних та стилістичних також і семантичних елементів твору), а також описовий метод (висвітлення інформації про особистий стиль автора та перекладача, відомості про твір та його переклади).

Встановлено, що перекладач Петро Таращук у своїй роботі використовує прийом одомашнення, щоб наблизити читача до тексту культури мови перекладу. Наприклад, перекладач використав такі слова, як *«базікати», «плентатись», «опалубка» «плітки», «біганина»*. Але, як відомо, це може призвести до втрати частини інформації тексту оригіналу. Тому водночас він послуговується і вишуканою літературною мовою, про що свідчать такі слова і вирази, як *«графиня», «лоджія», «п'єдестал», «улесливо кпили»* та ін. [1].

Окрім цього, помічено, як перекладач надає лексичним засобам додаткової конотаційної забарвленості. Наприклад: *«er war bleich»* [2, с.

5] – *«був блідий, як полотно»* [1]. Це свідчить про те, що він при описі намагається якомога точніше передати задум автора, тому й використав порівняльну конструкцію, яка відсутня в тексті оригіналу.

У ході дослідження тексту оригіналу та перекладу зауважено, що при написанні роману автор доволі часто порівнює людей та природу, надає неживим речам стани і риси, притаманні живому. Це робиться для того, щоб твір звучав для читача по-новому, нестандартно. Розгляньмо приклад: *«Ich sehe ihr nahes Haar, grün-schwarz-blau wie Hahnenfedern, und ihre Herbstzeitlosenhaut»* [2, с. 22]. З нього можна побачити, як автор зіставляє волосся дівчини з пір'їнами півня.

На основі інших прикладів також з'ясовано, що, перекладаючи художні тексти, потрібно чітко та вміло враховувати естетичну функцію оригіналу задля збереження образів персонажів та природи, брати до уваги стилістичні особливості вихідного тексту.

Використовуючи прийоми одомашнення, розширення та доповнення (зокрема, за допомогою порівнянь і додаткової конотаційної забарвленості), Петро Таращук, на нашу думку, зумів врахувати в українській мові основні лексичні та стилістичні особливості роману, що ще раз підтверджує його професіоналізм як перекладача і адекватність цього перекладу.

Вважаємо, що порівняльний аналіз перекладацьких стратегій в інших творах М. Фріша може мати певний інтерес для теорії і практики перекладу, що відкриває перспективу для подальших досліджень у цьому руслі.

Список літератури

1. Макс Фріш. Нехай мене звуть Ґантенбайн / Пер. з нім. П.Таращука. — Харків: Фоліо, 2010. 284 с.
2. Max Frisch. Mein Name sei Gantenbein Roman Suhrkamp. suhrkamp eBook Berlin 2011. Suhrkamp Verlag Frankfurt am Main 1964 280

Ольга Щербакова
Науковий керівник – доц. Лесінська О. М.

Антонімічний переклад як спосіб досягнення адекватності при перекладі твору Гарпер Лі «Убити пересмішника».

Тема антонімічного перекладу як способу досягнення адекватності на базі певного твору актуальна тим, що велика кількість перекладачів під час своєї діяльності стикається з проблемою, коли потрібно під час перекладу тексту змінити форму слова або словосполучення на протилежну (позитивну - на негативну, і навпаки), а зміст одиниці, яку перекладаємо, залишити подібним. Перекладач має використати цей прийом і в той же час зберегти змістову та прагматичну еквівалентність не порушуючи норм. Саме тому так важливо розглядати та досліджувати різні варіації та застосування антонімічного перекладу на практиці [4, с. 291]. Великий внесок в дослідження антонімічного перекладу та його проблем зробили такі вітчизняні та зарубіжні науковці, як Стельмащук З.В., Смоляна А., Карабан В. І., Комісаров В.Н., Латишев Л.К. та ін [2, с. 290]. Мета роботи полягає в аналізі вже відомої інформації про антонімічний переклад, як один із методів перекладу лексичних одиниць, та застосування його під час перекладу уривків з твору Гарпер Лі «Убити пересмішника» і перевірка його на адекватність [5, с.1-273]. Для порівняння антонімічного перекладу з оригіналом тексту взята праця Михайла Харенка [1, с. 1-215]. Антонімічний переклад – це лексико-граматична трансформація, яка здійснює перетворення стверджувальної форми одиниці в заперечну, або навпаки і не викликає істотні зміни змісту та значення. Наприклад: *“Why don't you just knock the front door down?” (“To kill a Mockingbird” by Harper Lee)– “Може ти просто виб’єш вхідні двері?” (“Убити пересмішника”, Гарпер Лі)* [5, с.1-273]. Цю трансформацію представляють трьома видами: 1) негативацією; 2) позитивацією; 3) анулюванням двох наявних в реченні негативних семантичних компонентів [3, с. 303].

Розглянемо приклади антонімічного перекладу уривків твору Михайлом Харенком. Приклад перший: *Jem brushed his hair back to get a better look. “Why don’t you come over, Charles Baker Harris?” he said. “Lord, what a name.”- Джем одкинув з лоба волосся, щоб краще було видно хлопця. — Підійди-но сюди, Чарлз Бейкер Гарріс. Ну й ім'я ж у тебе!* [5, с.4] *Заперечна форма присудка у вихідному реченні*

передається наказовим способом у перекладі. Подивимось другий приклад: *“Miss Maudie, this is an old neighborhood, ain’t it?” - — Міс Моді, наша вулиця дуже стара, правда?* [5, с. 68] *Негативна частка у вихідному реченні передається прислівником при перекладі.* Третій приклад: *"Jem and me’s the only children around here." - "Навкруги, крім нас із Джемом, і дітей більше немає."* [5, с. 68] Прикметник *only* у вихідному тексті передається присудком. В усіх випадках можна побачити контекстуальний антонімічний переклад, який відповідає адекватності, не порушує норми та передає зміст.

Отже, використовуючи методи спостереження, порівняння та аналізу досліджено переклад твору “Убити пересмішника”, виконаний Михайлом Харенком. Доведено, що переклад адекватний та еквівалентний. Матеріал, який ми проаналізували, дає змогу усвідомити важливість проведення досліджень у галузі антонімічного перекладу для вдосконалення навичок фахівців з перекладу.

Список літератури

1. *Гарпер Лі. Убити пересмішника* : Роман. К.: Молодь, 1975. Переклад: Михайло *Харенко*. С. 1-215

2. Смоляна А. Компенсація та антонімічний переклад як засоби передачі комунікативної та стилістичної рівнозначності різномовних художніх та нехудожніх текстів.*Лінгвістика*. Випуск 10, К.:290-294с.

3. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Частина ІІ. Вінниця.: Нова книга, 2001. 303с

4. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение : курс лекций. – М.: ЭТС, 2000.192 с .

5. Harper Lee, TO KILL A MOCKINGBIRD. NY: Copyright, 1960, renewed 1998. P. 1-273

Валерія Яковлева
Науковий керівник – доц. Соловйова О.В.

Вплив аудіо- та відеоматеріалів на розвиток компетентності у говорінні

У 20-х роках XXI століття більшість викладачів активно використовує аудіо- та відеоматеріали під час викладання різних дисциплін. Проте варто зазначити, що роль цих інструментів у викладанні іноземних мов недооцінена, а їх вплив на формування компетентності говоріння недостатньо досліджений. З кожним роком інформаційні технології розвиваються дедалі швидше, а взаємодія дітей з контентом різного роду еволюціонує — діти більш схильні споживати відео- та аудіоконтент ніж звичайний текст. Це вкотре зумовлює, що саме аудіо- та відеоматеріали можуть стати ключем в комунікації з дітьми та основним об'єктом їх уваги. Аналіз останніх досліджень і публікацій доводить актуальність теми використання відео- та аудіоматеріалів при вивченні іноземних мов серед вітчизняних науковців (О. Тернополський, С. Ніколаєва, О. Зубченко, Е. Багіров, С. Равич). Водночас недостатню увагу приділено перевагам застосування таких матеріалів в контексті розвитку компетентності у говорінні. Метою цієї публікації є акцентування на вагомості ролі та незамінності використання аудіо- та відеоматеріалів для розвитку компетентності у говорінні в учнів ЗЗСО.

Відео- та аудіоматеріали надають учням різноманітні можливості спостерігати, імітувати та практикувати мову візуально та на слух, дозволяючи їм налагоджувати кращі зв'язки з мовою та вдосконалювати свої розмовні навички. Використовуючи відео, з'являється можливість виявляти якомога чіткіше невербальні компоненти мови, що також називається мовними паралінгвістичними особливостями [1].

Ці матеріали також відіграють істотну роль у поліпшенні компетентності у говорінні, даючи студентам можливість практикувати власне мовлення. Дивлячись і слухаючи носіїв мови, учні мають можливість отримати краще розуміння мовних правил і умовностей в різних контекстах [3]. Аудитивна й аудіовізуальна наочність ілюструє емоційну забарвленість, виразність усного мовлення. Так надається змога спостерігати за різними способами, якими носії мови вимовляють слова, і практикувати власну вимову в безпечному середовищі.

Крім того, відео- та аудіоматеріали сприяють розвитку говоріння, шляхом надавання учням можливості спілкуватися з носіями мови. Це істотний та важливий інструмент для розвитку кращої плавності мовлення та впевненості. Учні також можуть отримати краще розуміння різних культурних елементів спілкування, таких як мова тіла, жести та зоровий контакт [2].

Виходячи з вищенаведеного, варто підсумувати, що аудіо- та відеоматеріали є незамінних інструментом в процесі розвитку компетентності у говорінні. Слухання та активна робота з відео- та аудіоматеріалами дозволяє студентам познайомитися з різними акцентами, інтонаціями та артикуляцією, усвідомити мову тіла та міміку оратора, що має позитивний вплив на покращення їхніх навичок говоріння. Загалом аудіо- та відеоматеріали надають учням можливість вчитися на реальній мові, а не просто на прикладах підручників, і допомагають їм розвинути навички аудіювання та говоріння. У результаті вони можуть стати більш впевненими та компетентними комунікаторами та ораторами.

Список літератури

1. Dr. Sammir M. Rammal. Using video in EFL Classroom. *Karen's Linguistics Issues.* 2006. URL: usingenglish.com/teachers/articles/video-in-efl-classrooms.html#iv-objectives (last access: 16.02.2023).

2. Rustambekovna A. F., Adambayevna K. I. The effectiveness of applying video materials in communicative language teaching. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences.* Vol. 8, No. 2. 2020. URL: idpublications.org/wp-content/uploads/2020/02/Full-Paper-THE-EFFECTIVENESS-OF-APPLYING-VIDEO-MATERIALS-IN-COMMUNICATIVE-LANGUAGE-TEACHING.pdf (last access: 16.02.2023).

3. Bates A.W. Teaching in a Digital Age: Third Edition - General. Chapter 8: Pedagogical differences between media. 8.3 Audio. Vancouver, B.C., 2022.

Іван Якубович
Науковий керівник – проф. Кійко С.В.

ПОЛІЛЕКСЕМНІ ТОПОНІМИ НІМЕЧЧИНИ

Полілексемні топоніми Німеччини утворюють численну групу, що вирізняється різноманітністю форм (загалом 1088 топонімів, виписаних зі словника Д. Бергера [1] обсягом понад 9 000 топонімів). Серед топонімів-словосполучень виокремлюємо дві групи: атрибутивні і прийменникові онімічні словосполучення. Варіативність їх компонентів сильно обмежена, а онімічна функція здійсненна тільки при вживанні всієї конструкції. Переважна більшість німецьких топонімів цього типу – вторинні (пізні) найменування, утворені на основі раніше наявних топонімів шляхом додавання диференційних ознак: *Weißes Moor, Neuer Kanal, Großer See, Alte Weser*. Утворення топонімів способом стійких словосполучень прикметника з іменником у німецькій мові набуло особливого поширення при найменуванні гір, річок, озер, територій. Вони рідко трапляються серед ойконімів, де найпродуктивніші словоскладання. Полілексемні топоніми можна вважати стійкими словосполученнями, оскільки вони складаються з поєднання двох або більше слів, які називають єдине поняття. В атрибутивних полілексемних топонімах визначення виражені якісним, відносним або відтопонімічним прикметником, іменником-топонімом у постпозиції, числівником. Аналіз полілексемних топонімів дозволяє виокремити такі моделі: Модель 1: відтопонімічний прикметник + географічний термін: *Schweriner See, Kieler Förde, Selker Moor, Brenzer Kanal*; Модель 2: якісний прикметник + географічний термін: *Großer Graben, Kleiner Landgraben, Großer Abzugsgraben, Schwarzer Bach*. Модель 3: відтопонімічний прикметник + потамонім (назва річки): *Bockeler Au, Bayerische Schwarzach, Fränkische Saale, Freiberger Mulde, Zwickauer Mulde*; Модель 4: якісний прикметник + потамонім: *Alte Alster, Kleine Ortze, Warme Bode, Kalte Bode, Weiße Elster, Roter Main*; Модель 5: відносний прикметник + потамонім: *Westliche Günz, Östliche Günz, Blinde Trebel*; Модель 6: відносний прикметник + географічний термін: *Holzrener See, Steinerne Mühl, Ewiges Meer*. Модель 7: якісний прикметник + топонім: *Großer Schierensee, Großer Brombachsee.* Модель 8: прикметник етнічного характеру + географічний термін: *Deutsche Bucht, Dänische Bucht*. Модель 9: географічний термін + топонім: *Speicher Wiznitz, Stausee Windischleuba, Trinkwasserspeicher*

Frauenau. Модель 10: географічний термін + числівник: *Staustufe 18, Staustufe 19, Staustufe 23*. Атрибутивні трикомпонентні топоніми позначають озера і річки з першим компонентом – якісним прикметником: *Großer Plöner See, Alt Schweriner See, Klein Koriser See*. Зазвичай назви річок є поєднання прикметника *alt* „старий” з відповідною назвою річки: *Alte Oder, Alte Elbe, Alte Weser*. За необхідності розрізнення притоків однієї річки до її назви додається ще один відтопонімічний прикметник, що вказує, біля якого населеного пункту розташована ця притока, пор. *Alte Oder* і *Gustebieser Alte Oder*. Значну роль в утворенні топонімів-словосполучень відіграють прийменники, функція яких полягає в позначенні розташування об’єкта щодо іншого географічного об’єкта, як-от: *Freiberg am Neckar, Frankfurt am Main, Frankfurt an der Oder, Halle an der Saale, Dillingen an der Donau*. Позначення місця у складі прийменникових топонімів може мати при собі визначення, як-от: *Stetten am kalten Markt*. Іноді в назві населеного пункту спостерігаються два прийменники: *Berg bei Neumarkt in der Oberpfalz, Ilbesheim bei Landau in der Pfalz*. Загалом топоніми-словосполучення утворюються не тільки протиставленням визначень, але диференціацією в різних планах, при цьому утворюються відповідні ряди: *Burg Stargard, Burg auf Fehmarn, Groß Burg, Schwarzach bei Nabburg, Taura bei Burgstädt, Zimmern unter der Burg*.

Список літератури

1. Berger D. *Geographische Namen in Deutschland: Herkunft und Bedeutung der Namen von Ländern, Städten, Bergen und Gewässern*. Mannheim: Duden-Verlag, 1999. 320 S.

Наталія Яремчук
Науковий керівник – доц. Король А.А.

Військова лексика у медійному дискурсі: особливості функціонування і перекладу в ЗМІ

Актуальність нашого дослідження зумовлена важливістю ролі військової лексики в період війни росії проти України та потребою її використання.

Матеріалом для дослідження стала військова лексика з німецьких та українських ЗМІ, а саме статей, виступів, промов, новин українських та німецьких політичних діячів.

Мета нашої наукової розвідки полягає у вмінні розрізняти військові терміни та лексику, аналізі перекладу цієї лексики в українських та німецьких ЗМІ, виявленні перекладацьких проблем під час цього та спробі укласти власний німецько-український глосарій військової лексики.

Сьогоднішні воєнні події ще раз засвідчують актуальність вивчення фахової лексики з військової галузі. Окрім того, з кожним днем таких термінів та понять з'являється дедалі більше, що пов'язано з постійним розвитком військової науки. Численні назви військової техніки, військових процесів потребують впорядкування та систематизації.

Наприклад, 19 січня 2023 року на сайті Федерального уряду було опубліковано перелік найменувань, що увійшли до нового пакету військової підтримки України, як-от «*20 Raketenwerfer 70 mm auf Pick-up trucks mit Raketen*» [3] – *«20 гранатометів калібру 70 мм на пікапах з ракетами»* [2]; *«15 Bergepanzer 2»* [3] – *«15 броньованих евакуаційних машин»* [2]; *«26 Aufklärungsdrohnen»* [3] – *«26 безпілотників-розвідників»* [2].

Незважаючи на систематизацію та уніфікацію військової лексики, вона все ще має певні національні особливості у кожній мові. Йдеться про реалії, власні назви, жаргонізми, як-от, наприклад, *«на нулі», «передок», «педалі», «бавовна», «рашисти», «орки»* і т.д. [1], що становлять проблему для перекладу та для досягнення його адекватності. І таких слів із кожним днем з'являється чимраз більше.

Онлайн-версія щотижневої німецької газети «Die Zeit» присвятила цьому окрему статтю, де автори пояснили значення таких слів, як *«рашизм»* та *«орки»*: *«"Raschisten" – eine Mischung aus "Raschja", wie*

Russland auf Englisch ausgesprochen wird, und Faschist» або ж *«…die russischen Soldaten wurden als "Orks" bezeichnet – also als plündernde Banden unmenschlicher Wesen und willige Vollstrecker des Bösen»* [4].

Незважаючи на це, у офіційних новинах і статях така лексика рідко використовується німецькими ЗМІ, на відміну від українських, де схожа лексика стала чимось звичним та прийнятним.

Отже, наше дослідження базується на надзвичайно актуальній темі сьогодення, результати якого можуть використовуватися як і в теорії перекладу, так і на практиці. Нами систематизовано військову лексику й терміни, досліджено її використання у німецькомовних та україномовних ЗМІ. Перспективою подальшого дослідження є аналіз перекладу німецькомовної військової лексики українською мовою.

Список літератури

1. Кремінь Т. Новітні сленгізми-неологізми – мовне віддзеркалення війни. *Укрінформ - актуальні новини України та світу*. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3490258-novitni-slengizmineologizmi-movne-viddzerkalenna-vijni.html.
2. Німеччина передала Україні новий пакет військової допомоги: що в списку. *Новинарня – новини України, що воює.* URL: https://novynarnia.com/2023/01/05/nimechchyna-peredala-ukrayini-3/
3. Militärische Unterstützungsleistungen für die Ukraine | Bundesregierung. *Die Bundesregierung*.
URL: https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/krieg-in-der-ukraine/lieferungen-ukraine-2054514
4. "Raschisten" und "Orks": Die neue Sprache im Ukraine-Krieg. *Die Zeit.* URL: https://www.zeit.de/news/2022-04/18/raschisten-und-orks-die-neue-sprache-im-ukraine-krieg

Ксенія Грузєва
Науковий керівник – проф. Кушнерик В.І.

Методика опрацювання учнями різножанрових текстів у ЗСШ (лексичний аспект)

Ключові компетентності – ті, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя. [1]. У роботі проаналізовано класифікацію текстів від мовознавців К. Гаузенблаз [2] та О. Селіванової [3], літературознавча типологія художніх родів і жанрів. Зосереджена велика увага на автентичних текстах, які дають змогу посилити пізнавальну діяльність і сприяють вихованню почуттів поваги до культури німецькомовних країн і до власної країни. Для відбору текстів визначено такі критерії: концептний, дидактичний, сензитивний, когнітивний. Доцільно розрізняти три аспекти тексту: інформаційно-змістовний, тематично-термінологічний, стилістичний. Розглянуто комунікативні, некомунікативні, умовно-комунікативні вправи, а також лексичні ігри. Велике значення мають завдання для тестування лексики – заповнити пропуски в реченні самостійно або ж підібрати з запропонованих слів згідно контексту. У цьому можуть допомогти такі програми як Quizlet, Kahoot і Wordwall, особливо у рамках дистанційного навчання. У роботі з текстами розмежовують три етапи: передтекстовий, текстовий та післятекстовий. Важливу роль на уроках німецької мови відіграють тексти з прагматичним змістом. Йдеться про графіки, схеми, різноманітні географічні карти, плани місцевості і подорожей тощо. При роботі з художнім текстом можна застосувати такі вправи, як визначення теми тексту за ілюстраціями, прочитання абзацу і формулювання основної думки одним реченням, розповідь (опис) про почуття і думки героя в конкретний момент, продовження історії від імені другорядного героя, розігрування сцени з тексту; для наукового, де особливістю є робота з термінами варто розглядати вправи для підбору терміну та пояснення, вправи на пошук

антонімів чи синонімів. Також можуть використовуватися презентації як вид самостійної чи групової роботи (Innere Welt: Außergewöhnliche Zustände des Verstandes / Die Verhaltungsmaßregeln im Ausland). Наближення освітнього процесу до процесу реальної комунікації і вживання вивченої лексики може проходити у діалогах, дискусіях або ж дебатах, де учні розвивають вільне спілкування та долають мовний бар'єр. Окрім цього розглянуто проблему навчання лексичній стороні усного та письмового мовлення. Визначено, що важливо створити ефективні стратегії для збільшення лексичного запасу за допомогою різножанрових текстів та інтегрувати нову лексику в загальний процес навчання мови та використання її в реальних ситуаціях. До прикладу, вправи, які стимулюють студентів до використання нових слів у різних контекстах. Робота з текстами різних жанрів у процесі формування лексичного запасу буде ефективною, якщо використано комплекс вправ, а матеріал підібрано згідно інтересів та віковій категорії учнів.

Список літератури:

1. Державний стандарт початкової освіти // *Початкова освіта*: перша всеукраїнська газета для першого вчителя. 2018. № 10. С. 7-29.

2. Гаузенблаз К. О характеристике и классификации речевых произведений. *Новое в зарубежной лингвистике*. Вып. 8 : Лингвистика текста. М.: Прогресс, 1978. С. 57-78.

3. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава: Довкілля, 2008. 712 с.

ЗМІСТ

Антонюк Н. Лексичні особливості електронних текстів новин на сайтах провідних національних ЗМІ Великобританії та США…….3
Антохій Ю. Поняття дискурсу та його основні характеристики……..5
Бабюк М. Особливості перекладу абревіатур та скорочень у текстах електронної комунікації……..7
Бабюк Н. Визначення персонажного мовлення…….9.
Банар О. Частиномовні характеристики англомовних термінологічних одиниць…….....11
Бевцик Д. Способи трансформації прецедентних феноменів у пресі……..…13
Бернацька А. Застосування інтерактивних методів навчання для формування навичок діалогічного мовлення учнів середніх класів при вивченні німецької мови у школі……...…….....15
Берча І. Лексичні стилістичні особливості твітів Ріші Сунака на тему POLITICS…….…...17
Біла Л. Антропонімний компонент фразеологічних одиниць як індикатор лінгвокультурологічної інформації…….19
Бічер А. Лінгвістичні засоби вираження гендеру в англійській мові…….....21
Боднарук А. Англомовні фразеологізми біблійного походження та способи їх перекладу українською мовою…….....23
Бойко Н. Використання електронної інтерактивної дошки при навчанні усному іншомовному мовленню……...25
Боровська Х. Синтаксичний спосіб термінотворення……..27
Борщ М. Мовні кліше англійських та українських патентних текстів: порівняльний аспект …...……..29
Будзінська Х. Реалізація контекстуального значення означеного артикля (на матеріалі заголовків…….....31
Буковей Т. Підходи до визначення структури концепту у сучасному мовознавстві ……...33
Булковська Д. Евфемізми в сучасному англомовному публіцистичному дискурсі: лексичний аспект на матеріалі сучасних британських газет ……35
Буряк Х. Психолого-педагогічні передумови ефективного формування англомовного діалогічного мовлення учнів середньої школи……..37
Василенко Н. Фразеологічні одиниці як засіб атракції англомовного газетного заголовка та особливості їх перекладу……..39
Васкан Н. Типи пейзажних описів у художньому тексті……..…..41
Вишиванюк Т. Лексико-семантичні особливості промов Джо Байдена 2021-2022 рр…….....43
Вишкурцева А. Лексичні особливості американського б'юті-.блогу……..45
Віщук Д. Медіаресурси з німецької мови для ЗЗ…….....47

Гавронська Л. Структурно-синтаксичні особливості договору як юридичного тексту…….…….49
Гарасим'юк Р. До проблеми походження та визначення терміна hermeneutics …….....51
Гемблюк О. Лінгвокультурологічний підхід у вивченні мови……53
Георгіца Н. Формування мовленнєвої компетенції у дітей з мовленнєвою дисфункцією…….……..55
Герштун А. Актуальні аспекти жанру трилер ……..……...57
Гнатюк К. Метафора та її роль у термінотворен….…….....59
Годенчук Л. Особливості перекладу рекламних текстів.....61
Голбан М. Особливості вживання прикметникової лексики в рекламних текстах63
Голомисова К. Прагматика та особливості відтворення англомовних клікбейт-заголовків…….……..…….....65
Даниляк А. Роль малих літературних форм у формуванні соціолінгвістичної компетентності учнів середньої школи……..……....67
Демчук Л. Поняття наочність у сучасній методиці……..……69
Дзера Т. Актуальні проблеми перекладу англомовних політичних промов…..…….....71
Дирик А. До проблеми визначення поняття „запозичення"……73
Дідик Л. Трансформаційний підхід у перекладі.....75
Доготар А. Засоби впливу та переконання в політичній промові…….....77
Доманчук Д. Формування комунікативної компетентності учнів середньої школи засобами ІКТ…….....……..79
Дрозд М. Термінологічні vs. нетермінологічні одиниці…...……..……81
Друк К. Жанрова своєрідність і особливості перекладу англомовних наукових текстів……...…….....83
Дудченко Ю. Особливості перекладацьких трансформацій в текстах офіційно-ділового стилю……85
Єдинак Л. Лінгвістичні особливості англомовних ре.кламних текстів…….……....87
Єлинюк Д. Формування граматичних навичок за допомогою інформаційних технологій процесі викладання англійської мови в середніх класах…….…..……...89
Заика К. Особливості перекладу німецьких характонімів у текстах художнього стилю …….……..…91
Зайдел І. Концепт CONFLICT в сучасному англомовному мас – медіа дискурсі……..93
Запісяк Б. Персонажне мовлення як предмет дослідження сучасної лінгвістики ……...……..95
Захотій Є. Розвиток компетентності у читанні: стратегії читання……...97

Зеленчук А. Особливості перекладу англомовних лексем молодіжного сленгу українською мовою…...……....99
Іванцен Л. Сучасний підручник з німецької мови як жанр…….....101
Іванчак Б. Редукція як один із семантичних способів дефразеологізації фразеологізмів французької мови……...103
Ільчук Е. Категорія евіденційності у німецькій мові ……...…….....105
Ілаш В. Імпліцитний зміст політичних промов Джозефа Байден…….....107
Карп К. Формування англомовної граматичної компетенції учнів старших класів засобами прикладних програм…….....109
Карузо Д.-А. Сучасний англомовний сленг: шляхи творення……...111
Клим О. Формування англомовної компетентності в аудіюванні учнів старших класів середньої школи за допомогою автентичних відео-матеріалів TED-talks……....113
Клянчина О. Анкетування учнів середньої школи, як засіб покращення плану уроку…….115
Кобель А. Мовне портфоліо як технологія формувального оцінювання…….....117
Коваленко А. Прийменники причини і наслідку сучасної німецької мови (семантика, сполучуваність, функціонування)…….. …….119
Коваленко В. Французько-український переклад текстів з тактичної медицини ……...…...…….....121
Кожухар О. Зростання ролі усного та письмового перекладу на тлі історичного розвитку дипломатії мови …….....123
Козлан О. Формування лексичної компетентності учнів середньої школи в умовах дистанційного навчання…….125
Козубовська М. Віртуальні імена у віртуальному спілкуванні……..127
Козьменко А. Неологізми сфери шоу-бізнесу та способи їх передачі українською мовою (на матеріалах англомовних ЗМІ)…… ……..…….....129
Корсей С. Нетрадиційні форми організації навчання англійської мови як засіб підвищення мотивації учнів середньої школи…….……..……..……..……...131
Косінова О. Творчість французьких поетів XIX століття на тлі настанов «батьків» символізму…….……..133
Космірак Н. Методи контролю рівня сформованості англомовної лексичної. компетентності учнів молодших класів……...135
Косован В. Значення ІКТ у розвитку лексичної компетентності здобувачів освіти…….……..137
Костинюк С. Ключові поняття медіатизації……..….....139
Костинян Є. Історія виникнення предметно-мовного інтегрованого навчання CLIL …….……..141

Кошевий Д. Поліфункціональність термінів… ……..…143
Кошельник Б. Стереотипна вербалізація жіночих образів у серіалах: лексичний аналіз скрипта серіалу «Why Women Kill»…… …….....145
Край Х. Англомовна воєнна лексика: лінгвальні та перекладацькі аспекти……..……...147
Кривак А. Онімна лексика як засіб творення образів у художньому тексті……..…….....149
Крупенна М.-К.. Граматична структура фразеологізмів у серіалі …….……..151
Ксеншкевич В. Лексичні особливості англійсько-українського перекладу медичних термінів (на матеріалі оригіналу і перекладу роману А. Ґаванді „Бути смертним”)s…..……..……..153
Кузьмова О. Особливості використання гіперболи у промовах Джо Байдена про війну в Україні ……..…….……155
Кумечко С. Неоднозначність тлумачення термінології…….....157
Кусік А. Комунікативно-прагматичний аспект функціонування англомовної воєнної лексики та особливості її перекладу на українську мову (на матеріалі газетних статей)……... ……..…..……...…..159
Куц А. Лінгвокультурні особливості перекладу рекламного тексту……..……..……....161
Кучмінська О. Функції юридичної термінології в сучасній англійській мові……..……..…….….....163
Кушмелюк Х. Функціональні особливості англійських прислів’їв та приказок……....165
Лазурка А. Диференціація як загальнодидактичний принцип навчання іноземної мови у ЗЗСО…….....167
Лінчевська О. Лінгвокогнітивне підґрунтя сучасної англомовної блогосфери……..…….169
Лукань А. Особливості перекладу суспільно-політичних реалій ……..…….....171
Лутанюк О. Абревіація у сучасній німецькомовній віртуальній комунікації…….……..173
Маковійчук С. Особливості перекладацьких трансформацій у науково-технічних текстах…….……..……..175
Марчук Т. Структурно-семантичні особливості іменникового словосполучення на матеріалі політичних промов…….…177
Мацоцький В. Пасивні та каузативні конструкції в англійських науково-технічних тектах……..…..179
Мацьопа О. Поняття і складові комунікації як ключового компоненту у формуванні комунікативної компетентності…….……..181

Медіна О. Проблеми дистанційного навчання очима студентів Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича…….....183
Мізунська П. Стратегії і технології використання статистичних даних у навчанні іноземної мови ..……....185
Москалюк М. Переклад інтертекстуальної метафори у газетно-публіцистичному дискурсі……..187
Москаль Д. Англійськомовна політична полеміка: її зміст,організація та функція.....189
Мостолюк Ю. Особливості перекладу сучасних англійських назв газет, журналів, інформаційних агентств тощо…….....191
Мулик А. Особливості перекладу Петра Рихла творів буковинських письменників-білінгвів…….....193
Нестеряк О. Особливості контролю англомовної лексичної компетентності учнів старших класів.....195
Никифорюк П. Технологія CLIL як запорука зміцнення міждисциплінарних зв'язків у ЗЗСО…….....197
Николин О. Вживання ідіом в англомовних медійних текстах…….199
Німіджан М.-О. Гумор та гра слів як предмет перекладу : можливості та обмеження……..……201
Овачук Л. Аналіз лексичних особливостей англійської та української мов у сфері інформаційних технологій……203
Онеску С. Особливості перекладу англомовних паремій у художньому творі……..…….....205
Опаєць І. Використання еквівалентів при відтворенні релігійної лексики з французької мови на українську …….....207
Орлінська М. До питань стратегій використання гумору в сучасній англійській мові…….....209
Осадець І. Методика навчання граматичної сторони мовлення засобом вікі-технології…….....211
Осадчук А. Місце ідіом у фразеологічній системі мови 213
Остафійчук Г. Особливості перекладу англійських прислів'їв та приказок……..…….....215
Павчук М. Фразеологічні одиниці в англомовних .медійних текстах…..…….....217
Паладян Ю. Особливості публіцистичного дискурсу……219
Панчук Ю. Використання інтерактивних технологій у навчанні англійської мови у старших класах……...221

Пасовиста Д. Переклад фразеологічних та ідіоматичних виразів….....223
Паун В. Комунікативна компетенція як невід'ємна складова освітнього процесу…….....225
Петрук В. Особливості вербалізації концепту «FEAR» у творчості Г. Ф. Лавкрафта …….....227
Піковська Ю. Онлайн-ресурс як сучасний засіб навчання іноземної мови…….229
Піч В. Поняття евфемізм, евфемія, евфемізація……..…….....231
Пласкунова С. Неологізми в сучасній німецькомовній пресі…….....233
Побігун Д. Англійські абревіатури та скорочення у віртуальному просторі…....235
Поліщук І. Особливості походження та перекладу англомовної анатомічної термінології (у галузі урології)…… ……237
Попович Є. Методичні прийоми роботи з казкою на уроках німецької мови як засіб формування мовленнєвої компетентності……...239
Постевка А. Зміст навчання медіації студентів мовних спеціальностей в процесі навчання французької мови і культури……. 241
Рихло В. Фоносемантичні особливісті феміністичних текстів сучасної німецької прози…….243
Рудько Х. Асоціація як підґрунтя творення фразеологізмів французької мови……...245
Рус Ю. Переклад французьких історичних реалій українською мовою (на матеріалі роману В. Гюго «Знедолені»)…… …….....247
Рущак А. Структура термінів ресторанної справи в англомовному дискурсі……..249
Садовник О. Проблеми перекладу газетних заголовків з англійської мови на українську ……..……..251
Семенко К. Про термінологічну антонімію…….....253
Сенів А. Функціональні особливості сленгу в сучасній мові.....255
Середюк І. Формування soft skills в учнів середньої школи на уроках французької мови…….....257
Скрепський А. Види та типи інноваційних педагогічних технологій у навчанні іноземної мови у ЗЗСО…….....……259
Слободян А. Особливості перекладу прецедентних феноменів культури (англійська, українська мови)……..……..……261
Сова Ю. Англомовна неолексика сфери COVID -19 …….....263
Созанський Й. Семасіологічний аспект дослідження термінів…….265
Старчук О. Мотивованість терміна…….……...267
Сташеску Л.-А. Специфіка колокацій: від трактування терміну до особливостей їхньої класифікації (на матеріалі французьких колокацій)…….....269
Султанбекова І. Види інтерактивних технологій у навчанні французької мови учнів в ЗЗСО……..……..271

Тетеля Д. Компетентнісно орієнтовані завдання у навчанні іноземних мов учнів базової середньої школи…..……...273
Тиводар Д. Лексичний та перекладацький аспекти англійських юридичних текстів ….…….275
Тимчишин С. «Франгле» як явище мовної міжкультурної комунікації»……..……...……..…..277
Тирша А. Залучення технологій дистанційного навчання для контролю та оцінювання знань здобувачів вищої освіти на заняттях з французької мови…….……..279
Ткачук Х. Особливості формування граматичної компетентності…...……..…….....281
Томащук М. Вплив інтернаціоналізмів та «хибних друзів перекладача» на перекладацьку адекватність та еквівалентність при перекладі англомовних науково-технічних текстів українською.....283
Томащук Х. Політична промова як перекладознавча проблема…….285
Тураш І. Засоби творення комічного у сучасному англомовному дискурсі…….287
Турчанінов Р. Розвиток лексичної компетентності в англійській мові учнів початкової школи через тренування з боксу…….289
Угринюк Н. Мовні засоби вираження магічного компоненту у англомовних текстах жанру фентезі…….....291
Урсакі І. Особливості перекладу музично-поетичного тексту……..…293
Ушпалевич М. Теоретичне підґрунтя розвитку креативного і критичного мислення на уроках англійської мови…….…..295
Федоркова С. Стилістичні особливості перекладу рекламних слоганів…….……..297
Федорюк М. Лексичні засоби вираження концепту «війна в Україні» в сучас.ній англомовній пресі……....299
Федосова-Саковець О. Концепт «мода» в ідіоматичній лексиці англійської мови……..……..……...301
Ференц У. Ефективність методів і прийомів при формуванні граматичних навичок на уроках німецької мови у дітей молодшого шкільного віку…….....303
Франчук Б. Особливості відтворення англійських абревіатур та скорочень українською мовою за допомогою перекладацьких трансформацій.....305
Фуркал В. Формування англомовної компетентності у аудіюванні студентів першого курсу засобами автентичних аудіо та відео матеріалів……..……...307
Хмель Ю. Організація навчання у різнорівневих групах на уроках англійської мови……..……....309

Хомич Д. Реклама мед.ичних засобів в англомовному публіцистичному дискурсі……..…….....311
Хоміцька М. Способи перекладу інфінітивних комплексів……..…….....313
Царик Б. Особливості німецької мови в Австрії……....315
Цвеленюк І. Евфемізми в англійських ЗМІ та їх переклад українською мовою…….…….……317
Цуркан М. Вербальні засоби впливу в англомовних медійних текстах……..……...319
Черленяк А Британські культурні маркери у сучасних газетних текстах (на матеріалі британських онлайн видань)……... ……..321
Черниш В. Функціонально-семантичні характеристики англо-американських запозичень у молодіжному сленгу сучасної української мови……..……..323
Черній А. Лінгвістичні особливості науково-технічного перекладу…….…….……..325
Чолан А. Лексико-граматичне значення та функції англійського інфінітивва та його переклад на українську мову……327
Чуревич С. Англомовні скорочення у соціальних мережах: функціональний семантичний аспекти……..…329
Швед В. Лексичні та синтаксичні особливості інтернет сленгу в американських та британських інтернет виданнях……...331
Швець М. До питання встановлення лінгвальних засобів вербалізації концепту……..…….333
Шеколенко А. Розвиток лексичної компетентності за допомогою методу проектів…….....335
Шенкарюк В. Особливості перекладу алюзії як засобу вираження авторської інтенції в англомовному газетному заголовку……...……...……..337
Шикеринець Ж. Динаміка системи сильних дієслів у німецькій мові…….……..…339
Шородок В. Мовні засоби вираження, зображення та розвитку магії в англомовних жанрах фентезі (на основі роману Патріка Ротфусса «Ім'я вітру»)……..……341
Шотрона М. Використання методу проєктів у процесі вивчення французької мови і літератури…….….343
Шульга В. Оцінювання на уроках англійської мови…….....345
Шульженко К. Концептосфера у сучасній когнітивній лінгвістиці……....347
Шуляр А. Дублетність термінів у німецькій та англійській юридичній терміносистемі та шляхи її перекладу……..…349

Щербак М. Лексичні та стилістичні характеристики перекладу роману Макса Фріша «Нехай мене звуть Гантенбайн»…… …..…….. 351
Щербакова О. Антонімічний переклад як спосіб досягнення адекватності при перекладі твору Гарпер Лі «Убити пересмішника»…… …….....353
Яковлева В. Вплив аудіо- та відеоматеріалів на розвиток компетентності у говорінні……..……...……...355
Якубович І. Полілексемні топоніми Німеччини……..……357
Яремчук Н. Військова лексика у медійному дискурсі: особливості функціонування і перекладу в ЗМІ……..359
Грузєва К. Методика опрацювання учнями різножанрових текстів у ЗСШ (лексичний аспект)……..……...361